SØR-VARANGER KOMMUNE

Nøkkeltallsanalyse 2015

Kostratall fra 2015

02.09.2015

Innholdsfortegnelse

1 Innledning ... 3
2 Befolkningsanalyse ... 6
2.1 Befolkningsutvikling ... 6
2.2 Befolkningssammensetning ... 7
2.3 Befolkningsframskriving ... 8
3 Økonomi ... 9
3.1 Kommunens driftsresultat ... 10
3.2 Kommunens inntekter ... 14
3.3 Rente og avdrag – lånegjeldsutvikling ... 17
3.4 Lønns- og pensjonsutvikling ... 21
4 Administrative tjenester, styring og fellesutgifter ... 22
4.1 Plan og utviklingsavdelingen ... 24
5 Barnehage ... 25
6 Grunnskole ... 31
6.1 Grunnskolesektorens driftsutgifter ... 32
6.2 Struktur og elevtallsutvikling ... 34
6.3 Spesialundervisning ... 34
6.4 Lærertetthet og gruppestørrelser ... 36
6.5 Skoleresultater og elevenes egne vurderinger ... 37
6.6 Skolefritidstilbud ... 42
6.7 Skoleskyss ... 43
7 Kultur og idrett ... 45
7.1 Kulturskoletilbud ... 47
7.2 Aktivitetstilbud til barn og unge ... 48
7.3 Folkebibliotek ... 50
7.4 Kino ... 51
8 Kommunehelse ... 52
8.1 Prioritering ... 52
8.2 Diagnostisering/behandling og legevakt ... 54
8.3 Forebygging, helsestasjon og skolehelsetjeneste ... 55
9 Pleie og omsorg ... 57
9.1 Pleie og omsorgstjenestene samlet ... 57
9.2 Kjernetjenester til hjemmeboende ... 61
9.3 Institusjonsdrift for eldre og funksjonshemmede ... 64
9.4 Aktivisering av eldre og funksjonshemmede ... 67
9.5 Befolkningsframskriving og tjenestebehov ... 67
10 Barnevern ... 69

11 Sosialtjenesten og sysselsetting 73
11.1 Sysselsatte og arbeidsledige 73
11.2 Sosialtjenester 73
12 Tekniske tjenester 78
12.1 Samferdsel 78
12.2 Brann og ulykkesvern 79
12.3 Vann, avløp og renovasjon 80
13 Havn 81
14 Kostnadsnivå 82
14.1 Hvor mye kan kommunen i teorien spare? 83

1 Innledning

KOSTRA (Kommune-Stat-Rapportering) gir statistikk om ressursinnsatsen, prioriteringer og måloppnåelse i kommuner, bydeler og fylkeskommuner. Forskjeller mellom kommunene innenfor de ulike tjenesteområdene framkommer på bakgrunn av kommunens prioriteringer, produktivitet eller kombinasjoner av disse. Kommunens prioriteringer måles ved å sammenligne hvor mye av netto driftsutgifter per innbygger eller per innbygger i målgruppen kommunen bruker på de ulike områdene. Netto driftsutgifter påvirkes av forhold som dekningsgrader, standard på tjenesten og omfanget av brukerbetalinger.

KOSTRA inneholder statistikker og sammenligninger innenfor de fleste områder f.eks. pleie- og omsorgstjenester, barnehagedekning og saksbehandlingstid, og man kan sammenligne kommuner med hverandre, med regionale inndelinger og med landsgjennomsnittet.

Dataene for 2013 og 2014 i KOSTRA er oppdatert med ny kommunegruppering. Grupperingen er laget på grunnlag av innbyggertall og kommuneregnskaper for 2013. Sør-Varanger kommune er fremdeles i Kostragruppe 12, men gruppen er endret fra 2013 og består i dag av kommunene Tysvær, Odda, Lindås, Årdal, Luster, Sunndal, Alstahaug, Vefsn, Meløy, Fauske, Lenvik, Vadsø, Hammerfest og Alta i tillegg til Sør-Varanger.

I nøkkeltallsanalysen har vi funnet det naturlig å sammenligne Sør-Varanger med Fauske, Målselv og Alta kommune i tillegg til Kostragruppen og landet unntatt Oslo. Sammenligningskommunene er valgt med bakgrunn i blant annet befolkningssammensetning, disponible inntekter og geografiske forhold.

Kommunebarometeret 2015 er utarbeidet av kommunal rapport og baserer seg på KOSTRA tall for 2014 samt øvrige offentlige statistikker. Barometeret er ment å gi et oversiktlig bilde av hvordan kommunens nøkkeltall sett i forhold til resten av kommune-Norge.

Kommunebarometeret er en rangering av kommunene, ikke en vurdering av kvaliteten på tjenestene. Det er naturlig å ha både gode og dårlige plasseringer på ulike områder. Der kommunen får en lav rangering kan det være naturlig å bruke barometeret for å finne satsningsområder med forbedringspotensial.

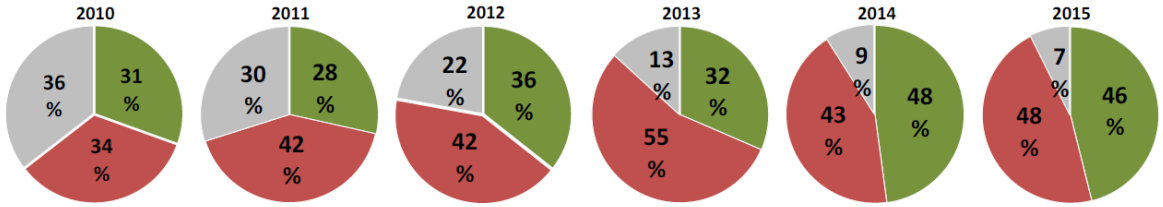
Plassering innen hver sektor – nasjonalt

	Vekt (%)	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Grunnskole	20			353	376	367	350
Eldreomsorg	20	338	264	284	138	266	303
Barnevern	10	339	338	383	386	392	415
Barnehage	10	177	207	198	200	113	272
Helse	7,5	116	311	307	287	329	333
Sosial	7,5	97	167	44	70	136	85
Kultur	2,5	15	19	35	36	34	106
Økonomi	10	293	360	410	423	411	382
Kostnadsnivå	5	347	353	365	380	374	373
Miljø og ressurser	2,5	179	377	306	258	410	366
Saksbehandling	2,5			100	89	78	107
Vann, avløp og renovasjon	2,5	273	270	150	198	238	184

Plasseringene er oppdatert med nøkkeltallene som er brukt i 2015-barometeret. Sammenliknbar serie

I kommunebarometeret 2015 er Sør-Varanger kommune rangert på en 403. plass av 428 kommuner. I 2014 ble kommunen rangert som nummer 416.

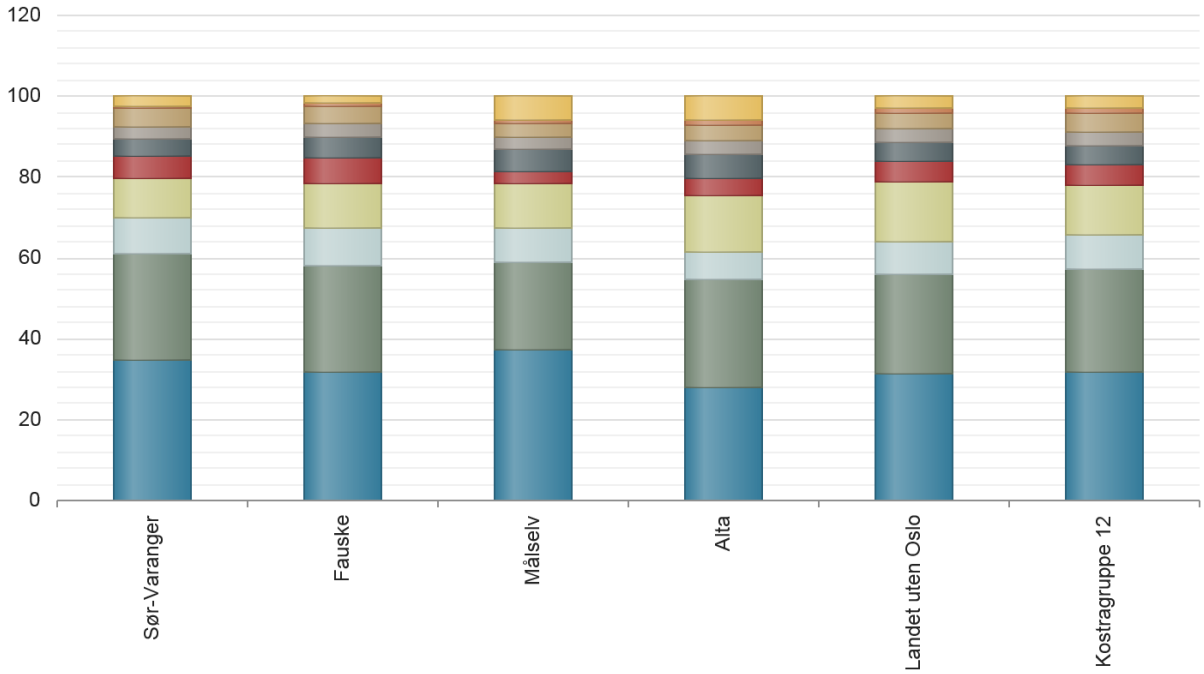
Selv om kommunen oppnådde en bedre plassering i 2015 rangeres vi fortsatt i den nederste delen av totaltabellen. Nøkkeltallene er klart dørligere enn disponibel inntekt skulle tilsi. Kommunen har ingen topplasseringer, men har en plass på topp 100-listen innen sosialtjenesten. Nøkkeltallene for grunnskole, eldreomsorg, barnevern, helse, økonomi, kostnadsnivå og miljø og ressurser trekker ned. Det omfatter 75 % av barometeret.

*Andel nøkkeltall som er **forbedret** eller **forverret** det siste året. **Grått** kakestykke: Ingen endring/mangler data. Generelt er utviklingen positiv jo større andel av nøkkeltallene som er forbedret siste år. Vektet i henhold til betydningen i barometeret.*

En annen måte å vurdere kommunen på er å se hvordan nøkkeltallene utvikler seg over tid. For Sør-Varanger kommune er andelen nøkkeltall som har blitt forbedret det siste året omtrent like stor som andelen som ble dårligere.

Å måle utvikling på denne måten kan være vel så relevant som selve plasseringen i kommunebarometeret. En utvikling der en stadig større andel av nøkkeltallene blir forbedret indikerer at kommunen leverer bedre tjenester enn før selv om plasseringen er lavt rangert.

	Sør-Varanger	Fauske	Målselv	Alta	Landet uten Oslo	Kostragruppe 12
Pleie og omsorg	34,8 %	31,9 %	37,5 %	28,1 %	31,5 %	32,0 %
Grunnskole	26,3 %	26,2 %	21,4 %	26,6 %	24,4 %	25,1 %
Adm, styring og fellesutgifter	8,9 %	9,4 %	8,6 %	6,8 %	8,2 %	8,6 %
Barnehage	9,9 %	11,0 %	10,8 %	14,1 %	14,9 %	12,5 %
Sosiale tjenester	5,4 %	6,4 %	3,1 %	4,3 %	5,1 %	4,7 %
Kommunehelse	4,1 %	5,0 %	5,7 %	5,6 %	4,5 %	5,0 %
Barnevern	2,9 %	3,3 %	3,0 %	3,5 %	3,4 %	3,3 %
Kultur	4,7 %	4,3 %	3,1 %	4,0 %	3,8 %	4,5 %
Fysisk planlegging, kulturminner, natur og nærmiljø	0,7 %	0,8 %	0,8 %	1,2 %	1,2 %	1,2 %
Andre områder	2,3 %	1,7 %	6,0 %	5,8 %	3,1 %	3,1 %
Totalt	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,1 %	100,0 %

2 Befolkningsanalyse

2.1 Befolkningsutvikling

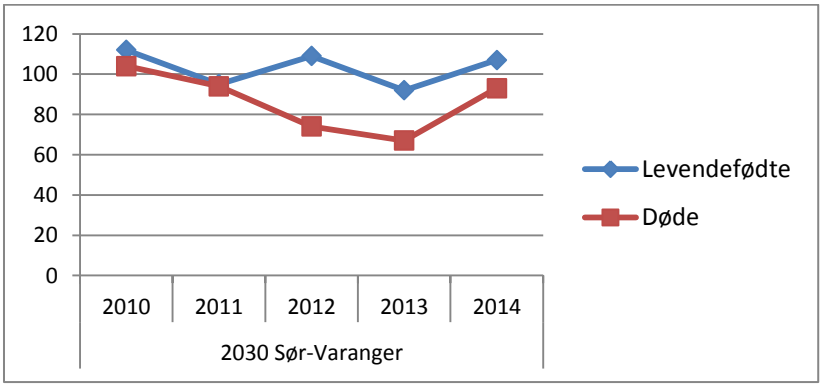
Ved utgangen av 2014 talte Sør-Varangers befolkning 10 221 personer. I løpet av 2014 hadde Sør-Varanger en befolkningsvekst på 131 personer, eller 1.3 %.

Kommunens befolkningsutvikling fra 2000 til 2015 viser en befolkningsøkning på 558 personer (7,23 %), noe som viser at man har en sterk positiv økning. Likevel er det bare i enkelte områder i Sør-Varanger at befolkningsøkningen er positiv, store deler av distriktene opplever en sterk befolkningsnedgang.

År	2000	2010	2012	2015
Vest (Bugøynes/Bugøyfjord/ Spurvenes, Neiden)	600	508	481	450
Hesseng (Høybuktmoen, Nato, Bjørkheim A.v.l)	1 720	1 807	1 854	1951
Sandenes øst og vest	1 023	1 016	1 081	1122
Bjørnevatn	1 474	1 511	1 485	1474
Kirkenes	3 229	3 365	3 449	3 633
Øst (Elvenes, Jakobsnes, Ropelv, Grense Jakobselv, Jarfjord)	720	790	773	784
Pasvik (Nedre Pasvik, Langfjorddalen, Svanvik, Melkefoss, Øvre Pasvik)	735	729	709	738
Totalt Sør-Varanger kommune	**9 532**	**9 738**	**9 860**	**10 221**
*Uoppgitt grunnkrets er ikke med i tabellen				

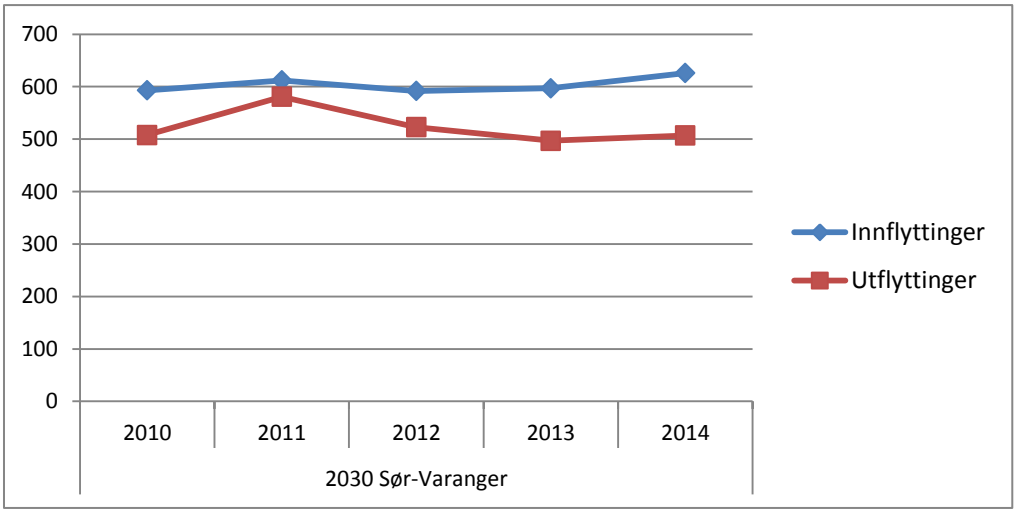
Ser man på tallene over tid, viser det seg at kommunens befolkningsvekst foregår i de bynære områdene og ved utgangen av 2014 bodde 82.3 % av kommunes innbyggere på Kirkeneshalvøya. Fra år 2010 til 2015 kan man se at det er spesielt områdene Sandnes, Hesseng og Kirkenes som opplever en betydelig befolkningsøkning. I disse områdene har det vært en vekst på til sammen 518 personer (8.4 %).
På Bugøynes og i Jarfjord kan man se at befolkningsutviklingen har holdt seg stabil de siste årene. Disse bygdene klarer å fornye befolkningen slik at man ikke opplever en markant prosentvis økning av antall eldre. I Pasvik generelt går befolkningen ned, men det positive er at det oppleves en befolkningsvekst dersom en ser på Svanvik isolert. De øvrige områdene i Sør-Varanger opplever til dels sterk befolkningsnedgang, samt at de har en sterk økning i den aldrende befolkning.

2.1.1 Fødselsoverskudd

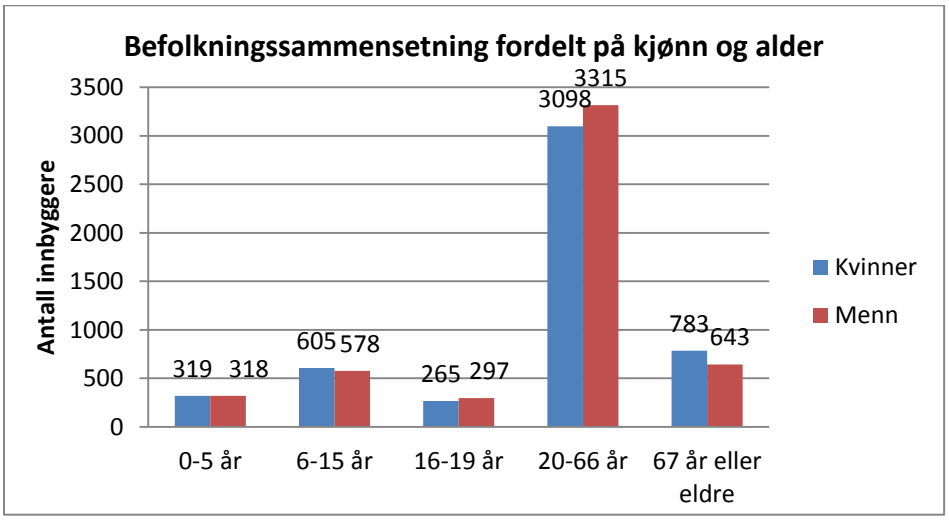
Kommunen opplever en generell positiv fødselsrate, målt opp i mot antall døde er det flere som fødes.

2.1.2 Innenlands og utenlands flyttemønster i Sør-Varanger

Tabellen ovenfor viser at Sør-Varanger kommune har et positivt flyttemønster. Den viser at det er flere som flytter til Sør-Varanger enn som flytter fra. Dersom man går dypere i tallene vil man se at etniske nordmenns flyttemønster har en negativ effekt på befolkningsutviklingen i kommunen. Det er spesielt den utenlandske tilflyttingen som skaper et positivt flyttemønster.

2.2 Befolkningssammensetning

Ved inngangen av 2015 besto Sør-Varangers befolkning av 5 070 kvinner og 5 151 menn. Det er flere menn enn kvinner mellom 16 og 66 år, mens det er flere kvinner enn menn blant de eldste innbyggerne.

2.3 Befolkningsframskriving

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Barnehage (0-5 år)	637	645	661	677	684	704	711	718	721	723	725
Grunnskole (6-15 år)	1183	1144	1127	1104	1105	1089	1095	1095	1108	1116	1107
Videregående (16-19 år)	562	557	544	531	510	493	480	473	458	456	473
Voksne (20-66 år)	6413	6465	6515	6546	6590	6592	6603	6612	6607	6592	6600
Eldre (67 år og eldre)	1426	1433	1464	1514	1530	1570	1610	1637	1681	1723	1746
Total	**10 221**	**10 244**	**10 311**	**10 372**	**10 419**	**10 448**	**10 499**	**10 535**	**10 575**	**10 610**	**10 651**

Diagrammet og tabellen over viser en forventet utvikling i folketall frem til 2025, fordelt på befolkningsgrupper. Forutsatt middels nasjonalvekst vil kommunen ha 430 flere innbyggere i 2025 enn ved utgangen av 2014. Det forventes en økning i antall innbyggere i alle befolkningsgruppene, med unntak av antall innbyggere i skolealder.

Befolkningssammensetning	2015	2025
Barnehage (0-5 år)	6,2 %	6,8 %
Grunnskole (6-15 år)	11,6 %	10,4 %
Videregående (16-19 år)	5,5 %	4,4 %
Voksne (20-66 år)	62,7 %	62,0 %
Eldre (67 år og eldre)	14,0 %	16,4 %
Total	**100 %**	**100 %**

Ser man på befolkningssammensetningen forventes det at kommunen vil ha en økning i andelen eldre på nær 2,5 %, også andelen innbyggere i barnehagealder forventes økt. Innbyggere i skolealder forventes å utgjøre en lavere andel av befolkningen enn i dag og andel innbyggere i arbeidsfør alder forventes redusert med 0,7 %.

3 Økonomi

Økonomi er et av områdene som trekker kommunen ned i rangeringen i kommunebarometeret for 2015.

Netto driftsresultat ble langt svakere i 2014 enn i 2013. Mye forklares ved at kompensasjon for merverdiavgift fra investeringsregnskapet ikke lenger inntektsføres i driftsregnskapet. I korrigert netto driftsresultat er momskompensasjon fra investeringsregnskapet og netto premieavvik ikke medregnet. I tillegg er det korrigert for avsetning til bundne fond mens bruk av bundne fond er tatt med i beregningen. Korrigert netto driftsresultat gir således et bedre bilde på om selve driften er bærekraftig økonomisk.

Totalt sett fremstår økonomien i Sør-Varanger kommune som svak målt opp mot resten av kommune-Norge. Korrigert netto driftsresultat var klart på minussiden i 2014. Målt over siste fireårsperiode har driftsmarginen vært veldig dårlig. Disposisjonsfondet er lavt, og ikke tilstrekkelig til å dekke netto premieavviket i balansen. Tilsvarende utfordring gjør seg gjeldende i svært mange av landets kommuner.

Netto lånegjeld ligger langt over nivået på de løpende inntektene. Netto finans, før avdrag, var på 0,3% av brutto driftsinntekter i 2015. Selv om Sør-Varanger kommune hadde et lavt investeringsnivå i 2015, har nivået over tid ligget langt over gjennomsnittet.

Kommunens karakterbok	6 = Best. 1 = Dårligst. Over 3,5: Nærmere de beste enn de svakeste					Kommunens nøkkeltall	De beste i landet
	KB 2011	KB 2012	KB 2013	KB 2014	KB 2015	KB 2015	KB 2015
DRIFTSRESULTAT: Korrigert netto driftsresultat siste år (10 % vekt innen sektoren)	2,1	2,0	1,9	2,4	3,0	-1,1	4,2
DRIFTSRESULTAT: Korrigert netto driftsresultat siste fire år (20 %)	2,6	2,4	1,1	1,4	1,8	-1,8	3,8
DISPOSISJONSFOND: I prosent av brutto driftsinntekter (10 %)	2,3	2,6	2,3	2,0	1,7	1,2	23,2
NETTO LÅNEGJELD: I prosent av brutto driftsinntekter (15 %)	2,7	1,2	1,0	1,0	1,0	122	29
ENDRING LÅNEGJELD: Endring i prosentpoeng siste fire år (5 %)	3,1	1,0	1,0	1,0	1,0	40	-19
NETTO FINANSUTGIFTER: I prosent av brutto driftsinntekter, eksklusive avdrag (5 %)	3,4	3,8	3,4	3,1	3,2	0,3	-2,7
INVESTERINGER: I prosent av brutto driftsinntekter (10 %)	1,9	1,0	2,5	3,9	5,4	5,8	2,7
INVESTERINGER: Snitt siste fire år, som andel av brutto driftsinntekter (10 %)	3,2	1,4	1,0	1,0	2,3	17,5	4,6
LÅN: Andel av investeringene som finansieres med lån, siste fire år (5 %)	1,6	1,4	1,9	4,3	5,7	13	7
PREMIEAVVIK: Oppsamlet beløp i balansen, i prosent av brutto driftsinntekter (10 %)	4,4	4,5	3,9	4,1	3,9	5,8	1,0

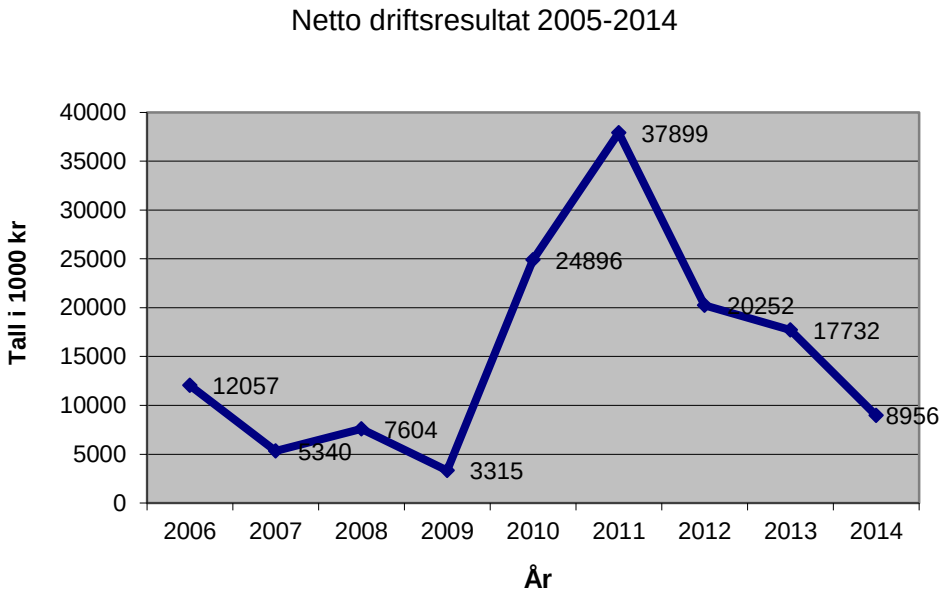
Årstallene henviser til det året Kommunebarometeret er publisert.

3.1 Kommunens driftsresultat.

3.1.1 Netto driftsresultat

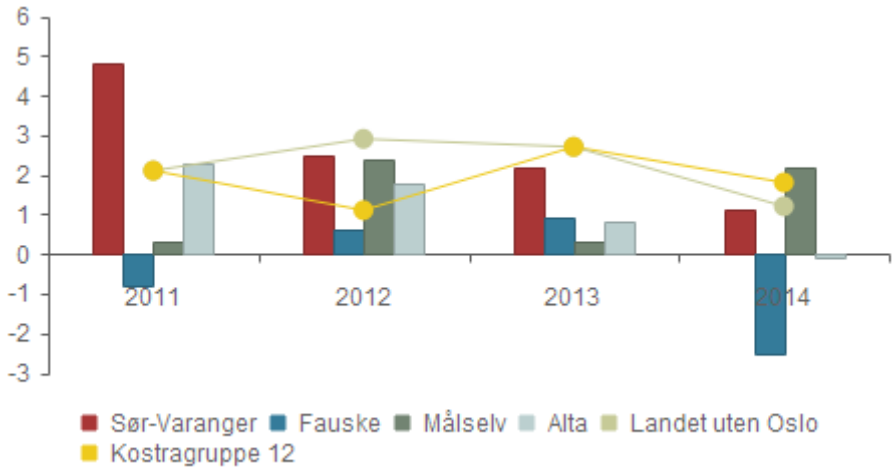
Netto driftsresultat viser hvor mye som kan disponeres til avsetninger og investeringer etter at man har dekket renter og avdrag på lån.

Fylkesmannen signaliserer at ved en sunn kommuneøkonomi bør netto driftsresultat minst på 1,75 % av driftsinntektene. For Sør-Varanger kommune vil fylkesmannens måltall utgjøre i underkant av 15 mill.kr. Sør-Varanger kommune har i kommuneplanen vedtak om årlig avsetning til disposisjonsfond etter en opptrappingsplan for å imøtegå fylkesmannen anbefaling.

Kommunen har et netto driftsresultat på 8,9 mill.kr i 2014. Dette er en ytterligere nedgang fra 2013, noe som i all hovedsak henger sammen med nedgang i investeringsnivå og at inntektsføring av momskompensasjon fra investering ikke lenger føres i driftsregnskapet.

3.1.2 Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter

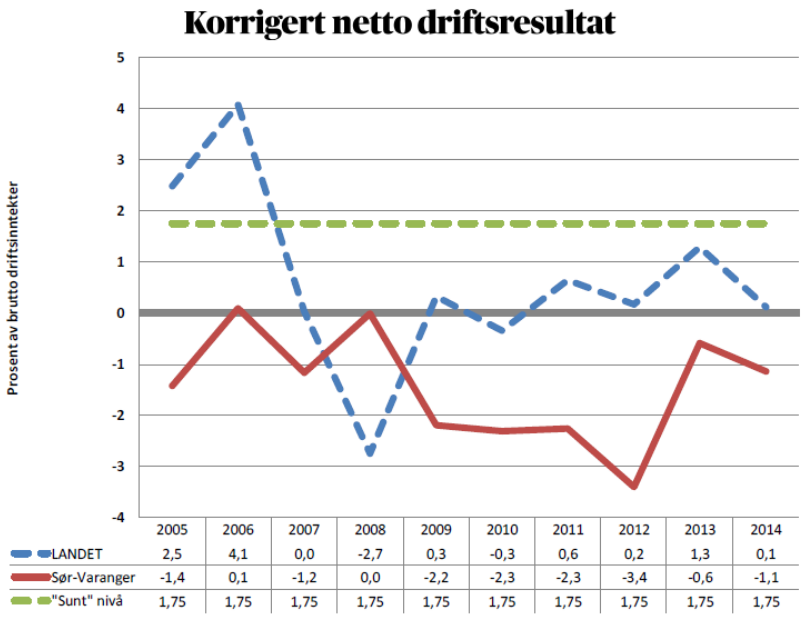

	2011	2012	2013	2014
Sør-Varanger	4,8 %	2,5 %	2,2 %	1,1 %
Fauske	-0,8 %	0,6 %	0,9 %	-2,5 %
Målselv	0,3 %	2,4 %	0,3 %	2,2 %
Alta	2,3 %	1,8 %	0,8 %	-0,1 %
Landet uten Oslo	2,1 %	2,9 %	2,7 %	1,2 %
Kostragruppe 12	2,1 %	1,1 %	2,7 %	1,8 %

Indikatoren viser netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene. Netto driftsresultat beregnes ut fra brutto driftsresultat, men tar i tillegg hensyn til resultat eksterne finansieringstransaksjoner, dvs. netto renter, netto avdrag og netto tap/gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler) samt kommunale utlån, utbytter og eieruttak, og er i tillegg korrigert for avskrivninger slik at disse ikke gis resultateffekt. Netto driftsresultat kan enten brukes til finansiering av investeringer eller avsettes til senere bruk.

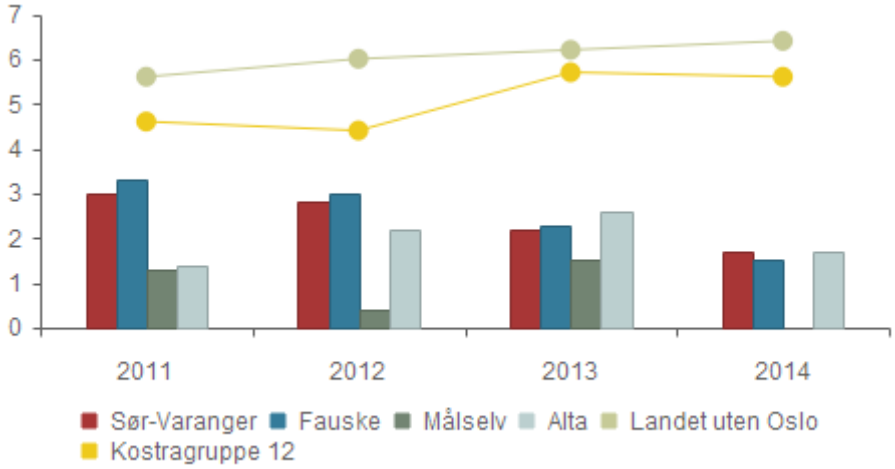
Fra og med regnskapsåret 2014 utgår som nevnt mva-kompensasjon påløpt i investeringsregnskapet fra beregningen av brutto driftsinntekter. Dette gir et brudd i tidsserien da brutto driftsinntekter isolert sett vil bli lavere. I de fleste tilfeller vil også dette isolert sett medføre lavere indikatorverdi.

I netto driftsresultat inngår også momskompensasjon fra investeringsregnskapet og premieavvik på pensjon og det gir derfor ikke et korrekt bilde av økonomien til kommunen. I kommunebarometeret er det derfor korrigert for disse faktorene. Det korrigerte netto driftsresultatet i prosent av brutto driftsinntekter var -1,1% for Sør-Varanger kommune i 2014. Dette er langt under landsgjennomsnittet og det som anses som et sunt nivå.

Sør-Varanger kommune har i 2014 et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 1 977 869,80.
Det ble for 2014 ikke budsjettert med avsetning til disposisjonsfond, noe som ikke er i tråd med fylkesmannens anbefaling.

3.1.3 Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter

	2011	2012	2013	2014
Sør-Varanger	3,0 %	2,8 %	2,2 %	1,7 %
Fauske	3,3 %	3,0 %	2,3 %	1,5 %
Målselv	1,3 %	0,4 %	1,5 %	0,0 %
Alta	1,4 %	2,2 %	2,6 %	1,7 %
Landet uten Oslo	5,6 %	6,0 %	6,2 %	6,4 %
Kostragruppe 12	4,6 %	4,4 %	5,7 %	5,6 %

Oversikten viser disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter. Disposisjonsfond er oppsparte midler som fritt kan benyttes til finansiering både i drifts- og investeringsregnskapet, og indikatoren kan si noe om hvor stor økonomisk buffer kommunen har for sin løpende drift.

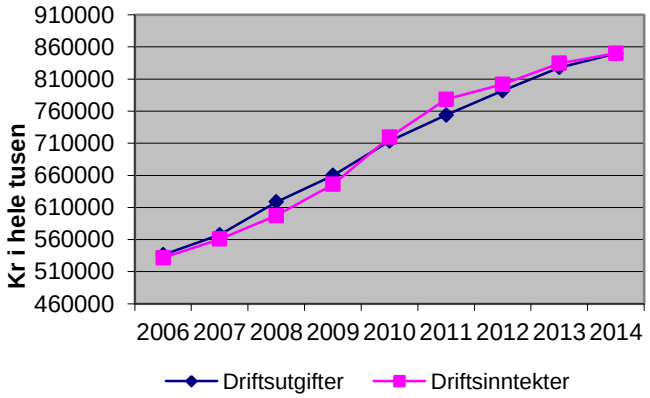
Selv om Sør-Varanger kommune har mer midler på disposisjonsfond enn Alta og Målselv kommune ligger nivået langt under gjennomsnittet for landet og kostragruppen.
Dette betyr at kommunen har liten økonomisk buffer til å møte uforutsette kostnader.

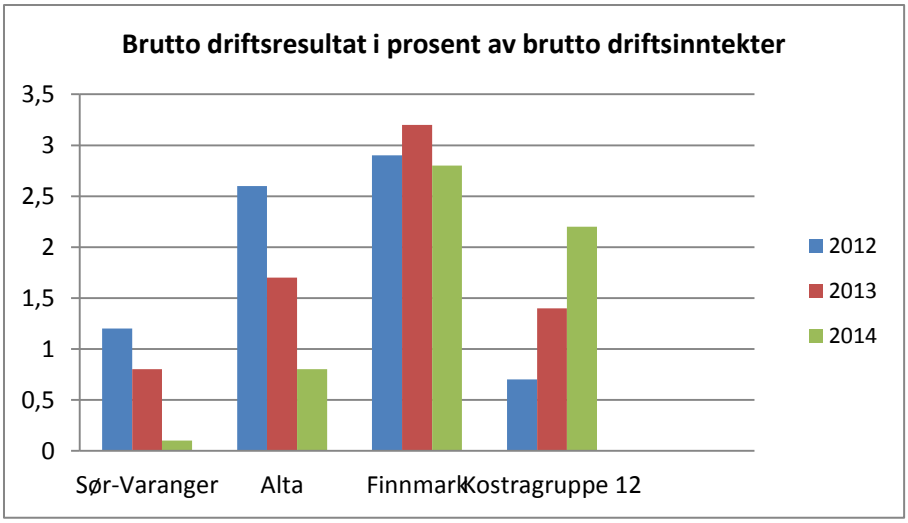
3.1.4 Hovedoversikt driftsregnskapet 2014

Økonomisk oversikt - drift	Regnskap 2014	Reg. budsjett 2014	Oppr.budsjett 2014	Regnskap 2013
Sum driftsinntekter	850 211	814 315	805 368	834 270
Sum driftsutgifter	849 641	828 922	809 832	827 970
Brutto driftsresultat	570	-14 607	-4 465	6 301
Sum eksterne finansinntekter	24 758	23 280	23 280	27 018
Sum eksterne finansutgifter	59 926	60 377	61 277	60 304
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-35 168	-37 097	-37 997	-33 286
Motpost avskrivninger	43 554	41 920	41 920	44 718
Netto driftsresultat	8 956	-9 784	-541	17 732
Sum bruk av avsetninger	13 435	13 859	3 850	15 869
Sum avsetninger	20414	4075	3309	37166
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	**1 978**	**0**	**0**	**-3 565**

3.1.5 Brutto driftsresultat

Brutto driftsresultat gir informasjon om det økonomiske resultatet av kommunens ordinære driftsvirksomhet, dvs. før man tar hensyn til finanspostene (renter/avdrag), aksjeutbytte og avsetninger. Resultatet gir uttrykk for kommunens evne til å betjene lånegjeld, evne til å finansiere deler av årets investeringer over driftsresultatet, samt evne til å avsette midler til senere års bruk.
Brutto driftsresultat for 2014 utgjør 0,5 mill kroner, noe som er svært lavt.

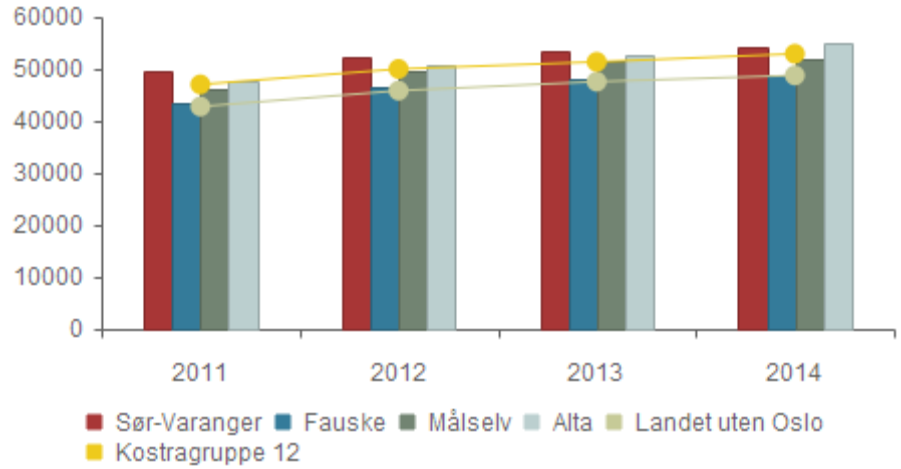
Indikatoren har endret innhold som følge av at det fra og med 2004 er innført en generell mva-kompensasjonsordning. Fra og med regnskapsåret 2014 utgår mva-kompensasjon påløpt i investeringsregnskapet fra beregningen av brutto driftsinntekter. Dette gir et brudd i tidsserien og medfører isolert sett at variabelverdiene vil bli lavere.

Overskudd fra selvkostområdene VAR og havn vil påvirke brutto driftsresultat ved at resultatet reelt sett er lavere når en trekker fra disse overskuddene. Denne type overskudd avsettes til bundne fond for inntektsføring i senere års gebyrberegninger.

Ser en på brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter, ligger Sør-Varanger kommune langt under sammenlignbare kommuner og gjennomsnittet i Finnmark.

3.2 Kommunens inntekter

3.2.1 Frie inntekter – skatt og rammetilskudd

	2011	2012	2013	2014
Sør-Varanger	49 544	52 071	53 329	54 017
Fauske	43 245	46 230	47 908	48 871
Målselv	45 886	49 397	51 449	51 917
Alta	47 694	50 720	52 702	54 890

Landet uten Oslo	42 641	45 688	47 415	48 610
Kostragruppe 12	46 872	49 843	51 201	52 746

Indikatoren viser kommunens frie inntekter i kroner per innbygger. Med frie inntekter menes inntekter som kommunene kan disponere uten andre bindinger enn gjeldende lover og forskrifter. Skatt på inntekt og formue og rammetilskudd fra staten defineres som frie inntekter.
Sør-Varanger kommune har relativt høye inntekter per innbygger sammenlignet med kostragruppen og landsgjennomsnittet. Kun Alta har høyere inntekter enn Sør-Varanger.

	Regnskap 2014	Budsjett 2014	Forbruk i %	Regnskap 2013
Rammetilskudd	-308 210	-307 040	100,38 %	-296 759
Inntektsutjevning	-7 524	-4 910	153,24 %	-4 314
Skatt på inntekt og formue	-236 373	-241 823	97,75 %	-237 021
Sum frie inntekter	**-552 107**	**-553 773**	**99,70 %**	**-538 094**

De samlede frie inntektene, som består av skatt, inntektsutjevning og rammetilskudd, ble 1,67 mill kroner lavere enn regulert budsjettert i 2014. Rammetilskuddet isolert sett ble 1,17 mill kroner høyere enn regulert budsjettert. Endringen i rammetilskudd kom som en følge av budsjettforliket mellom regjerings- og støttepartiene i statsbudsjettet høsten 2014. Kommunens egen skatteinngang ble 5,45 mill kroner lavere enn budsjettert. Av dette fikk kommunen kompensert 2,61 mill kroner som økt inntektsutjevning slik at det samlede inntektstapet knyttet til skatteinngangen ble 2,84 mill kroner.

(tall i 1000)	R 2010	R 2011	R 2012	R 2013	R 2014
Kommunes skatteinngang	221 811	213 897	221 226	237 021	236 373
Endring fra forutgående år	11,21 %	-3,57 %	3,43 %	7,14 %	-0,28 %

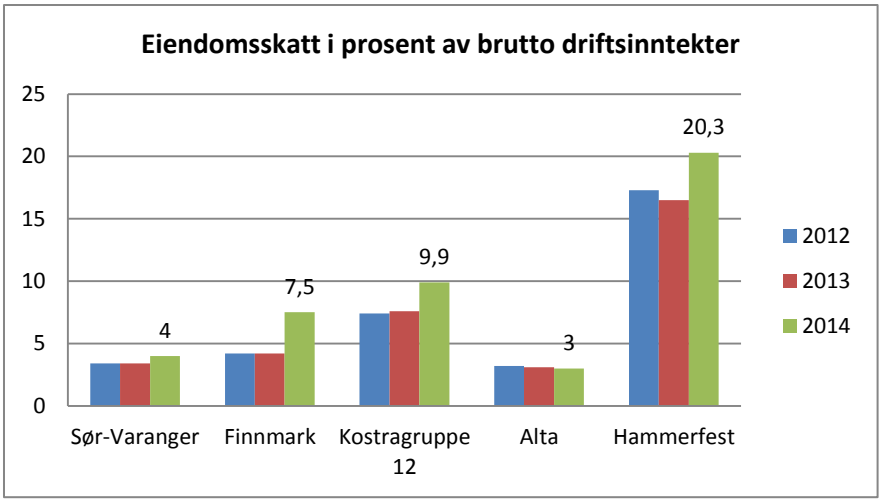
For budsjett 2014 ble det lagt til grunn en skattevekst på 2,67 % mens den reelle skatteveksten ble negativ med -0,28 %.

3.2.2 Eiendomsskatt

(tall i 1000)	R 2011	R 2012	R 2013	B 2014	R 2014
Eiendomsskatt	24 972	25 551	27 131	34 000	34 119

Eiendomsskatten ga en inntekt til kommunen på 34,1 mill kroner i 2014. Dette er som budsjettert. Eiendomsskatten utgjorde 4 % av brutto driftsinntekter, og er en viktig inntektskilde for kommunen. Eiendomsskatten var i 2014 beregnet med 7 promille uten bunnfradrag. I 2014 var det eiendomsskatt for alle boliger og næringseiendommer på Kirkeneshalvøya, med unntak av Elvenes, samt for verk og bruk i hele kommunen.

Eiendomsskatten fordelte seg i 2014 med 16,4 mill kroner for verk og bruk og 17,8 mill kroner for boliger og næringseiendommer.

3.2.3 Renteinntekter og utbytte

	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Regnskap 2014	Avvik b/r
Renteinntekter	7 826	6 337	7 784	-1 447
Utbytte fra selskaper	15 625	15 625	15 682	57
Sum renteinntekter og utbytte	23 451	21 962	23 466	-1 390

Renteinntekter ble 1,4 mill. kroner mer enn budsjettert. Årsaken til merinntektene er gode rentebetingelser i kommunens bankavtale samt en langt bedre likviditet enn forventet.

3.2.4 Konsesjonskraftsinntekter

	R 2012	R 2013	B 2014	R 2014
Kjøp av konsesjonskraft avg.pl.	4 792	4 430	5 145	3 729
Kjøp av konsesjonskraft avg.fri	0	0	0	-62
Konsesjonskraft inntekt	-10 974	-9 556	-11 153	-10 560
Netto konsesjonskraft inntekt	-6 182	-5 126	-6 008	-6 893
Konsesjonsavgift	-1 655	-1 655	-1 575	-1 662

Konsesjonskraft er en del av kommunens frie inntekter og kan benyttes fritt til kommunens tjenesteproduksjon. I 2014 tjente kommunen 6,9 mill. kroner på salg av konsesjonskraft. Kommunen mottar også konsesjonsavgift. For 2014 utgjorde dette 1,7 mill. kroner. Inntekten er øremerket næringsutvikling i kommunen, og fordelers med 1/3 til primærnæringsfond og 2/3 til næringsfond. Midler som ikke er utbetalt i året avsettes til fond for bruk i senere år. Ved utgangen av 2014 var beholdningen på primærnæringsfondet kr. 238.500 mens næringsfondet hadde en beholdning på 9,5 mill. kroner.

3.2.5 Rentekompensasjon

	Regnskap 2014	Budsjett 2014	Avvik	Regnskap 2013
Rentekompensasjon skolebygg	-1 965	-1 500	-465	-1 912
Rentekompensasjon omsorgsboliger	-335	-435	100	-330
Rentekompensasjon sykehjem	-1 043	-1 100	57	-1 032
Rentekompensasjon kirkebygg	-261	-140	-121	-146

Sum inntekter	-3 604	-3 175	-429	-3 420

Rentekompensasjonsordningen ble innført for å stimulere kommuner til å investere og rehabilitere kommunale bygg. Kommunen mottar rentekompensasjon for investeringer i ulike kommunale bygg ut fra en investeringsramme gitt av Husbanken.

Rentekompensasjonsordningen fungerer slik at kommunen mottar et årlig tilskudd som tilsvarer rentekostnaden for lånefinansiering av investeringene. Rentesatsen som legges til grunn i beregningen av det årlige tilskuddet er gjeldende rentesats i Husbanken.
Sør-Varanger kommune mottok kr. 429.000 mer i rentekompensasjon enn budsjettert i 2014. Kommunen mottok mer i rentekompensasjon for skoler og kirkebygg mens kompensasjonen for omsorgsboliger og sykehjem ble lavere enn budsjettert.

3.2.6 Øvrige driftsinntekter

	Regnskap 2014	Budsjett 2014	Forbruk i %	Regnskap 2013
Brukerbetalinger	33 718	33 781	100 %	33 892
Andre salgs- og leieinntekter	81 751	75 587	108 %	76 703
Overføringer med krav til motytelse	104 636	79 043	132 %	112 796
Andre statlige overføringer	30 291	23 995	126 %	32 402
Andre overføringer	11 928	12 562	95 %	10 311
Sum driftsinntekter	**262 324**	**224 968**	**117 %**	**266 104**

Kommunens øvrige driftsinntekter ble 37,4 mill. kroner høyere enn budsjettert for 2014.
Andre salgs og leieinntekter ligger 6 mill. kroner over budsjett. Merinntektene kommer fra selvkostområdene Havn og VAR.
Overføringer med krav til motytelse er 25,6 mill. kroner over budsjett. Av dette utgjør syke- og svangerskapsrefusjoner 6,0 mill. kroner og refusjon for særlig ressurskrevende tjenester 8,3 mill. kroner. I tillegg kommer blant annet ikke budsjetterte prosjektinntekter og momskompensasjon.

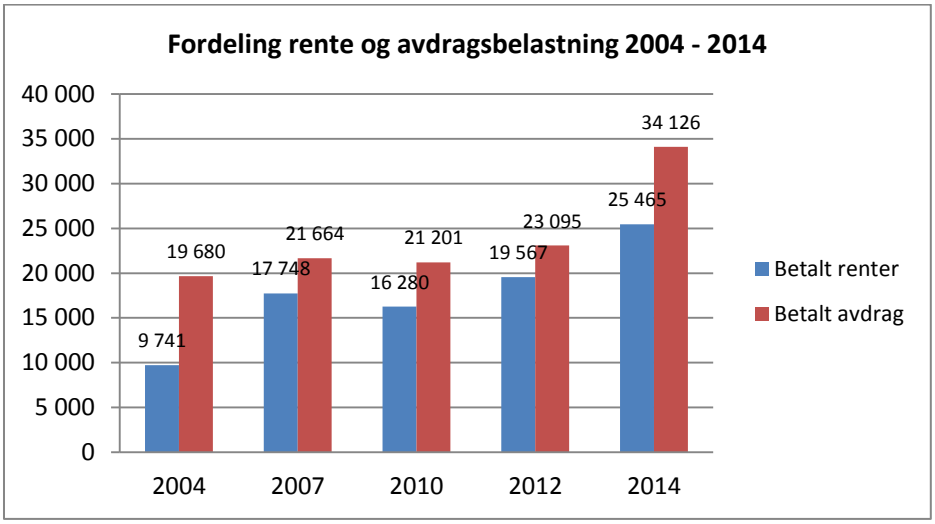
3.3 Rente og avdrag – lånegjeldsutvikling

(tall i hele 1000)	Regnskap 2013	Buds(end) 2014	Regnskap 2014	Avvik
Renter på løpende lån	24 575	22 744	22 792	-47
Renter på videreutlån Husbanken	1 790	2 100	2 671	-571
Omkostninger	139	15	0	15
Forvaltningsgebyr startlån Lindorff	0	90	0	90
Morarenter	2	20	1	19
Renter nye låneopptak	0	495	0	495
Omkostninger	1	0	1	-1
Ordinære avdrag løpende lån	33 547	33 936	34 126	-189
Avdrag nye låneopptak	0	660	0	660
Sum renter og avdrag	**60 053**	**60 061**	**59 589**	**471**

Som oversikten viser har kommunen hatt en netto besparelse på renter og avdrag på i underkant av 0,5 mill.kr i forhold til budsjett. Dette samsvarer med varslede tall ved tertialrapportering. Årsaken til

at renter på videre utlån i Husbanken viser et avvik mot budsjett, er at rentekostnaden for årets låneopptak ikke var hensyntatt ved budsjetteringstidspunktet. Renter og avdrag på nye lån ble lavere enn budsjettert. Bedre likviditet enn forventet medførte at låneopptaket ble utsatt til siste del av 2014, og en fikk dermed ikke halvårsvirkning av renter og avdrag som budsjettert.

Rentenivået ved utgangen av 2014 lå fra 1,69 % (flytende) til 2,48 % (fast) i Kommunalbanken og med fastrente på 2,3 % og 2,78 % i KLP Kommunekreditt.

Som diagrammet viser har det vært en stor økning i rente og avdragsbelastningen til kommunen de siste 10 årene. Fra 2004 til 2014 har det vært en fordobling i renter og avdrag fra om lag 30 mill kroner til 60 mill kroner. Inntektsveksten i samme periode har økt med 80 %. I 2014 benytter kommunen 7 % av de frie inntektene til rente og avdragsutgifter, mens tilsvarende tall for 2013 var 10 % og viser en nedgang.

3.3.1 Lånegjeldsutviklingen

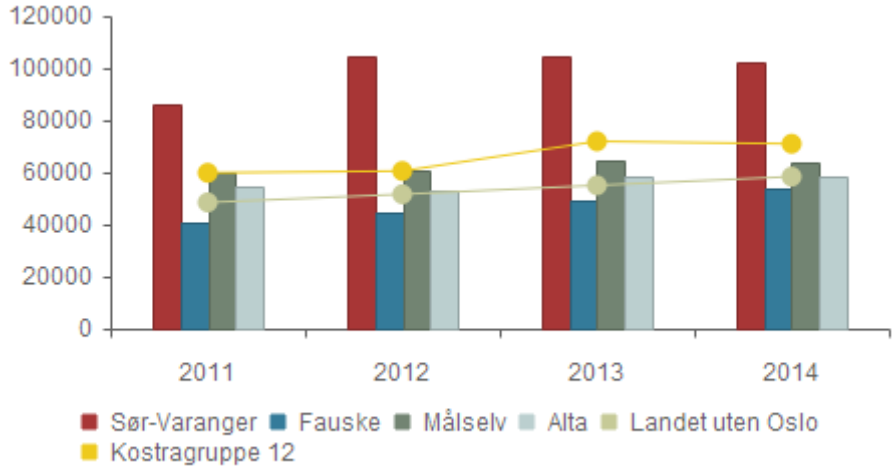
Kommunen har en samlet lånegjeld på 1 097 mill kroner ved utgangen av 2014. Låneopptaket på 54,8 mill kroner for 2014 er ikke med i disse tallene som følge av forsinkelse i opptakstidspunkt, og reell samlet låneportefølje ville vist en økning i 2014.
Av likviditetsmessige årsaker ble låneopptaket besluttet utsatt til helt på slutten av året for å redusere renter og avdrag. Rutinen vedrørende låneopptak har vært at det bes om tilbud fra tre banker, noe som også er vanlig praksis rundt om i landet. Det er imidlertid kun Kommunalbanken og KLP Kommunekreditt som i praksis er konkurransedyktige på ordinære utlån. I løpet av høsten 2014 ble Lenvik kommune stevnet for brudd på loven om offentlig anskaffelser med bakgrunn i denne praksisen, og ble dømt til å betale 2 mill kroner i bot. Kommunene ble dermed oppfordret til å endre praksis og legge ut låneanbud på nasjonale og internasjonale kunngjøringsdatabaser Doffin og TED for offentlige anskaffelser. Sør-Varanger kommune valgte å følge dette rådet, noe som medførte at selve utbetalingen ikke ble utført før i midten av januar 2015, og regnskapet pr 31.12 måtte avsluttes regnskapsteknisk som uinndekket.

(tall i 1000 kr)	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Samlet lånegjeld	552 909	934 836	1 026 791	1 135 291	1 119 195	1 097 887
Ubrukte lånemidler	70 121	242 218	77 989	68 718	43 217	33 665
Videre utlån	69 773	67 572	84 964	110 575	112 025	124 841
Netto lånegjeld	**413 015**	**625 046**	**863 838**	**955 998**	**963 953**	**939 381**
Antall innbyggere	9738	9826	9860	9968	10090	10221

Lånegjeld pr innbygger	**42**	**64**	**88**	**96**	**96**	**92**

Korrigert lånegjeld pr innbygger er hele kroner 92 000 pr innbygger, over en dobling fra 2009. Lånegjelden utgjør 129 % av brutto driftsutgifter.

3.3.2 Netto lånegjeld i kroner per innbygger

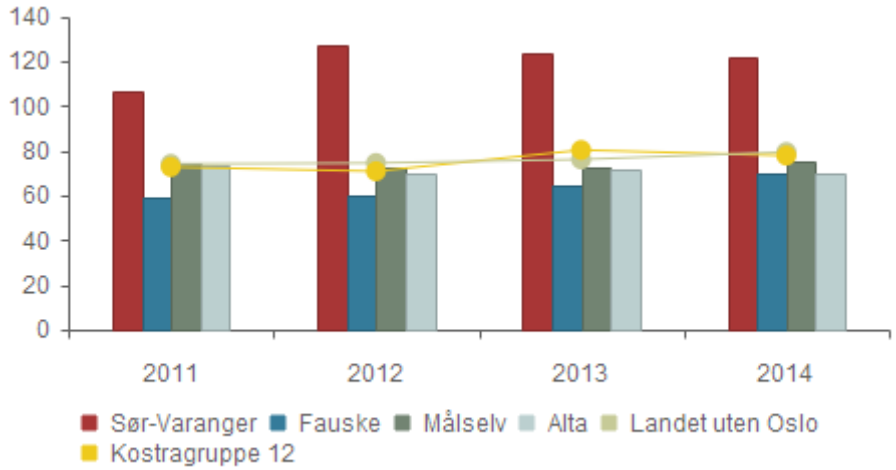

	2011	2012	2013	2014
Sør-Varanger	85 763	104 506	104 411	101 984
Fauske	40 806	44 309	48 961	53 375
Målselv	59 826	60 924	64 286	63 872
Alta	54 630	52 908	58 268	58 362
Landet uten Oslo	48 306	51 422	54 837	58 160
Kostragruppe 12	59 625	60 330	71 676	70 738

Indikatoren viser netto lånegjeld i kroner per innbygger. Netto lånegjeld er definert som langsiktig gjeld (eksklusive pensjonsforpliktelser) fratrukket totale utlån og ubrukte lånemidler. I totale utlån inngår formidlings lån og ansvarlige lån (utlån av egne midler). Indikatoren omfatter dermed utlån hvis mottatte avdrag skal inntektsføres i investeringsregnskapet, i tillegg til innlån som skal avdras i driftsregnskapet.

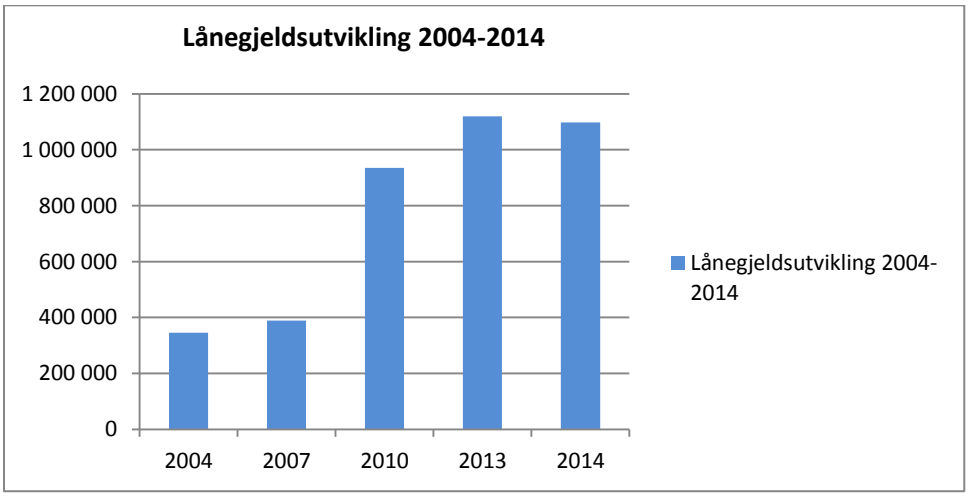
Lånegjeld pr innbygger ligger langt over sammenlignbare kommuner og Finnmark som helhet. Utviklingen de siste årene viser en økning tilsvarende en tredobling i lånegjeld, noe som medfører at mye av kommunens frie midler går med til dekke renter og avdrag. Samtidig må det påpekes at kommunen har tatt et stort løft i investeringer innenfor skole, barnehage, idrett og kultur og eldreomsorg.

3.3.3 Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter

	2011	2012	2013	2014
Sør-Varanger	106,2 %	126,9 %	123,3 %	121,5 %
Fauske	58,7 %	60,1 %	64,8 %	69,6 %
Målselv	74,1 %	72,2 %	72,6 %	74,8 %
Alta	73,7 %	69,5 %	71,9 %	70,0 %
Landet uten Oslo	74,0 %	74,4 %	76,0 %	79,3 %
Kostragruppe 12	72,6 %	70,7 %	80,2 %	77,7 %

Indikatoren viser netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter. Netto lånegjeld er definert som langsiktig gjeld (eksklusive pensjonsforpliktelser) fratrukket totale utlån og ubrukte lånemidler. I totale utlån inngår formidlings lån og ansvarlige lån (utlån av egne midler). Indikatoren omfatter dermed utlån hvis mottatte avdrag skal inntektsføres i investeringsregnskapet, i tillegg til innlån som skal avdras i driftsregnskapet.

3.4 Lønns- og pensjonsutvikling

3.4.1 Lønnsutvikling

Lønnsutvikling	R 2009	R 2010	R 2011	R 2012	R 2013	R 2014
Lønnsutgifter inkl. pensjon	450 678	458 343	485 738	510 887	518 828	530 780
Vekst fra forutgående år	11,65 %	1,70 %	5,98 %	5,18 %	1,55 %	2,30 %
Lønnsutgifter i % av driftsutgiftene	65,30 %	64,26 %	64,43 %	64,53 %	62,66 %	62,47 %

Tabellen viser lønnsutviklingen i Sør-Varanger kommune de siste seks årene. I 2014 utgjorde lønns- og pensjonskostnadene i underkant av 531 mill. kroner. Dette er en økning på 2,3 % eller i underkant av 12 mill. kroner fra året før. Lønnsutgifter inkludert pensjon utgjorde 62,47 % av kommunens samlede driftsutgifter i 2014. Utgifter til vikarbyrå kommer i tillegg og bidrar til lavere andel utgifter til lønn de siste årene.

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2014	Budsjett 2014	Forbruk i %	Regnskap 2013
Fastlønn	382 400	384 176	100 %	386 974
Lønn til vikarer	31 515	28 118	112 %	29 659
Lønn til ekstrahjelp	7 626	5 958	128 %	4 193
Overtid	7 922	7 140	111 %	7 727
Annen godtgjørelse	10 086	10 338	98 %	10 167
Lønn renhold	14 177	13 421	106 %	3 682
Godtgjøring folkevalgte	1 803	1 888	95 %	1 640
Introduksjons- og kvalifiseringsstønad	6 755	6 881	98 %	6 025
Utgifter og godtgjørelser ved reise	1 832	1 755	104 %	1 813
Andre oppgavepliktige ytelser	3 047	2 727	112 %	8 383
Lønnsutgifter	**467 164**	**462 396**	**101 %**	**460 262**
Pensjonsinnskudd og trekkpliktig forsikring	63 616	66 147	96 %	58 566
Sum lønnsutgifter inkl. pensjon	**530 780**	**528 543**	**100 %**	**518 828**
Syke- og svangerskapsrefusjoner	27 862	21 879	127 %	26 332
Netto lønnskostnader	**502 918**	**506 664**	**99 %**	**492 496**

Regnskapstallene viser et regnskapsført samlet forbruk innenfor lønnsområdet på 3,7 mill. kroner under budsjett.

Lønnsoppgjøret for medlemmene til Utdanningsforbundet ble ikke ferdigstilt før utgangen av 2014. Det ble brudd i forhandlingene og partene kom ikke til enighet før i februar 2015. Det medførte at lønnsøkning i størrelsesorden 593 000 kroner ikke er kostnadsført i 2014, og må belastes i budsjettet for 2015. Reelle lønnskostnader er av den grunn i underkant av 0,6 mill. kroner høyere enn regnskapsført beløp.

3.4.2 Pensjonsutgifter

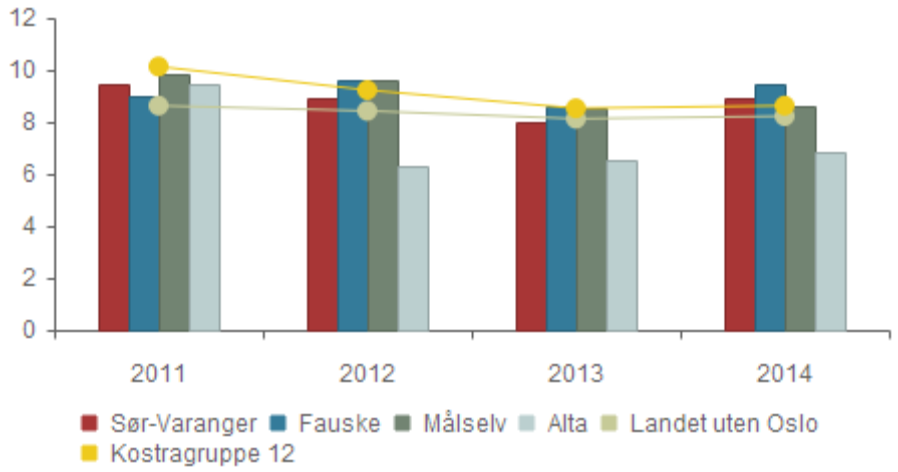
	Regnskap 2012	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Regnskap 2014
Pensjon	58 499	50 155	62 686	67 054
AFP Pensjon	9 531	5 324	61	4 945
Premieavvik	-17 826	191	0	-11 933
Administrasjonskostnader	2 647	2 896	3 400	3 550
Sum pensjonskostnader	**52 851**	**58 566**	**66 147**	**63 616**

Sør-Varanger kommune er tilknyttet to pensjonsordninger, KLP for fellesordningen, sykepleiere og folkevalgte og SPK for lærere. Samlede kostnader knyttet til pensjonsordningene var 63,6 mill kroner i 2014. Dette var 2,5 mill kroner lavere enn budsjettert. Mindreforbruket henger sammen med inntektsført premieavvik som ble høyere enn det som lå til grunn i budsjettet. Premieavviket føres på egen funksjon, og vil ikke fremkomme i enhetens pensjonskostnader. Reguleringspremien som viser oppsatte rettigheter for tidligere ansatte er ført på tilhørende kostnadssted, noe som for mange enheter har medført merforbruk i samlet pensjonskostnad.

Det ble innbetalt 2,1 mill kroner i egenkapitalinnskudd til KLP i 2014. Egenkapitalinnskuddet er utgiftsført i investeringsregnskapet og er finansiert med bruk av fond i henhold til vedtatt investeringsbudsjett.
Per 31.12.14 var den samlede pensjonsforpliktelsen 1.230 mill kroner for begge ordningene mens avsatte pensjonsmidler utgjorde 972,7 mill kroner.
Premieavviket (differansen mellom innbetalt og kostnadsført premie) utgjorde 50,291 mill kroner ved utgangen av 2014. Dette er en økning på 11,9 mill kroner fra 2013.
For å oppnå en mer forutsigbar pensjonskostnad har kommunen valgt å kostnadsføre premieavvik med full amortisering. Det vil si at kommunen har valgt å fordele kostnadene over flere år. Fra 2002-2011 var amortiseringstiden 15 år, mens den i perioden 2011-2013 har vært kortet ned til 10 år. For premieavvik som oppstår i regnskapsåret 2014 og senere er amortiseringstiden ytterligere redusert og er nå satt til 7 år.
En reduksjon i amortiseringstiden medfører høyere pensjonskostnader for kommunen. Samtidig vil det opparbeidede premieavviket reduseres raskere, noe som på sikt vil styrke kommunens likviditet.

4 Administrative tjenester, styring og fellesutgifter

	Sør-Varanger 2013	Sør-Varanger 2014	Fauske	Målselv	Alta	Landet uten Oslo	Kostragruppe 12
Prioritet							
Netto driftsutgifter til administrasjon og styring i prosent av totale netto driftsutg	8,0 %	8,9 %	9,4 %	8,6 %	6,8 %	8,2 %	8,6 %
Produktivitet							
Brutto driftsutgifter til administrasjon og styring i kr. pr. innb	5 135	5 658	5 736	5 097	4 154	4 681	5 851
Brutto driftsutgifter til funksjon 100 Politisk styring , i kr. pr. innb	427	390	726	444	348	370	516
Brutto driftsutgifter til funksjon 110, Kontroll og revisjon, i kr. pr. innb	237	206	181	199	160	112	144
Brutto driftsutgifter til funksjon 120 Administrasjon, i kr. pr. innb	4 040	4 623	4 522	4 055	3 116	3 579	4 510
Brutto driftsutgifter til funksjon 130 Administrasjonslokaler, i kr. pr. innb	432	368	408	195	289	384	419
Brutto driftsutgifter til funksjon 180 Diverse fellesutgifter, i kr. pr. innb	202	67	596	332	64	177	396
Lønn administrasjon og styring i % av totale lønnskostnader	5,5	6,1	7,8	6,7	6,0	7,0	6,8

	2011	2012	2013	2014
Sør-Varanger	9,4 %	8,9 %	8,0 %	8,9 %
Fauske	9,0 %	9,6 %	8,6 %	9,4 %
Målselv	9,8 %	9,6 %	8,5 %	8,6 %
Alta	9,4 %	6,3 %	6,5 %	6,8 %
Landet uten Oslo	8,6 %	8,4 %	8,1 %	8,2 %
Kostragruppe 12	10,1 %	9,2 %	8,5 %	8,6 %

Indikatoren viser de nettoutgiftene som er direkte relatert til administrasjon, administrasjonslokaler og politisk styring/kontroll. Utgifter og inntekter knyttet til premieavvik og fellesutgifter inngår ikke i denne indikatoren.

Netto driftsutgifter for administrasjon og styring, i prosent av totale netto driftsutgifter (netto driftsutgifter for funksjonene 100 Politisk styring og kontrollorganer, 110 Kontroll og revisjon, 120 Administrasjon, 121 Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen og 130 Administrasjonslokaler) utgjorde 8,9% av totale netto driftsutgifter i 2014. Dette er en økning fra 2013 da tilsvarende andel av 8%. Sammenlignet med de øvrige kommunene og landsgjennomsnittet dette noe høyt. Selv om de totale kostnadene til administrasjon og styring er høy i Sør-Varanger kommune viser oversikten at andelen lønnskostnader innenfor sektoren er lavere enn sammenligningskommunene.

4.1 Plan og utviklingsavdelingen

Karakter og plassering	6 = Best. 1 = Dårligst. Over 3,5: Nærmere de beste enn de svakeste					Plassering				
SAKSBEHANDLING	KB 2011	KB 2012	KB 2013	KB 2014	KB 2015	2011	2012	2013	2014	2015
FRISTBRUDD: Andel byggesaker med overskredet frist (20 % vekt innen sektoren)	5,4	6,0	6,0	6,0	5,9	228	1	1	1	128
ETT-TRINNS SØKNADER (3 ukers frist): Behandlingstid (20 %)		3,9	3,4	6,0			235	217	17	
BYGGESAK: Gj.snittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 12 ukers frist (20 %)	3,4	3,8	6,0	4,4	5,0	272	229	18	198	103
EIERSEKSJONERING: Behandlingstid (20 %)				5,1	6,0			236	104	15
REGULERINGSPLANER: Saksbehandlingstid (10 %)	4,2	4,8	5,2	4,7	4,9	166	125	73	134	101
OPPMÅLINGSFORRETNING: Saksbehandlingstid (10 %)				3,9	1,9				184	318

Årstallene henviser til det året Kommunebarometeret er publisert.

Saksbehandling er lavt vektet i kommunebarometeret, men det er allikevel viktig å vise tallene. Sør-Varanger kommune får høye karakterer målt mot resten av landet. Det betyr at kvaliteten på kommunens saksbehandling er høy og det er få fristbrudd i saksbehandlingen.

	Sør-Varanger 2013	Sør-Varanger 2014	Fauske	Målselv	Alta	Landet uten Oslo	Kostragruppe 12
Prioritet							
Netto driftsutgifter til bygge-, delesaksbeh. og seksjonering per innbygger	44	-8	-88	80	100	19	65
Netto driftsutgifter til fysisk planlegging i prosent av kommunens samlede netto driftsutgifter	0,8 %	0,7 %	0,8 %	0,8 %	1,3 %	1,2 %	1,2 %
Netto driftsutgifter til kart og oppmåling per innbygger	126	173	16	168	164	98	143
Netto driftsutgifter til naturforvaltning og friluftsliv per innbygger	50	55	9	55	126	88	103
Netto driftsutgifter til plansaksbehandling per innbygger	170	205	232	146	236	222	224
Netto driftsutgifter til rekreasjon i tettsteder per innbygger	80	18	275	7	95	172	208
Produktivitet							
Gj.snittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 12 ukers frist. Kalenderdager	31	23	59	30	72	38	0
Gj.snittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 3 ukers frist. Kalenderdager	6	0	36	10	56	20	17
Gjennomsnittlig saksbeh.tid for områdereg. vedtatt av kommunen. Kalenderdager	0	0	0	0	0	223	179
Kommunale energikostnader, per innbygger	1 304	1 081	1 188	1 468	856	831	1 158
Dekningsgrad							
Friluftslivsområder m/kommunal råderett gjennom offentlig eie eller bruksavtale. 10000 årsinnb.	1	1	77	3	0	2 152	446
Kvalitet							
Alder for kommuneplanens arealdel	8	9	3	2	3	6	5
Alder for kommuneplanens samfunnsdel	8	0	3	8	10	5	4

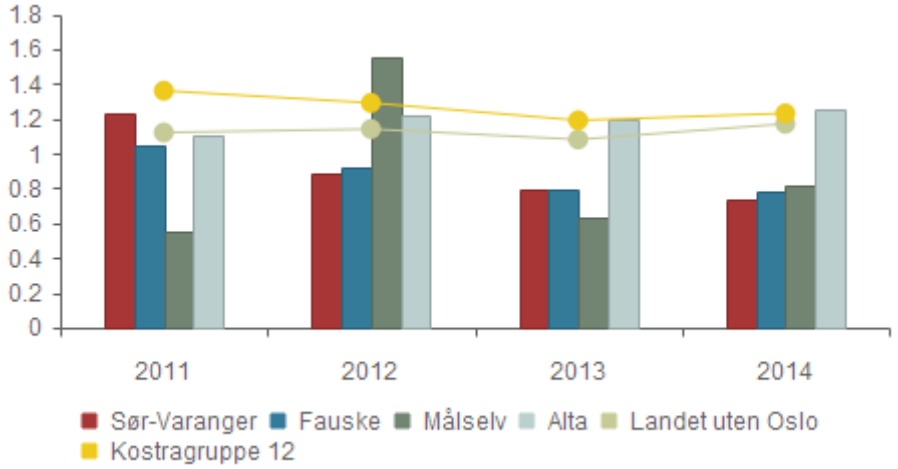
Økonomi							
Saksbeh.gebyr, privat reg.plan, boligformål. jf. PBL-08 § 33-1		23 360	25 000	38 472	55 000	51 630	0
Saksbeh.gebyret for oppføring av enebolig, jf. PBL-08 §20-1 a	10 000	10 000	7 060	8 455	7 965	11 055	0
Standardgebyr for oppmålingsforetning for areal tilsvarende en boligtomt 750 m2	14 000	14 000	13 540	11 840	13 730	38	0

Gjennomsnittlig behandlingstid for byggesaker (ett-trinnssøknad med 12 ukers frist) var 23 kalenderdager i Sør-Varanger mens landsgjennomsnittet var på 34 kalenderdager.

Brutto driftsutgifter til fysisk planlegging, byggesaksbehandling samt kart og oppmåling i kommunene økte med 8 prosent fra 2013 til 2014, mens brutto driftsinntekter økte med 2 prosent.

Netto driftsutgifter til fysisk planlegging i prosent av kommunens samlede netto driftsutgifter

Fysisk planlegging og tilrettelegging omhandler plansaksbehandling, bygge- og delesaksbehandling, seksjonering og kart og oppmåling.

	2011	2012	2013	2014
Sør-Varanger	1,2 %	0,9 %	0,8 %	0,7 %
Fauske	1,1 %	0,9 %	0,8 %	0,8 %
Målselv	0,6 %	1,6 %	0,6 %	0,8 %
Alta	1,1 %	1,2 %	1,2 %	1,3 %
Landet uten Oslo	1,1 %	1,1 %	1,1 %	1,2 %
Kostragruppe 12	1,4 %	1,3 %	1,2 %	1,2 %

I likhet med alle sammenligningskommunene bruker Sør-Varanger kommune en liten andel av samlede netto driftsutgifter til fysisk planlegging og tilrettelegging.

5 Barnehage

I årets kommunebarometer havner Sør-Varanger kommune på 272. plass i rangeringen for sektoren. Dette er en kraftig nedgang fra 2014 der kommunen havnet på en 113. plass.

Nasjonalt økte andelen styrere og ledere med relevant pedagogisk utdanning i de kommunale barnehagene.
Bemanningen ble også marginalt bedre målt med oppholdstimer per årsverk. Kostnader til barnehagedrift økte i landet sett under ett, noe som antas å henge sammen med en noe bedre

bemanning samt at flere ansatte i barnehagene har den ønskede kompetansen. I tillegg har leke og oppholdsarealer per barn i barnehagene økt de siste årene-

For Sør-Varanger kommune viser kommunebarometeret at bemanningen i de kommunale barnehagene er under middels målt i oppholdstimer per årsverk og er omentrent uendret fra i fjor. Ni av ti styrere og pedagogiske ledere i kommunale barnehager hadde pedagogisk utdanning mens om lag en av tre øvrige ansatte i kommunens barnehager har relevant utdanning.

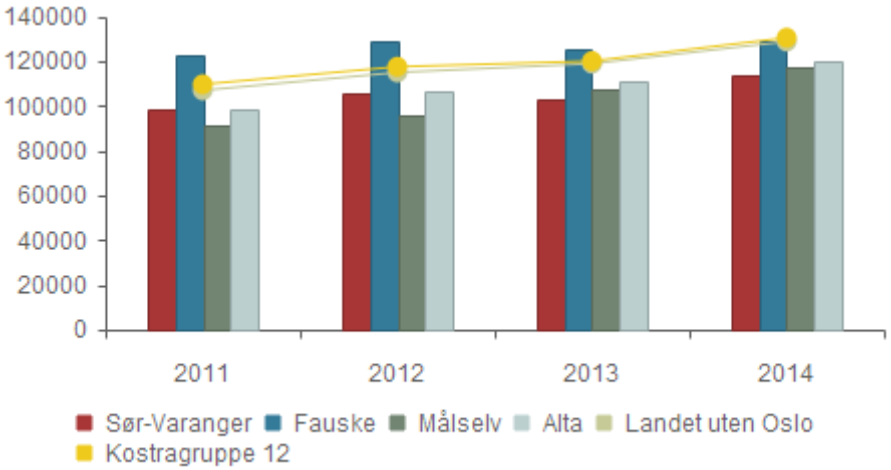
Målt mot de beste	Kommunens eget nøkkeltall			Trend	De 5 % beste hvert år		
BARNEHAGE	KB 2013	KB 2014	KB 2015		2013	2014	2015
BEMANNING (KB): Oppholdstimer per årsverk i kommunale barnehager (20 %)	10 498	11 274	11 321	↓	8 456	8 420	8 168
FAGUTDANNING (KB): Andel styrere og ledere med pedagogisk utdanning (20 % vekt innen sektoren)	85	90	88	↓	100	100	100
FAGUTDANNING (KB): Øvrige ansatte i kommunale barnehager med relevant utdanning (20 %)	22	38	40	↑	71	73	80
AREAL (KB): Leke- og oppholdsareal per barn (10 %)	7,6	7,6	7,9	↑	10,5	11,1	11,4
KJØNN: Andel ansatte som er menn (10 %)	9,8	8,6	8,5	↓	12	12	12
MINORITETSSPRÅKLIGE: Andel av minoritetsspråklige barn som går i barnehage (15 %)	79	91	88	↓	100	100	100
1-ÅRINGER: 1-åringer født etter 1.9. med barnehageplass som andel av 1-åringer med barnehageplass (5 %)		42	24	↓		40	31

KB: Kommunale barnehager

På landsbasis brukte kommunene i overkant av 128 000 kroner i netto driftsutgifter til barnehagedrift per innbygger i målgruppen. Dette tilsvarer 14,9% av kommunenes totale netto driftsutgifter, noe som var noe høyere enn året før da tilsvarende andel var 14,3%. Om lag 81 % av kommunenes netto driftsutgifter til barnehage ble brukt til ordinær barnehagedrift mens om lag 10 % ble brukt til tilrettelagte tiltak i barnehage og 9 % ble brukt til barnehagelokaler. Dette er omtrent på samme nivå som året før. Kommunale barnehageplasser ble finansiert med 14,3 % brukerbetaling, 1,3 % statstilskudd og 84,4 % kommunal andel.

For Sør-Varanger kommune viser tilsvarende tall at 87,5 % av netto driftsutgifter til barnehage ble brukt til ordinær barnehagedrift, 1,8 % til spesiell tilrettelegging og 10,8 % til barnehagelokaler. Sammenlignet med året før bruker kommunen en større andel til ordinær barnehagedrift og barnehagelokaler og en lavere andel til spesiell tilrettelegging. Finansieringen av kommunens barnehageplasser viser at den kommunale andelen var om lag 80 % mens foreldrebetalingen sto for nærmere 18 % og statstilskuddet var på 2 %.

Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager

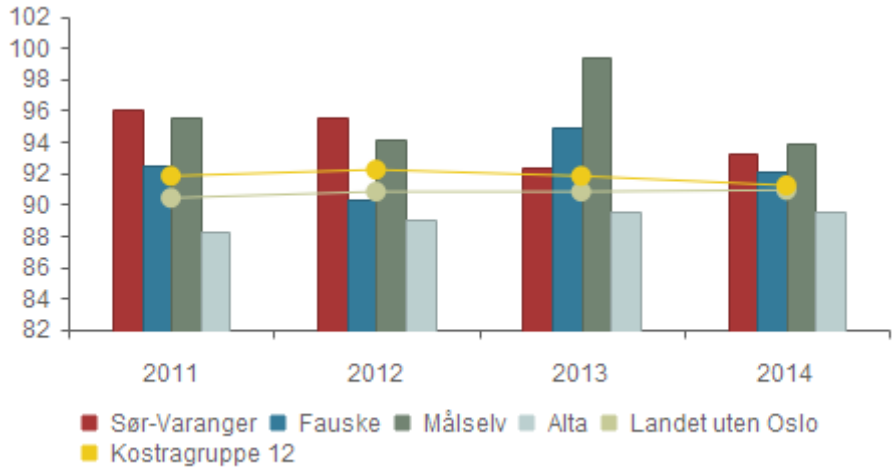
	2011	2012	2013	2014
Sør-Varanger	98 648	105 369	103 193	113 802
Fauske	122 399	128 494	125 308	128 466
Målselv	90 899	95 837	107 486	116 851
Alta	98 308	106 572	111 281	120 317
Landet uten Oslo	106 819	114 832	118 763	128 633
Kostragruppe 12	109 520	117 361	119 908	130 338

Sør-Varanger kommune brukte 113.802 kroner per innbygger i målgruppen til barnehagedrift. Selv om dette er en økning fra året før ligger allikevel kommunens netto driftsutgifter til barnehagesektoren under det sammenligningskommunene benytter til sektoren. Økningen i kostnader skyldes i all hovedsak økte kostnader til lønn og pensjon.

	Sør-Varanger 2013	Sør-Varanger 2014	Fauske	Målselv	Alta	Landet uten Oslo	Kostragruppe 12
Prioritet							
Netto driftsutgifter barnehagesektoren i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter	9,5 %	9,9 %	11,0 %	10,8 %	14,1 %	14,9 %	12,4 %
Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager	103 193	113 802	128 466	116 851	120 317	128 633	130 338

Av kommunens totale netto driftsutgifter går 9,9 % til barnehagedrift. Dette er langt under alle sammenligningskommunene og 2,5 prosentpoeng lavere enn landsgjennomsnittet.

Andel barn 1-5 år med barnehageplass

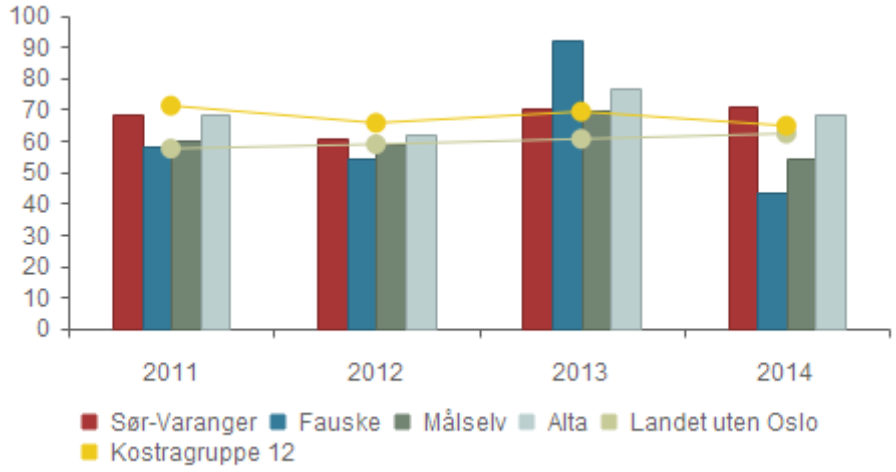
	2011	2012	2013	2014
Sør-Varanger	96,0 %	95,6 %	92,4 %	93,2 %
Fauske	92,5 %	90,3 %	94,9 %	92,1 %
Målselv	95,5 %	94,1 %	99,4 %	93,9 %
Alta	88,2 %	89,0 %	89,6 %	89,6 %
Landet uten Oslo	90,4 %	90,8 %	90,8 %	90,9 %
Kostragruppe 12	91,8 %	92,2 %	91,8 %	91,2 %

Sør-Varanger kommune har en høy andel barn med barnehageplass og andelen er relativt stabil. For 2015 har andelen barn i aldersgruppen 1-2 år økt mens andelen 3-5 åringer har gått ned. 99,5% av barna med barnehageplass hadde en avtalt oppholdstid på mer enn 33 timer per uke. På landsbasis var tilsvarende tall 96,2 %.

Ved hovedopptaket 2014 kom det inn til sammen 108 søknader om barnehageplass, noe som var på samme nivå som året før.

Sør-Varanger kommune innfridde retten til barnehageplass i 2014. I tillegg fikk 26 barn utenfor retten tilbud om plass i løpet av 2014. Selv om kommunen ikke til en hver tid har kunnet tilby barnehageplass også til søkere utenfor retten, har alle som hadde behov for barnehageplass fått et tilbud ved utgangen av 2014.

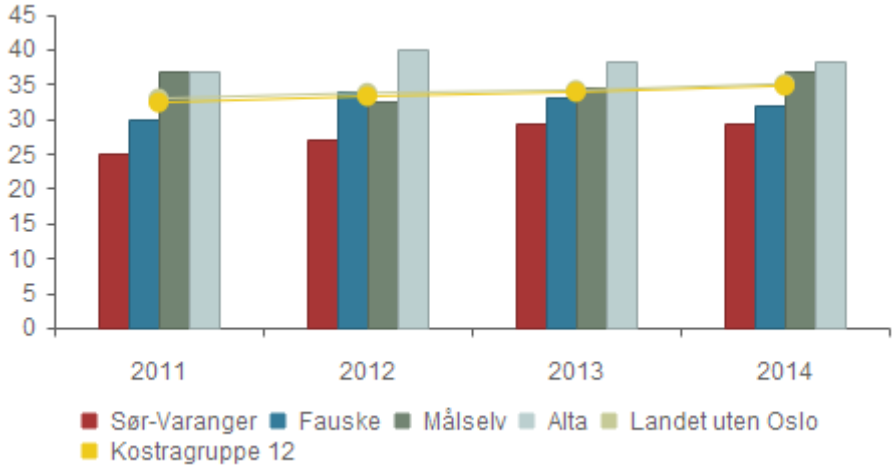
Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til innvandrerbarn 0-5 år

	2011	2012	2013	2014
Sør-Varanger	68,3 %	60,8 %	70,5 %	70,9 %
Fauske	58,3 %	54,1 %	92,1 %	43,5 %
Målselv	60,0 %	59,1 %	69,6 %	54,3 %
Alta	68,5 %	61,8 %	76,7 %	68,5 %
Landet uten Oslo	57,4 %	58,8 %	60,5 %	62,2 %
Kostragruppe 12	71,1 %	65,6 %	69,2 %	64,7 %

Andelen minoritetsspråklige barn med barnehageplass er fortsatt høy i Sør-Varanger kommune sammenlignet med de øvrige kommunene og kommunen er rangert som nummer 4 i kostragruppen. I 2014 var det 70,9 % av alle innvandrerbarn med barnehageplass som hadde minoritetsspråklig bakgrunn. Minoritetsspråklige barn er i denne sammenhengen barn med annet morsmål enn norsk, samisk, svensk, dansk og engelsk.

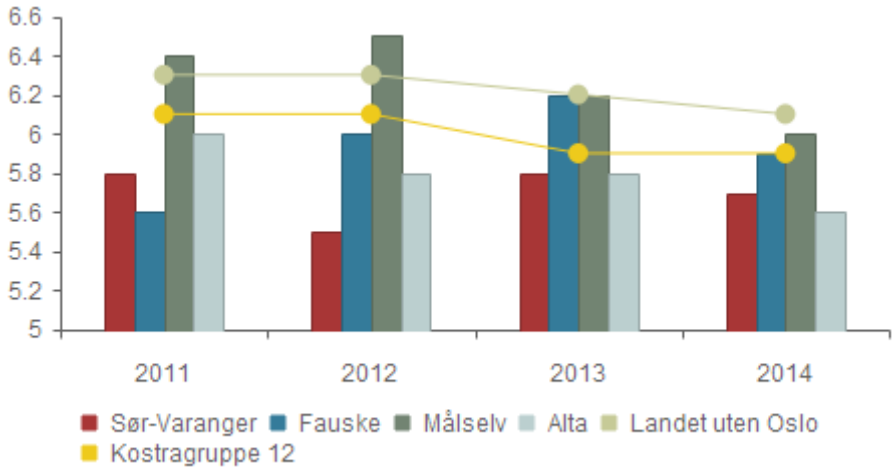
Andel ansatte med barnehagelærerutdanning

	2011	2012	2013	2014
Sør-Varanger	25,1 %	27,1 %	29,2 %	29,2 %
Fauske	29,8 %	34,0 %	33,1 %	31,9 %
Målselv	36,7 %	32,4 %	34,5 %	36,8 %
Alta	36,8 %	40,1 %	38,2 %	38,3 %
Landet uten Oslo	32,9 %	33,7 %	34,1 %	35,0 %
Kostragruppe 12	32,3 %	33,2 %	33,8 %	34,7 %

Andel ansatte i barnehagene med barnehagelærerutdanning er lav i Sør-Varanger kommune sammenlignet med de øvrige kommunene og landet forøvrig. Den samme trenden gjelder også for andel styrere og pedagogiske ledere. Kommunens har iverksatt flere tiltak for å rekruttere og beholde flere barnehagelærere og ansatte med relevant kompetanse for arbeid i barnehagen, og det forventes at andelen ansatte med relevant utdanning vil øke.

Antall barn korrigert for alder per årsverk til basisvirksomhet i kommunale barnehager

	2011	2012	2013	2014
Sør-Varanger	5,8	5,5	5,8	5,7
Fauske	5,6	6,0	6,2	5,9
Målselv	6,4	6,5	6,2	6,0
Alta	6,0	5,8	5,8	5,6
Landet uten Oslo	6,3	6,3	6,2	6,1
Kostragruppe 12	6,1	6,1	5,9	5,9

Gjennomsnittlig har hver ansatt i barnehagene i Sør-Varanger ansvar for 5,7 barn. Dette er på samme nivå som sammenligningskommunene og kostragruppen, men noe lavere enn landsgjennomsnittet der hver ansatt i gjennomsnitt har ansvar for 6,1 barn.
Kommunestyret i Sør-Varanger har vedtatt en grunnbemanning i barnehager der barnehager med mer enn 36 plasser skal egen styrer i full stilling i tillegg til at hver avdeling skal ha en pedagogisk leder, en barnehagelærer og en barne- og ungdomsarbeider. Tilsvarende bemanningsnorm er fastsatt som nasjonalt mål innen 2020.

6 Grunnskole

Sør-Varanger kommune har 11 kommunale grunnskoler fordelt på tre barneskoler, fem oppvekstsenter hvorav to med ungdomstrinn, to 1-10 skoler og en ungdomsskole. For skoleåret 2014/2015 var det 1.184 elever i Sør-Varangerskolen. Totalt var det 192 ansatte lærere som dekket 166,2 årsverk til undervisning. Andelen årstimer til undervisning gitt av undervisningspersonale med godkjent utdanning utgjorde 94,1%.

Grunnskolene i Sør-Varanger kommune er rangert på 350. plass i årets kommunebarometer. Dette er en forbedring fra 2014 der grunnskolen var rangert på 367. plass. Resultat på nasjonale prøver og grunnskolepoeng er de viktigste måleparameterne i kommunebarometeret sammen med frafall i videregående skole.

Kommunens karakterbok	6 = Best. 1 = Dårligst. Over 3,5: Nærmere de beste enn de svakeste					Kommunens nøkkeltall	De beste i landet
	KB 2011	KB 2012	KB 2013	KB 2014	KB 2015	KB 2015	KB 2015
AVGANGSKARAKTERER: Snitt grunnskole-poeng siste fire år (10 % vekt i sektoren)		3,4	3,1	2,8	2,9	39,7	42,7
AVGANGSKARAKTERER: Gjennomsnittlige grunnskolepoeng siste år (5 %)	3,7	3,0	2,4	3,1	4,3	41,3	43,4
FRAFALL: Andel elever ikke fullført og bestått videregående innen fem år, snitt siste fire år (20 %)	1,0	1,0	1,0	1,1	1,0	36	15
NP 5. TRINN: Gjennomsnitt nasjonale prøver siste fire år (5 %)		3,7	3,1	3,5	3,1	48,5	54,3
NP 5. TRINN: Andel elever på laveste mestringsnivå, snitt siste fire år (5 %)							
NP 8. TRINN: Gjennomsnitt nasjonale prøver siste fire år (5 %)		2,6	2,7	2,9	3,1	49,4	53,5
NP 8. TRINN: Andel elever på laveste mestringsnivå, snitt siste fire år (5 %)		4,0	3,8	3,6	4,1	9	5
NP 9. TRINN: Gjennomsnitt nasjonale prøver siste fire år (5 %)		3,1	3,0	2,7	2,8	50,2	54,9
NP 9. TRINN: Andel elever på laveste mestringsnivå, snitt siste fire år (5 %)		5,9	5,6	5,2	3,8	5	3
UTDANNING: Andel lærere m/høyere utd. og pedagogisk utd., 1.-10. trinn (10 %)	1,4	1,4	1,5	3,1	3,3	85	96
TRIVSEL: 7. trinn, snitt siste fem år (5 %)		3,6	3,2	3,1	3,4	84	92
TRIVSEL: 10. trinn, siste fem år (5 %)		3,4	3,5	3,5	3,4	80	90
SPESIALUNDERVISNING: Andel elever med slik undervisning, snitt siste fire år (5 %)	3,9	3,9	3,9	3,9	4,0	9,5	5,7
LEKSEHJELP: Andel elever 1.-4. trinn som har leksehjelp (5 %)		3,9	4,1	3,4	3,7	53	89
SFO: Andel ansatte i SFO med relevant utdanning (5 %)	2,8	3,3	2,8	3,3	3,5	49	88

Årstallene henviser til det året Kommunebarometeret er publisert.

I 2014 var avgangskarakterene noe bedre enn gjennomsnittet mens elevene presterer omtrent på samme nivå som landsgjennomsnittet på nasjonale prøver.

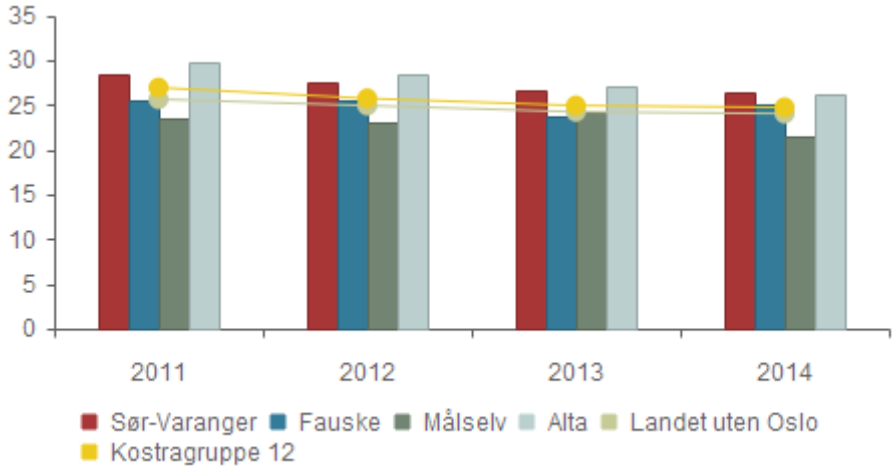
Frafallet på videregående skole blant elever fra Sør-Varanger kommune var 36,8% i 2015. Dette er langt over landsgjennomsnittet som er 24,6%, men bedre enn Alta kommune der frafallet var 39,7%.

Andelen lærere med godkjent utdanning har økt fra 2014 til 2015, og er nå på et middels nivå i forhold til landsgjennomsnittet.

Andelen elever som får spesialundervisning har økt fra 2013 til 2014, og er høyere i Sør-Varanger kommune enn landsgjennomsnittet.

6.1 Grunnskolesektorens driftsutgifter

Netto driftsutgifter grunnskolesektor (202, 215, 222, 223) i prosent av samlede netto driftsutgifter.

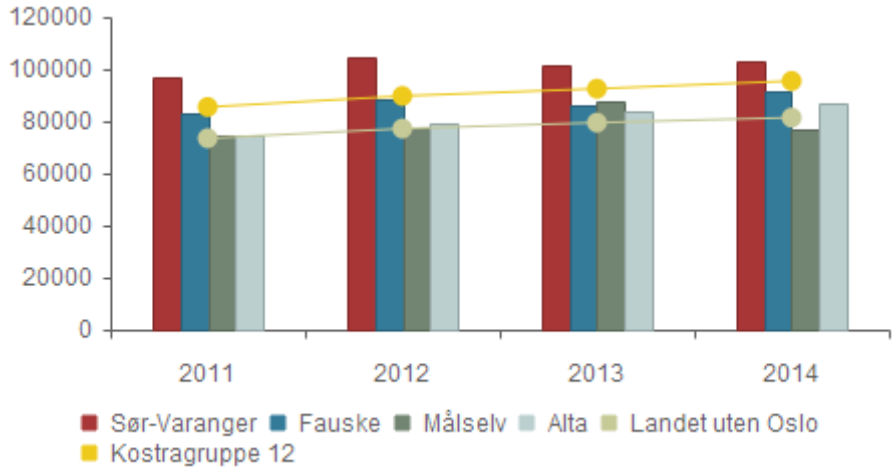

	2011	2012	2013	2014
Sør-Varanger	28,3 %	27,4 %	26,6 %	26,3 %
Fauske	25,6 %	25,5 %	23,6 %	25,0 %
Målselv	23,5 %	23,1 %	24,2 %	21,4 %
Alta	29,7 %	28,3 %	27,0 %	26,1 %
Landet uten Oslo	25,6 %	24,9 %	24,2 %	24,0 %
Kostragruppe 12	26,9 %	25,7 %	24,9 %	24,7 %

Av kommunes netto driftsutgifter brukes 26,3 % til grunnskolesektoren. Dette er høyere enn alle sammenligningskommunene og viser at kommunen prioriterer grunnskolesektoren noe høyere enn de øvrige kommunene.

Selv om kommunen prioriterer grunnskole noe høyere enn sammenligningskommunene viser tendensen at stadig mindre av kommunens driftsutgifter går til sektoren. I 2011 var andelen 28,3%.

Netto driftsutgifter til grunnskole (202), per innbygger 6-15 år

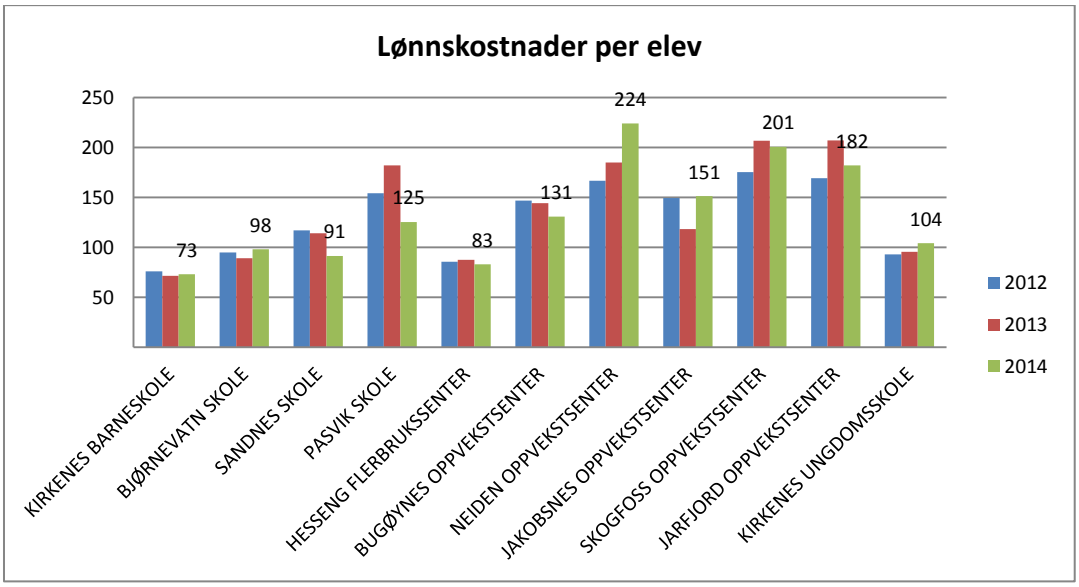
	2011	2012	2013	2014
Sør-Varanger	96 962	104 071	100 907	103 088
Fauske	82 889	87 946	86 012	91 378
Målselv	74 372	77 672	87 555	76 933
Alta	74 309	78 981	83 592	86 322
Landet uten Oslo	73 237	76 918	79 217	81 129
Kostragruppe 12	85 194	89 421	92 194	95 153

Netto driftsutgifter til grunnskoleopplæring var kroner 103.088 per innbygger i målgruppen i 2014. Dette er langt over alle sammenligningskommunene, kostragruppen og landet for øvrig.

Noe av forklaringen til de høye kostnadene ligger i at kommunen har en desentralisert skolestruktur der en stor andel av skolene (45,5 %) har færre enn 30 elever mens andelen skoler med 30-100 elever er på 9 % og andelen skoler med mer enn 100 elever er på 45,5 %. Denne fordelingen skiller seg fra sammenligningskommunene der andelen små skoler er vesentlig lavere.

Sør-Varanger kommune har også en langt høyere andel timer til spesialundervisning i forhold til undervisningstimer totalt enn sammenligningskommunen noe som også er kostnadskrevende.

Lønnskostnader per elev

Figuren viser lønnskostnader inklusiv pensjon per elev for hver enkelt skole/oppvekstsenter. Tallene er basert på kommunens eget regnskap og elevtallene på den enkelte skole. Gjennomsnittlige lønnskostnader per elev i Sør-Varanger var 96 755 kroner i 2014. Dette er en nedgang på om lag 1% fra året før.

6.2 Struktur og elevtallsutvikling

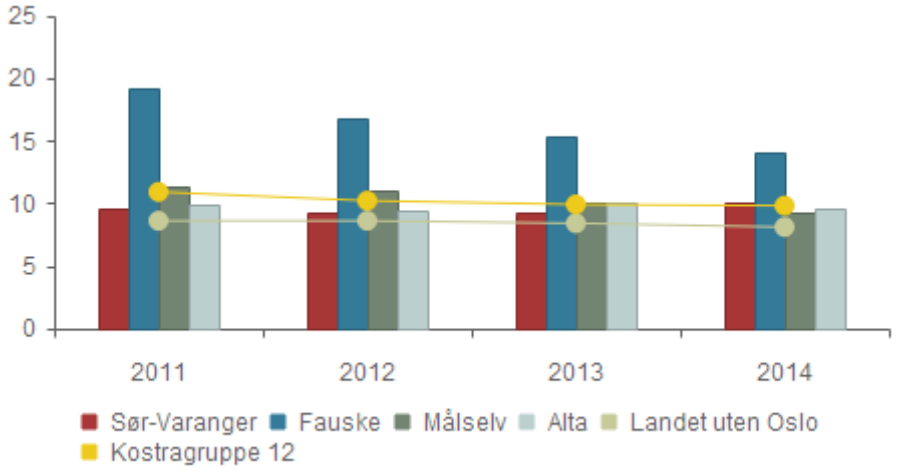
For Sør-Varanger kommune var det liten endring i elevtallet fra 2013 til 2014. I motsetning til befolkningsprognosen for landet som øker, viser tallene for Sør-Varanger kommune en reduksjon i antall elever i årene framover. Det er forventet at reduksjonen vil komme i distriktene med unntak av Svanvik og Bugøynes, mens det er forventet en vekst i de sentrumsnære områdene. Mens det i 2005 var 75% av befolkningen som bodde på Kirkenes-halvøya er denne andelen steget til 81% i 2015.

Den største reduksjonen i elevtallet finner vi ved Bjørnevatn skole og Hesseng, Neiden og Jarfjord oppvekstsenter mens den største økningen er på Kirkenes barneskole og Sandnes skole. For de øvrige skolene er elevtallet relativt stabilt.

Antall elever	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	Endring 2012-2015
Bjørnevatn skole	254	240	217	226	-28
Bugøynes Oppvekstsenter	25	26	25	28	3
Hesseng Flerbrukssenter	216	194	189	182	-34
Jakobsnes Oppvekstsenter	20	24	23	21	1
Jarfjord Oppvekstsenter	26	19	20	19	-7
Kirkenes barneskole	250	265	283	290	40
Kirkenes ungdomsskole	242	244	237	237	-5
Neiden Oppvekstsenter	9	9	6	7	-2
Pasvik skole	60	48	61	63	3
Sandnes skole	90	83	110	103	13
Skogfoss skole	14	12	16	14	0
	1206	1164	1187	1190	-16

6.3 Spesialundervisning

Andel elever som får spesialundervisning

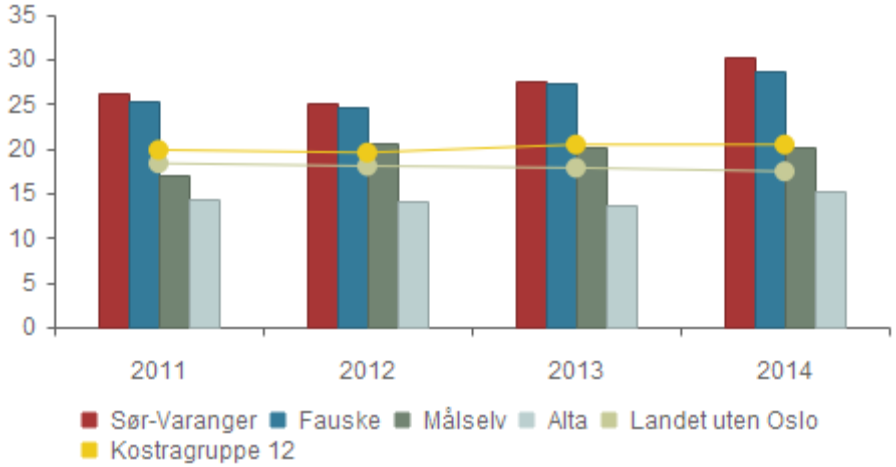

	2011	2012	2013	2014
Sør-Varanger	9,6 %	9,3 %	9,2 %	10,1 %
Fauske	19,1 %	16,7 %	15,3 %	14,1 %
Målselv	11,3 %	11,1 %	10,1 %	9,3 %
Alta	9,9 %	9,5 %	10,0 %	9,6 %
Landet uten Oslo	8,6 %	8,6 %	8,4 %	8,1 %
Kostragruppe 12	10,9 %	10,2 %	9,9 %	9,8 %

Sør-Varanger kommune har en høyere andel elever som får spesialundervisning enn sammenligningskommunene med unntak av Fauske kommune. Andelen er allikevel ikke høy sammenlignet med øvrige kommuner i kostragruppen eller Finnmark fylke.

På landsbasis får 8% av elevene i grunnskolen spesialundervisning og statistikken viser at andelen øker for hvert årstrinn mens 3,6% av elevene på 1. årstrinn får spesialundervisning er tilsvarende tall for 10. årstrinn 11%. Flertallet, 70%, av elevene som får spesialundervisning, er gutter.

Andel timer spesialundervisning av antall lærertimer totalt

	2011	2012	2013	2014
Sør-Varanger	26,2 %	25,1 %	27,6 %	30,2 %
Fauske	25,3 %	24,7 %	27,3 %	28,6 %
Målselv	16,9 %	20,6 %	20,2 %	20,1 %
Alta	14,3 %	14,2 %	13,6 %	15,2 %
Landet uten Oslo	18,3 %	18,0 %	17,8 %	17,4 %
Kostragruppe 12	19,8 %	19,5 %	20,4 %	20,4 %

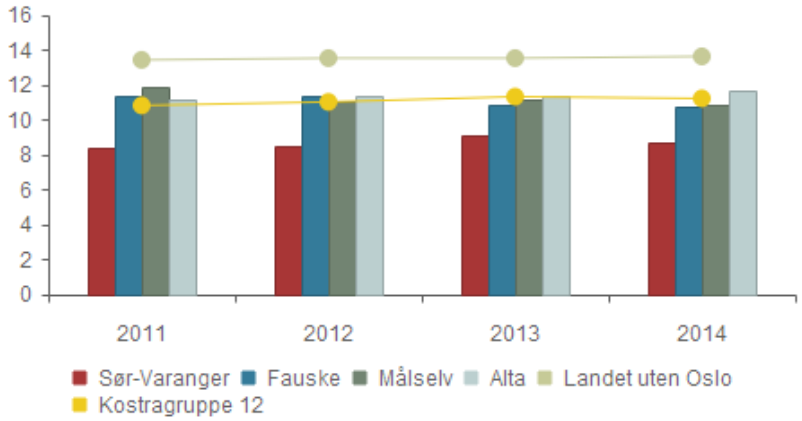
Selv om Sør-Varanger kommune ikke har høyere andel elever som får spesialundervisning enn sammenligningskommunene er andelen undervisningstimer til spesialundervisning sett i forhold til antall lærertimer langt over sammenligningskommunene. Selv Fauske kommune, som har en høyere andel elever som får spesialundervisning, har en lavere andel timer til spesialundervisning enn Sør-Varanger skolene.

Dette tyder på at hver enkelt elev som mottar spesialundervisning mottar et større antall timer enn elever i sammenligningskommunene.

I 2013 ble det igangsatt en gjennomgang av organiseringen av spesialundervisningen dette arbeidet er svært tidkrevende. Det er behov for ytterligere kartlegging både med vedtakenes omfang og hvordan undervisningen organiseres. Dette arbeidet vil være satsingsområde skoleåret 2015/2016.

6.4 Lærertetthet og gruppestørrelser

Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.-10.årstrinn

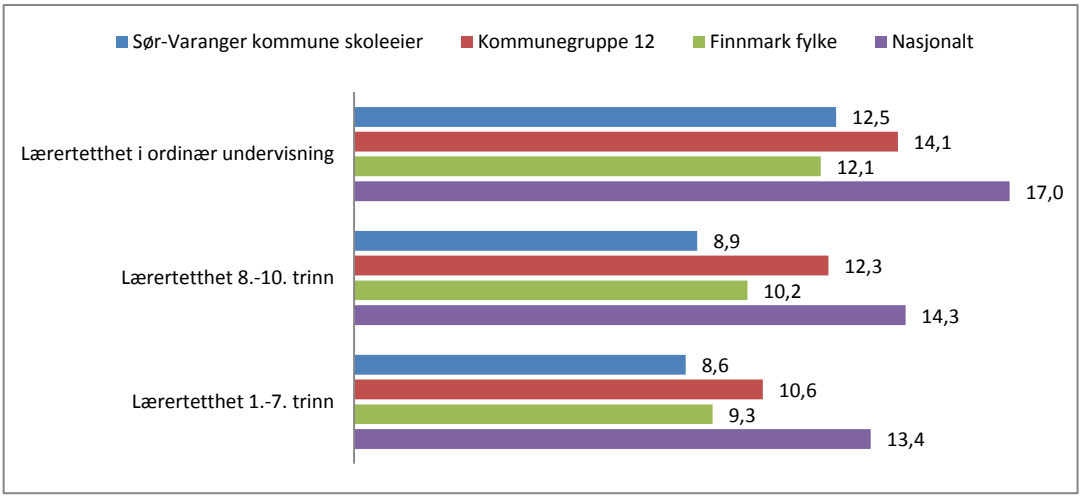

	2011	2012	2013	2014
Sør-Varanger	8,4	8,5	9,1	8,7
Fauske	11,3	11,3	10,8	10,7
Målselv	11,9	11,0	11,1	10,8
Alta	11,1	11,3	11,3	11,7
Landet uten Oslo	13,4	13,5	13,5	13,6
Kostragruppe 12	10,8	11,0	11,3	11,2

Sør-Varanger kommune har den minste gjennomsnittlige gruppestørrelsen i forhold til sammenligningskommunene. I gjennomsnitt er det 8,7 elever per gruppe i Sør-Varangerskolen mens det i Alta gjennomsnittlig er 11,7 elever per gruppe. Gjennomsnitt for landet er 13,6 elever per gruppe.

Noe av forklaringen til hvorfor Sør-Varanger kommune har så små grupper ligger i den desentraliserte skolestrukturen, men vi ser også at de store skolene har mindre grupper enn sammenligningskommunene.

Lærertetthet

Lærertetthet beregnes med utgangspunkt i forholdet mellom elevtimer og lærertimer, og gir informasjon om størrelsen på undervisningsgruppene. Indikatoren inkluderer timer til spesialundervisning og timer til særskilt norskopplæring for språklige minoriteter.

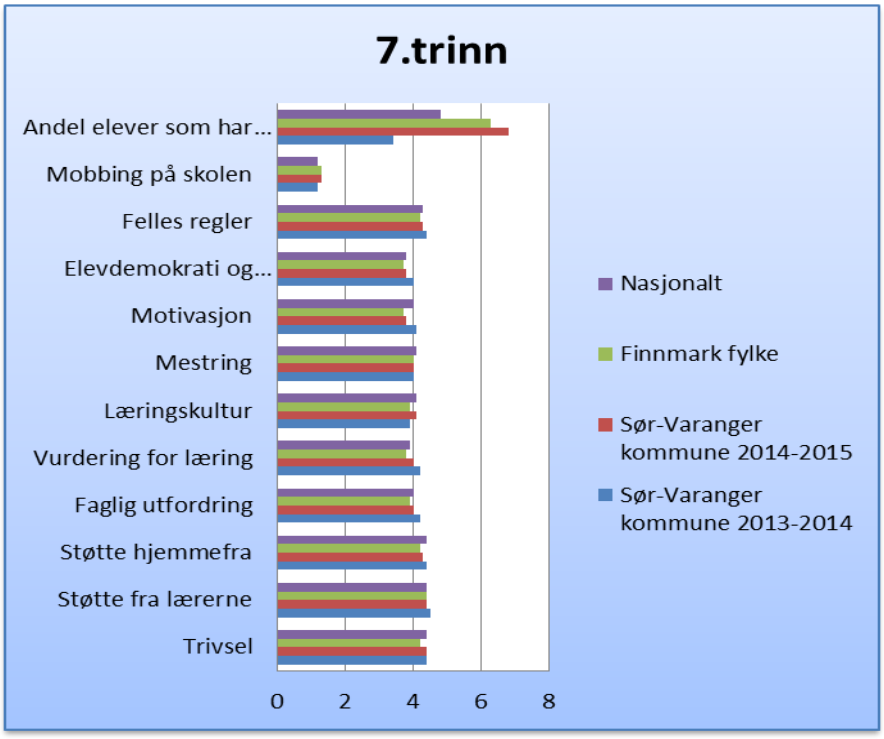
Lærertettheten til ordinær undervisning var 12,5 elever per lærer for skoleåret 2014/2015. Dette er på samme nivå som for skoleåret 2013/2014. Det er store variasjoner på lærertettheten mellom skolene i Sør-Varanger der Skogfoss skole hadde en lærertetthet på 4,7 mens Kirkenes barneskole hadde en lærertetthet på 14,3. Ved Kirkenes ungdomsskole var det i gjennomsnitt 17,4 elever per lærer.

6.5 Skoleresultater og elevenes egne vurderinger

6.5.1 Læringsmiljø

Det har over lengre tid vært sterkt fokus på læringsmiljøet til elevene, noe som også vises i spørsmålene som stilles i undersøkelsen for 2014-2015. En av kategoriene som legges til i oversikten over indikatorer og nøkkeltall er andelen av elever som har opplevd mobbing 2-3 ganger i måneden eller oftere. Her vises resultatet i prosent. 3,4 % av elevene på 7 og 10.trinn svarer at de har opplevd mobbing 2 – 3 ganger i måneden. Nasjonalt er dette snittet mye høyere. For vår kommunes del er dette et bedre resultat sammenlignet med landet for øvrig, men det betyr likevel at det må jobbes med å redusere tallet enda mer. Målet er at ingen av elevene i grunnskolen i Sør-Varanger skal oppleve mobbing i skolen. Sør-Varanger kommune har vedtatt en null-toleranse for mobbing og er den visjonen skolene daglig jobber opp imot. Det jobbes jevnt og systematisk med å bedre elevenes læringsmiljø.

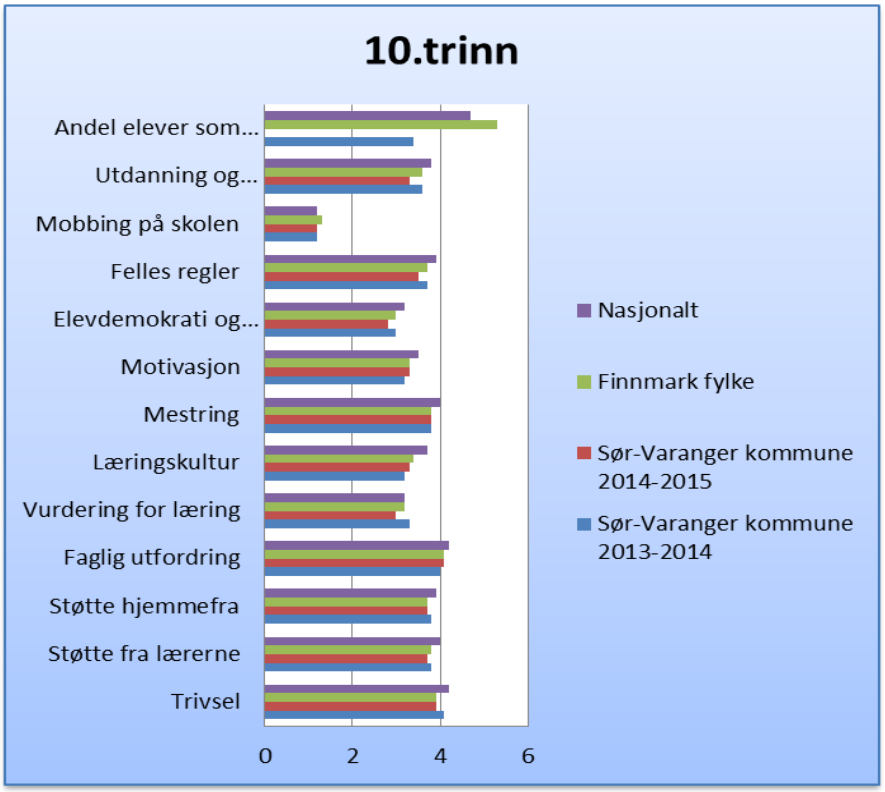
Generelt viser undersøkelsen god trivsel blant elevene. De melder tilbake at de føler både mestring og læring, og de har god motivasjon.

Forklaring til tabell
Resultatene rangeres i poengene 1 – 5, hvor 5 er best. Dette gjelder for alle områdene, bortsett fra mobbing. Her er 1 best.

Kort om resultatene:
For 7.trinn skårer en på eller over nasjonalt snitt nesten alle områder. Når det gjelder spørsmålene om mobbing vises en økning i negativ retning. Det er et stort avvik i forhold til fjoråret innen andelen av elever som melder at de blir mobbet 2-3 ganger pr måned. Noen av skolene har over tid jobbet med utfordrende mobbeproblematikk som gir seg utslag i årets undersøkelse.

For 10.trinn ser vi en fremgang for innen områdene motivasjon, læringskultur og faglig utfordring. Når det gjelder andelen elever som blir mobbet 2-3 ganger pr måned er tallet under publiseringsgrensen, noe som betyr at tallet så lavt at dette ikke tas med i publiseringen i skoleporten.

6.5.2 Karakterer og plassering

Tabellen under viser gjennomsnittlig grunnskolepoeng de siste 4 årene.

	2011	2012	2013	2014
Sør-Varanger	39,6	38,6	39,4	41,3
Fauske	39,1	39,1	38,1	38,9
Målselv	40,3	40,4	40,3	41,5
Alta	39,5	37,1	38,8	38,2
Landet uten Oslo		39,9	40,0	40,4
Kostragruppe 12				

Grunnskolepoeng beregnes for avgangselever i grunnskolen. Hver tallkarakter får tilsvarende poengverdi. Poengsummen får du ved å summere alle tallkarakterene og deretter dele på antall karakterer. Dette gjennomsnittet, med to desimaler, multipliseres med 10. Dersom en elev har færre enn 8 karakterer settes grunnskolepoeng=0. I statistikken er elever med grunnskolepoeng lik null ikke inkludert.

Indikatoren baserer seg på elever i både kommunale og private grunnskoler.

Som tabellen viser har det vært en positiv utvikling i grunnskolepoeng i Sør-Varanger skolene de siste årene. For skoleåret 2013/2014 var gjennomsnittlig grunnskolepoeng 41,3 for elevene i Sør-Varanger noe som er bedre enn landsgjennomsnittet og de fleste kommunene vi sammenligner oss med.

6.5.3 Nasjonale prøver

Det er en nasjonal målsetting om at alle elever som går ut av grunnskolen, skal mestre grunnleggende ferdigheter som gjør dem i stand til å delta i videre utdanning og arbeidsliv.

Som et ledd i det nasjonale vurderingssystemet, avvikles nasjonale prøver i lesing, regning og engelsk. Lesing og regning skal synliggjøre elevens ferdigheter i lesing og regning i alle fag og ikke spesifikt i norsk og matematikk. Nasjonale prøver kartlegger om elevens grunnleggende ferdigheter er i samsvar med de mål som er gitt i kompetansemål i læreplan for fag, Kunnskapsløftet.

Gjennomsnittlig elevscore Nasjonale prøver 5.trinn			
	Engelsk	Lesing	Regning
Sør-Varanger	48	49	49
Alta	48	48	47
Hammerfest	48	49	52

Gjennomsnittlig elevscore Nasjonale prøver 8.trinn			
	Engelsk	Lesing	Regning
Sør-Varanger	51	52	50
Alta	47	48	48
Hammerfest	47	45	47

Gjennomsnittlig elevscore Nasjonale prøver 9.trinn			
	Engelsk	Lesing	Regning
Sør-Varanger	X	52	52
Alta	X	52	52
Hammerfest	X	52	52

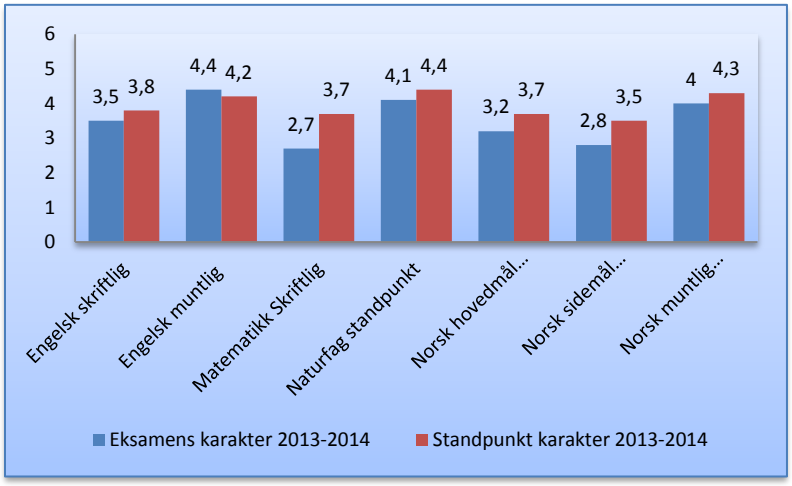
Kilde: Alle tabeller er hentet fra skoleporten

Årets resultat viser at Sør-Varanger kommune skårer over gjennomsnittet nasjonalt på prøvene for 8. og 9.trinn. Dette er en meget gledelig utvikling. Samtidig ser en at resultatet for 5.trinn er tett opptil nasjonalt gjennomsnitt med henholdsvis 48 og 49 poeng på prøvene.

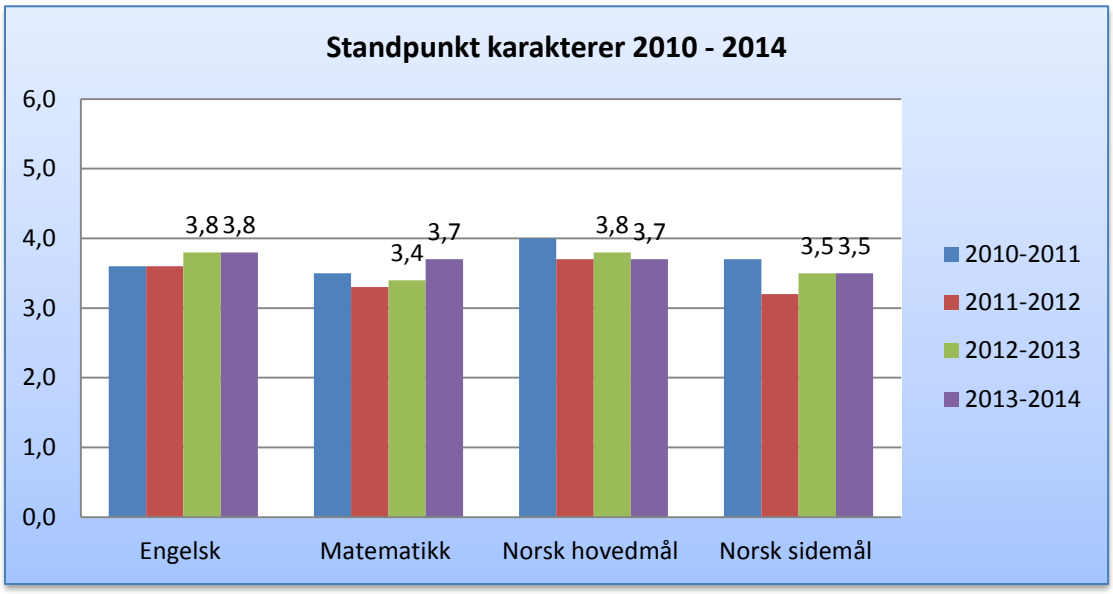
6.5.4 Standpunktkarakterer og eksamensresultater

Elever på 10.trinn skal få sluttvurdering som sier noe om deres kompetanse i alle fag. Dersom eleven ikke har fått fritak for vurdering, skal det gis karakterer i faget og eleven skal få vurdering i orden og oppførsel. Sammen med resultater fra eksamen, utgjør det elevens vitnemål. Fravær skal også føres i vitnemålet.

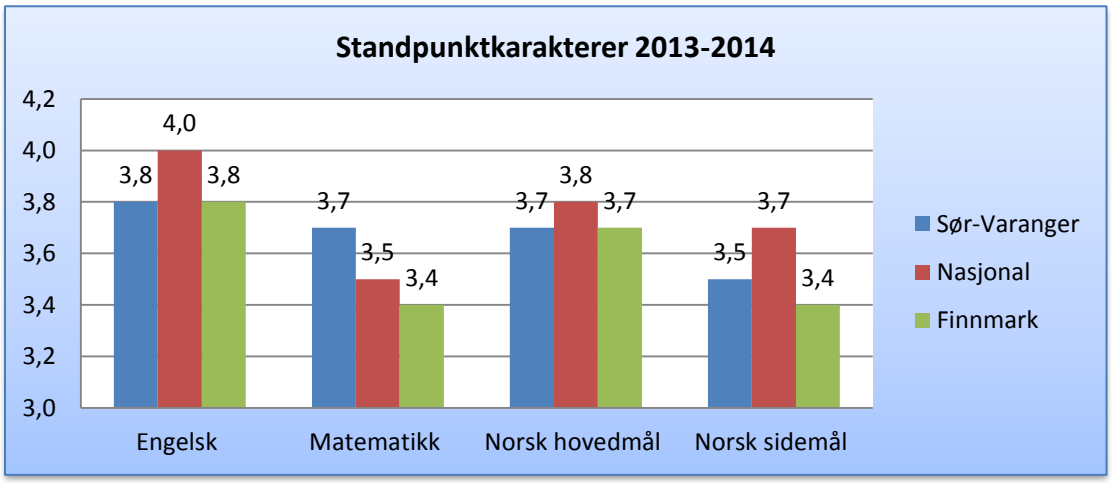
Kommunen har fortsatt en jobb å gjøre for å vurdere om vurderingskompetansen på skolen er tilstrekkelig, blant annet gjennom å sikre at vurderingspraksisen mellom skolene er kvalitetsmessig god. Dette betyr videre at det er lik forståelse av karakternivåene. Det kan se ut for at det fortsatt er for store forskjeller mellom standpunkt- og avgangskarakterer.

I Sør-Varanger kommune er det en god utvikling på standpunktkarakterer og spesielt gjelder dette i matematikk der standpunktkarakteren har gått fra 3,4 i 2013 til 3,7 i 2014. Standpunktkarakterene i Norsk hovedmål har en marginal nedgang mens karakterene i engelsk og Norsk sidemål var stabile.

Resultatene i Sør-Varanger er lavere enn på nasjonalt nivå i kjernefagene norsk og engelsk, samtidig viser resultatene at elevene ligger på eller over snittet til Finnmark fylke i både norsk, engelsk og matematikk. I mange fag ligger kommunen over både Finnmarksnivå og landsgjennomsnitt. I naturfag har resultatet gått fra å være 0,3 under nasjonalt snitt til å være 0,3 over snitt for 2013/2014.

Standpunktkarakterer er et resultat av det totale tilbudet elevene har fått gjennom 10 år i grunnskolen. For å fortsette å heve karakternivået må skolene ha en kontinuerlig prosess og vurdering på egen praksis, samt vurdere og iverksette tiltak for læringsfremmende aktiviteter og endring av praksis som ikke gir resultater.

Elever som har lave karakterer i grunnskolen, kan få vansker med å gjennomføre videregående skole. Det er sammenheng mellom prestasjoner i grunnskolen og gjennomføringsgraden på videregående opplæring. I tillegg til interne utviklingsprosesser krever dette et tettere samarbeid med

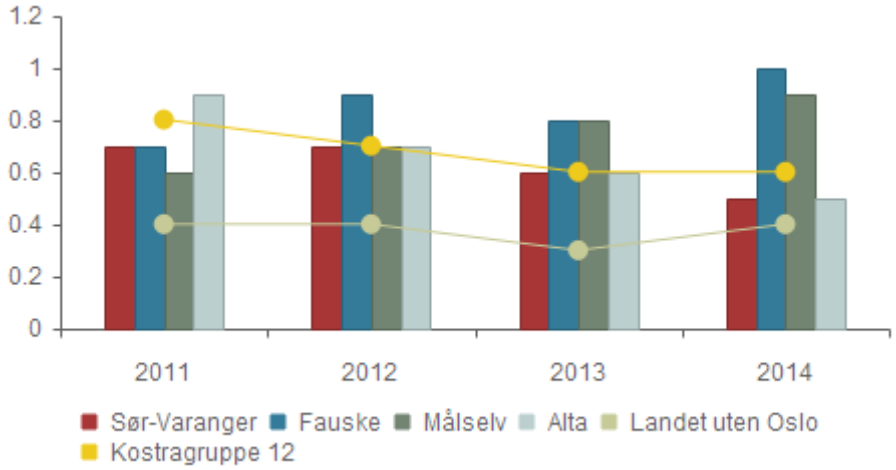
videregående opplæring for og best mulig å forberede elevene slik at de kan gjennomføre et 13-årig opplæringsløp.

Målt mot de beste	Kommunens eget nøkkeltall			Trend	De 5 % beste hvert år		
GRUNNSKOLE	KB 2013	KB 2014	KB 2015		2013	2014	2015
AVGANGSKARAKTERER: Snitt grunnskole-poeng siste fire år (10 % vekt i sektoren)	39,6	39,4	39,7	↑	42,4	42,4	42,7
AVGANGSKARAKTERER: Gjennomsnitt-lige grunnskolepoeng siste år (5 %)	38,6	39,4	41,3	↑	43,3	43,0	43,4
FRAFALL: Andel elever ikke fullført og bestått videregående innen fem år, snitt siste fire år (20 %)	41	37	36	↑	16	16	15
NP 5. TRINN: Gjennomsnitt nasjonale prøver siste fire år (5 %)	48,7	49,4	48,5	↓	54,3	54,6	54,3
NP 5. TRINN: Andel elever på laveste mestringsnivå, snitt siste fire år (5 %)					19	19	19
NP 8. TRINN: Gjennomsnitt nasjonale prøver siste fire år (5 %)	48,7	49,2	49,4	↑	54,6	54,3	53,5
NP 8. TRINN: Andel elever på laveste mestringsnivå, snitt siste fire år (5 %)	9	9	9	↑	5	5	5
NP 9. TRINN: Gjennomsnitt nasjonale prøver siste fire år (5 %)	49,8	49,3	50,2	↑	54,7	54,6	54,9
NP 9. TRINN: Andel elever på laveste mestringsnivå, snitt siste fire år (5 %)	3	4	5	↓	3	3	3
UTDANNING: Andel lærere m/høyere utd. og pedagogisk utd., 1.-10. trinn (10 %)	77	83	85	↑	96	96	96
TRIVSEL: 7. trinn, snitt siste fem år (5 %)	81	83	84	↑	92	92	92
TRIVSEL: 10. trinn, siste fem år (5 %)	79	79	80	↑	89	89	90
SPESIALUNDERVISNING: Andel elever med slik undervisning, snitt siste fire år (5 %)	9,7	9,8	9,5	↑	5,4	5,5	5,7
LEKSEHJELP: Andel elever 1.-4. trinn som har leksehjelp (5 %)	62	51	53	↑	91	90	89
SFO: Andel ansatte i SFO med relevant utdanning (5 %)	38	49	49	↓	90	93	88

Årstallene henviser til det året Kommunebarometeret er publisert.

6.6 Skolefritidstilbud

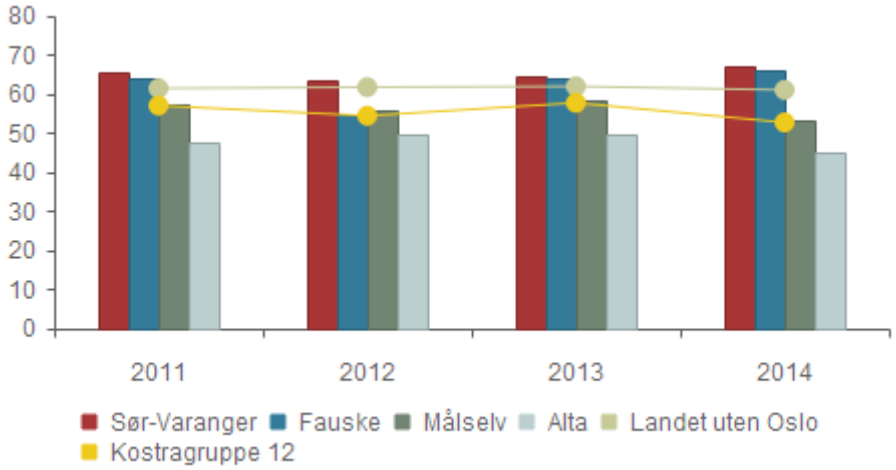
Netto driftsutgifter til skolefritidstilbud (215), i prosent av samlede netto driftsutgifter

	2011	2012	2013	2014
Sør-Varanger	0,7 %	0,7 %	0,6 %	0,5 %
Fauske	0,7 %	0,9 %	0,8 %	1,0 %
Målselv	0,6 %	0,7 %	0,8 %	0,9 %
Alta	0,9 %	0,7 %	0,6 %	0,5 %
Landet uten Oslo	0,4 %	0,4 %	0,3 %	0,4 %
Kostragruppe 12	0,8 %	0,7 %	0,6 %	0,6 %

Kommunen bruker lite av sine samlede netto driftsutgifter til skolefritidstilbud, men ikke vesentlig mindre enn sammenligningskommunene og kostragruppen, og på samme nivå som landsgjennomsnittet.

Andel innbyggere 6-9 år i kommunal og privat SFO

	2011	2012	2013	2014
Sør-Varanger	65,5 %	63,3 %	64,5 %	67,1 %
Fauske	64,0 %	54,8 %	64,1 %	65,9 %
Målselv	57,4 %	55,9 %	58,3 %	53,2 %
Alta	47,4 %	49,7 %	49,6 %	44,9 %
Landet uten Oslo	61,3 %	61,6 %	61,8 %	60,9 %
Kostragruppe 12	56,9 %	54,3 %	57,6 %	52,6 %

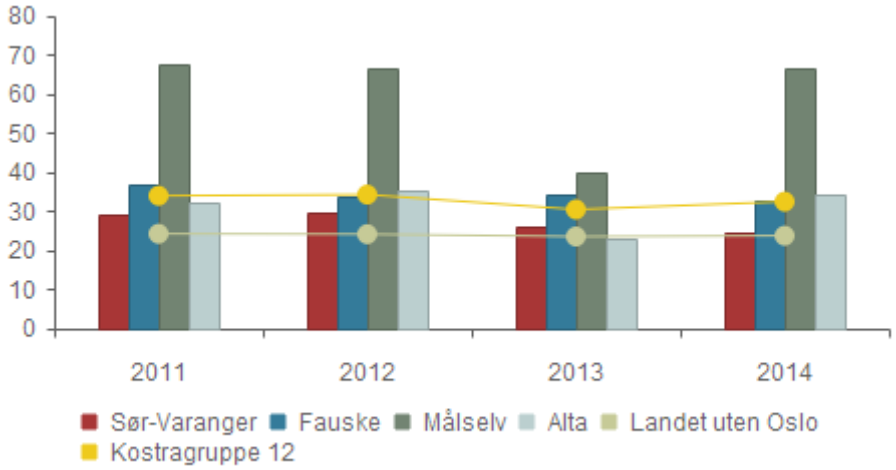
Skolefritidstilbudet i kommunen er et mye brukt tilbud. I 2014 var det 311 elever som hadde plass i SFO. Dette utgjør 67,1 % av alle barn i alderen 6-9 år noe som er langt høyere enn sammenligningskommunene og landsgjennomsnittet.

Nesten 70 % av de som har plass har også valgt å ha full plass. Dette er høyere enn for kostragruppen og landsgjennomsnittet, men lavere enn Alta og Målselv kommune.

Både andelen elever som har SFO-plass og andelen som har 100% plass har vært relativt stabil de siste årene.

6.7 Skoleskyss

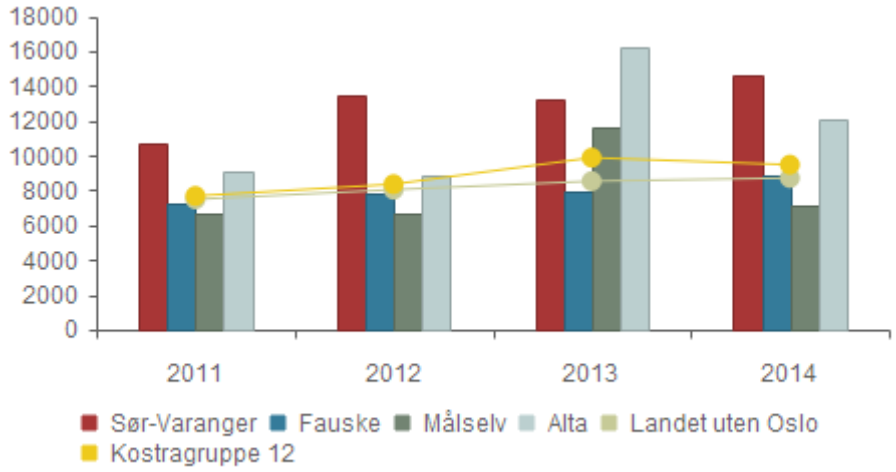
Andel elever i grunnskolen som får tilbud om skoleskyss

	2011	2012	2013	2014
Sør-Varanger	28,9 %	29,7 %	26,2 %	24,7 %
Fauske	36,7 %	33,6 %	34,5 %	32,7 %
Målselv	67,5 %	66,5 %	40,0 %	66,7 %
Alta	32,1 %	35,1 %	23,0 %	34,0 %
Landet uten Oslo	24,2 %	24,1 %	23,5 %	23,7 %
Kostragruppe 12	33,9 %	34,2 %	30,4 %	32,4 %

For skoleåret 2014/2015 hadde 24,7% av elevene i Sør-Varangerskolene innvilget skoleskyss. Dette er en reduksjon fra forrige skoleår der andelen var 26,2%. Andelen elever som får innvilget skoleskyss er langt lavere i Sør-Varanger kommune enn alle sammenligningskommunene og på samme nivå som landsgjennomsnittet.

Korrigerte brutto driftsutgifter til skoleskyss (223), per elev som får skoleskyss

	2011	2012	2013	2014
Sør-Varanger	10 673	13 497	13 187	14 567
Fauske	7 244	7 799	7 890	8 801
Målselv	6 682	6 671	11 588	7 164
Alta	9 124	8 835	16 182	12 095
Landet uten Oslo	7 481	8 035	8 522	8 705
Kostragruppe 12	7 674	8 350	9 871	9 468

Selv om andelen elever som mottar skoleskyss er redusert ser vi at kostnadene til skoleskyss per elev som får skoleskyss har økt fra 2013 til 2014.

Årsaken til de høye kostnadene per elev som får skoleskyss skyldes i stor grad geografiske forhold som gjør det vanskelig å koordinere skoleskyssen. I tillegg er det i noen tilfeller uklare grenser mellom «skolekretsene» noe som medfører at det innvilges skoleskyss fra samme nabolag til ulike skoler.

Sør-Varanger kommune er kun ansvarlig for kostnader til ordinær busstakst for elever som får innvilget skoleskyss på grunnlag av avstand eller varig fysisk handikap. Kostnader ut over ordinær busstakst til disse elevene refunderes fra Finnmark fylkeskommune. Denne refusjonen er ikke hensyntatt i beregningen over.

Kostnader til skoleskyss på grunnlag av særlig vanskelig eller farlig skolevei innvilges av den enkelte skole og dekkes fullt ut av kommunen.

7 Kultur og idrett

Kommunebarometeret rangerer Sør-Varanger kommune som nr. 106 innenfor kultur. Dette er en svakere plassering enn året før da kommunen ble rangert som nr. 34.

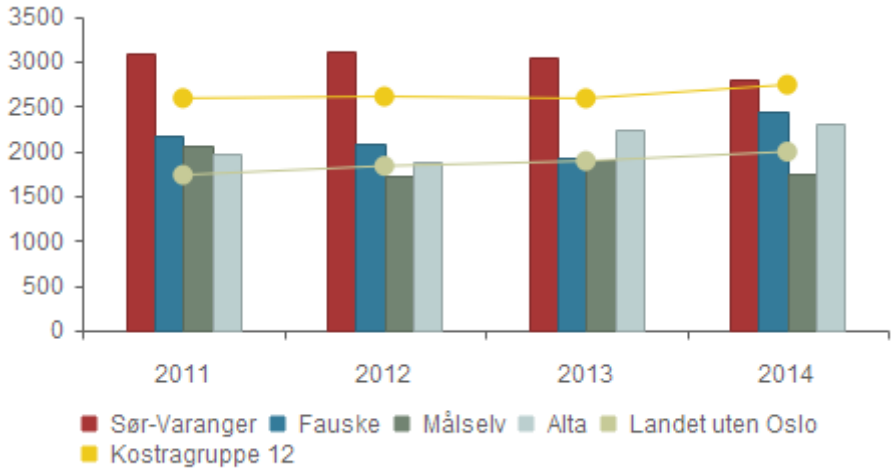
Karakter og plassering	6 = Best. 1 = Dårligst. Over 3,5: Nærmere de beste enn de svakeste					Plassering				
KULTUR	KB 2011	KB 2012	KB 2013	KB 2014	KB 2015	2011	2012	2013	2014	2015
PRIORITERING: Netto driftsutgifter til kultur, andel av totale netto driftsutg (15 % vekt innen sektoren)	6,0	5,1	4,8	4,9	4,2	15	37	48	47	69
IDRETT: Netto driftsutgifter til idrett per innbygger (10 %)	6,0	6,0	5,3	6,0	1,0	19	15	31	22	383
BARN OG UNGE: Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud for barn og unge (10 %)	3,6	3,0	4,1	3,5	3,1	102	164	64	99	136
BIBLIOTEK: Netto utgifter til bibliotek, per innbygger (10 %)	5,2	4,4	4,5	4,0	4,1	32	52	52	77	66
BIBLIOTEK: Utlån alle medier fra folkebibliotek per innbygger (10 %)	3,6	3,7	3,6	3,4	2,7	112	102	115	135	214
BIBLIOTEK: Besøk i folkebibliotek per innbygger (5 %)	5,3	4,5	3,8	3,4	2,6	35	58	92	112	184
KINO: Kinobesøk per innbygger (5 %)	3,6	4,3	3,7	3,8	4,1	74	61	63	61	51
SYSSELSATTE: Ansatte kulturarbeidere i kommunen (fra Norsk Kulturindeks, Telemarksforskning) (10 %)				4,1	4,1				70	67
MUSIKKSKOLE: Antall timer per elev (fra Norsk Kulturindeks, Telemarksforskning) (5 %)				6,0	3,0				7	155
MUSIKKSKOLE: Andel av elevene som går på kommunens musikk- og kulturskole (10 %)	2,7	2,8	3,3	2,6	3,1	187	167	124	185	146
FRITIDSSENTER: Antall besøk i året, per innbygger 6-20 år (5 %)	1,5	1,5	1,7	1,3	1,2	235	234	175	250	258
FRIVILLIGE: Driftstilskudd til lag og foreninger, per innbygger (5 %)	1,3	1,8	1,3	1,6		341	251	345	287	258

Årstallene henviser til det året Kommunebarometeret er publisert.

Kommunen får god karakter blant annet som følge av høyere andel av kommunens netto driftsutgifter som går til kultur enn nasjonalt nivå og utgifter til bibliotek som er over normalnivået. Også når det gjelder kinobesøk og ansatte kulturarbeidere i kommunen får Sør-Varanger god karakter.

Lave besøkstall på fritidssenter, målt per innbygger i alderen 6-20 år og lave utgifter til idrett er de områdene der kommunen får dårligst karakter.

Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger i kroner

	2011	2012	2013	2014
Sør-Varanger	3 089	3 098	3 038	2 805
Fauske	2 169	2 070	1 929	2 427
Målselv	2 051	1 724	1 901	1 736
Alta	1 966	1 880	2 233	2 296
Landet uten Oslo	1 731	1 831	1 886	1 990
Kostragruppe 12	2 586	2 604	2 584	2 736

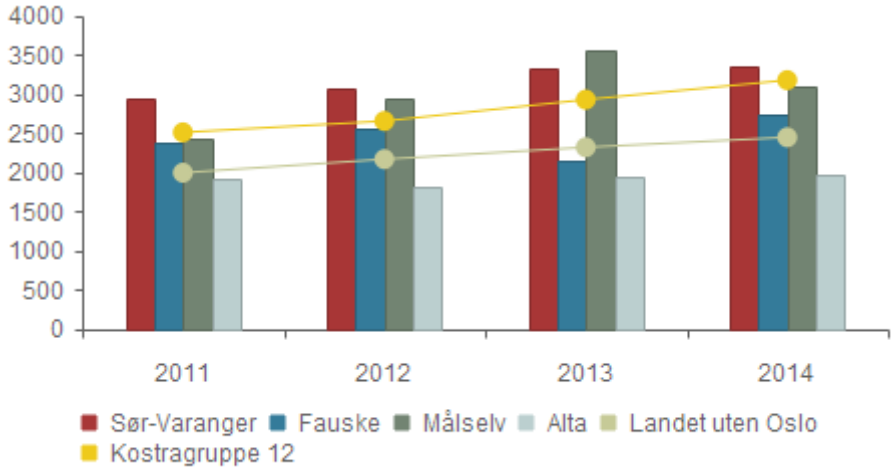
Sør-Varanger kommune bevilger tradisjonelt mer enn sammenligningskommunen til kultursektoren målt i kroner per innbygger. Bevilgingen har gått med 7,6 % det siste året og kommunen nærmer seg nivået på gjennomsnittet i kostragruppen. 88 kommuner i landet bruker mer enn Sør-Varanger pr innbygger til kulturformål. Sammenligningstallene inkluderer data hentet fra kommuneregnskapet og regnskapene til kommunale foretak (KF), interkommunale samarbeider og interkommunale selskaper (IKS).

	Sør-Varanger 2013	Sør-Varanger 2014	Fauske	Målselv	Alta	Landet uten Oslo	Kostragruppe 12
Prioritet							
Netto driftsutgifter kultursektoren i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter	5,1 %	4,7 %	4,3 %	3,1 %	4,0 %	3,8 %	4,5 %
Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger i kroner	3 038	2 805	2 427	1 736	2 296	1 990	2 736
Prioritet - innenfor kultursektoren							
Netto driftsutgifter aktivitetstilbud barn og unge (F231)	7,0	6,5	9,0	2,3	9,1	8,4	7,4
Netto driftsutgifter til folkebibliotek (F370)	15,6	17,7	12,6	17,8	16,4	14,0	14,4
Netto driftsutgifter til kino (f373)	6,4	5,5	1,6	0,0	3,9	0,7	2,4
Netto driftsutgifter til museer (f375)	11,3	12,1	7,0	5,7	2,2	3,2	4,0
Netto driftsutg. til kunstformidling(F377)	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,7	5,4	2,0
Netto driftsutgifter til kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg (F381)	16,4	41,6	29,3	25,5	30,1	21,9	23,6
Netto driftsutgifter til idrett (F380)	22,3	0,2	20,1	19,3	12,4	9,0	11,1
Netto driftsutgifter til musikk- og kulturskoler (F383)	12,7	13,8	13,2	20,3	12,0	15,2	14,6
Netto driftsutgifter til andre kulturaktiviteter (F385)	7,3	2,1	4,6	2,4	10,6	12,2	8,8
Netto driftsutgifter kommunale kulturbygg (F386)	1,1	0,4	2,5	6,5	2,7	10,0	11,6

Tabellen over viser prioritering av midlene internt innen for kultursektoren. Sør-Varanger bruker en høyere andel utgifter til kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg enn sammenligningskommunene, men samtidig lavere andel til annen idrett. Kommunen skiller seg noe ut fra kostragruppen og landet med høyere andel utgifter til museer og lavere andel utgifter til kommunale kulturbygg.

7.1 Kulturskoletilbud

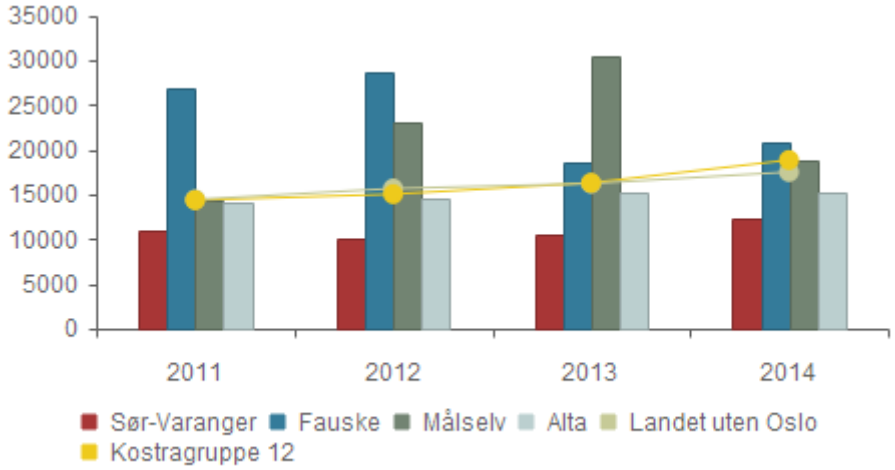
Netto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler, per innbygger 6-15 år

	2011	2012	2013	2014
Sør-Varanger	2 944	3 062	3 325	3 357
Fauske	2 369	2 568	2 156	2 732
Målselv	2 427	2 949	3 543	3 105
Alta	1 905	1 814	1 947	1 974
Landet uten Oslo	1 993	2 165	2 317	2 444
Kostragruppe 12	2 507	2 651	2 924	3 172

Sør-Varanger kommune prioriterer kulturskoletilbud forholdsvis høyt sammenlignet med andre. Målt i kroner per innbygger i målgruppen bevilger kommunen mest til kulturskole av dem en sammenligner seg med i diagrammet over.

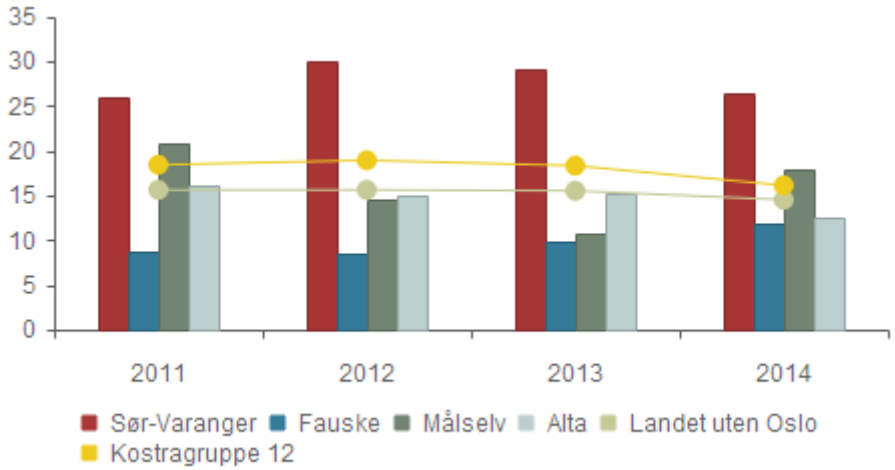
Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler, per bruker

	2011	2012	2013	2014
Sør-Varanger	10 994	9 976	10 480	12 291
Fauske	26 752	28 560	18 509	20 693
Målselv	14 391	23 139	30 459	18 675
Alta	14 095	14 607	15 206	15 107
Landet uten Oslo	14 421	15 642	16 194	17 484
Kostragruppe 12	14 341	15 010	16 276	18 818

Ser man på brutto driftsutgifter per bruker endrer bilde seg og kommunen fremkommer med lavest utgifter per bruker av alle man her sammenligner seg med.

Andel elever i grunnskolealder i kommunens musikk- og kulturskole, av antall barn i alderen 6-15 år.

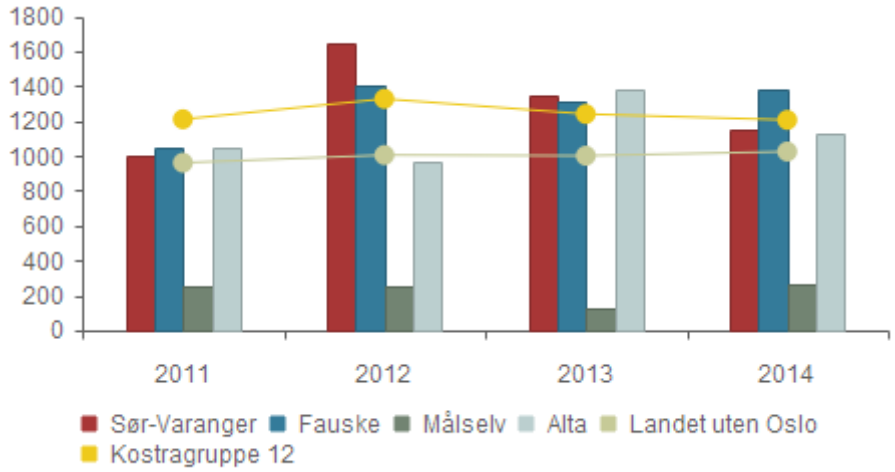
	2011	2012	2013	2014
Sør-Varanger	26,0 %	29,9 %	29,1 %	26,5 %
Fauske	8,7 %	8,5 %	9,9 %	11,8 %
Målselv	20,8 %	14,5 %	10,7 %	17,9 %
Alta	16,1 %	14,9 %	15,1 %	12,5 %
Landet uten Oslo	15,6 %	15,6 %	15,5 %	14,5 %
Kostragruppe 12	18,4 %	18,9 %	18,3 %	16,1 %

Av alle barn i målgruppen i Sør-Varanger er det 26,5 % som benytter seg av kulturskoletilbudet. Dette er en liten nedgang fra året før, men kommunen har fortsatt en høyere andel innbyggere i målgruppen som benytter seg av tilbudet enn sammenligningskommunene.

7.2 Aktivitetstilbud til barn og unge

Aktivitetstilbud til barn og unge i Sør-Varanger omfatter i all hovedsak ungdomsklubbene i kommunen, inkludert Basen og ungdomsrådet.

Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud barn og unge per innbygger 6-18 år

	2011	2012	2013	2014
Sør-Varanger	996	1 647	1 348	1 154
Fauske	1 042	1 401	1 311	1 383
Målselv	251	249	126	259
Alta	1 045	966	1 383	1 123
Landet uten Oslo	960	1 004	1 000	1 024
Kostragruppe 12	1 209	1 326	1 239	1 205

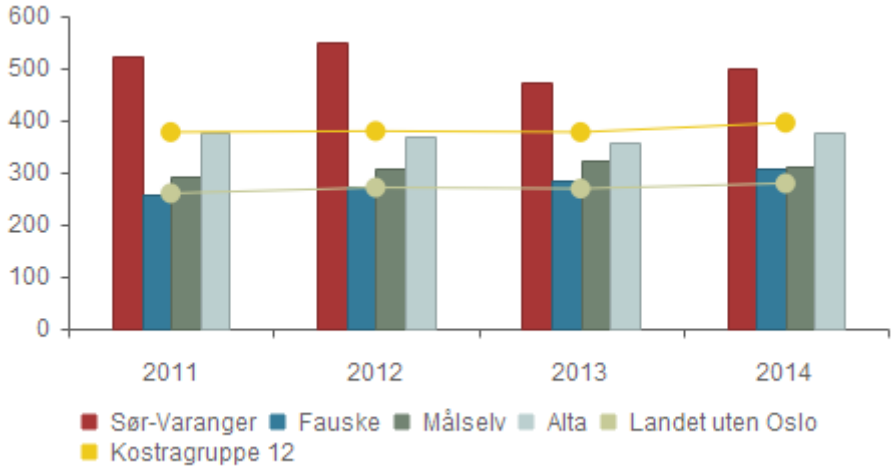
Sør-Varanger bevilger omtrent like mye som sammenligningskommunene til aktivitetstilbud for barn og unge, målt i kroner per innbygger i målgruppen. Netto driftsutgifter til formålet per innbygger i målgruppen er gradvis redusert de siste årene.

	Sør-Varanger 2013	Sør-Varanger 2014	Fauske	Målselv	Alta	Landet uten Oslo	Kostragruppe 12
Fritidssenter							
Antall årsverk ved kommunalt drevet fritidssenter	1,5	0,6	3,2	0,0	4,0	0,0	0,0
Antall fritidssenter	2	2	3	0	3	1 161	93
Årlig totale åpningstimer i kommunale fritidssenter per 1000 innb. 6-20 år	765	717	808	0	1 114	449	531

Det er to ungdomsklubber i kommunen, en i Kirkenes og en på Bugøynes. Antall årsverk ved ungdomsklubbene er redusert det siste året og ungdomsklubbene i Sør-Varanger har forholdsvis lav bemanning sammenlignet med andre kommunene med fritidssenter.

7.3 Folkebibliotek

Netto driftsutgifter til folkebibliotek per innbygger

	2011	2012	2013	2014
Sør-Varanger	521	548	473	497
Fauske	257	273	283	306
Målselv	293	306	323	310
Alta	374	369	357	377
Landet uten Oslo	259	270	268	278
Kostragruppe 12	376	378	376	394

Sør-Varanger kommune har forholdsvis høye netto driftsutgifter til bibliotek målt i kroner per innbygger sammenlignet med de andre.

	Sør-Varanger 2013	Sør-Varanger 2014	Fauske	Målselv	Alta	Landet uten Oslo	Kostragruppe 12
Bibliotek – nøkkeltall							
Besøk i folkebibliotek pr innbygger	4,8	3,5	2,7	5,1	5,2	4,4	4,9
Utlån alle medier fra folkebibliotek per innbygger	5,4	4,2	5,6	5,9	2,7	4,6	4,5
Bokutlån fra folkebibliotek per innbygger i alt	4,1	3,2	2,9	3,3	2,0	3,3	3,3
Barnelitteratur, antall bokutlån barnelitteratur per innbygger 0-13 år	8,7	7,1	7,4	8,2	5,5	9,8	9,9
Voksen litteratur, bokutlån voksenlitteratur per innbygger 14 år og over	3,3	2,5	2,1	2,5	1,2	2,0	2,0
Utlån, andre media i alt pr innbygger	1,2	1,0	2,7	2,6	0,7	1,3	1,2
Omløpshastighet barnebøker i folkebibliotek	0,9	0,8	0,9	0,5	2,0	1,3	1,2
Omløpshastighet skjønnlitteratur for voksne i folkebibliotek	1,3	0,9	0,8	0,5	1,7	0,8	0,6
Medie- og lønnsutgifter i folkebibliotek per innbygger	326	306	260	256	216	241	313
Tilvekst alle medier i folkebibliotek per 1000 innbygger	225	205	426	539	131	225	305

Samlede medie- og lønnsutgifter i folkebiblioteket per innbygger er redusert i Sør-Varanger det siste året. Det fremkommer også nedgang i tilvekst av alle medier i folkebiblioteket. Sammenlignet med andre har kommunen fortsatt forholdsvis høye samlede medie- og lønnsutgifter. Med unntak av Alta

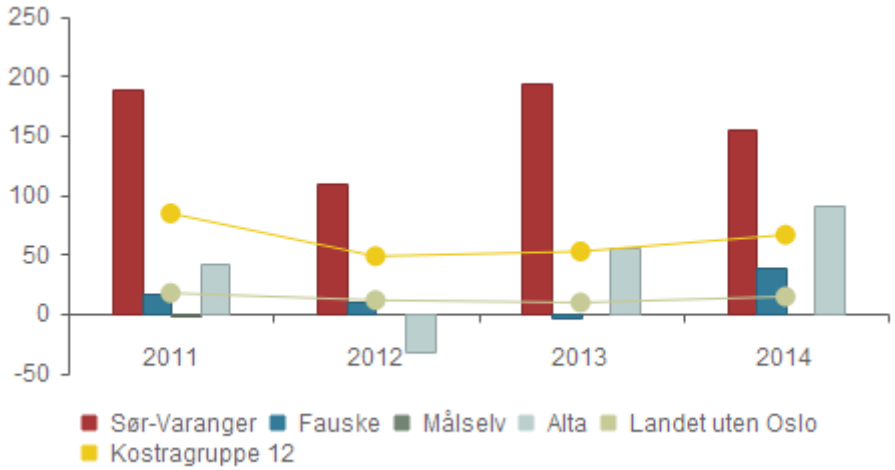
fremkommer Sør-Varanger med lavest tilvekst av alle medier i folkebiblioteket per innbygger av dem en her sammenligner seg med.

Utlåns- og besøkstallene ved biblioteket i Sør-Varanger fortsetter å gå ned. Nedgangen fremkommer både blant barne- og voksenlitteratur og andre media. Også omløpshastigheten av barne- og voksen litteratur er redusert det siste året.

7.4 Kino

Kinoen i Kirkenes drives av Aurora kino IKS. Sør-Varanger har vært medeier i det interkommunale selskapet siden 2009.

Netto driftsutgifter til kino per innbygger

	2011	2012	2013	2014
Sør-Varanger	188	110	193	154
Fauske	17	9	-4	39
Målselv	-2	0	0	0
Alta	42	-33	55	90
Landet uten Oslo	17	11	9	14
Kostragruppe 12	84	48	52	66

Diagrammet over viser at Sør-Varanger har et forholdsvis dyrt kinotilbud sammenlignet med andre selv om kommunen har redusert nettodriftsutgifter per innbygger til kino noe det siste året. Sammenligningstallene inkluderer data hentet fra kommuneregnskapet og regnskapene til kommunale foretak (KF), interkommunale samarbeider og interkommunale selskaper (IKS). Både Sør-Varanger og Alta er medeiere i Aurora Kino IKS.

	Sør-Varanger 2013	Sør-Varanger 2014	Fauske	Målselv	Alta	Landet uten Oslo	Kostragruppe 12
Kino – nøkkeltall							
Netto driftsutgifter til kino per innbygger, konsern	193	154	39	0	90	14	66
Netto driftsutgifter til kino per besøkende, konsern	81,9	64,2	25,3	-	35,5	7,1	37,5
Antall innbyggere pr kinosete	30,5	30,9	44,8	7,5	59,6	63,8	30,0
Besøk pr forestilling	27,2	27,6	27,6	74,3	22,2	28,9	20,4

Kirkenes kino er forholdsvis godt besøkt og kinoen har omtrent samme besøkstall per forestilling som i 2013.

8 Kommunehelse

Kommunehelse omfatter helsestasjons- og skolehelsetjeneste, forebyggende helsearbeid, legetjeneste, ergoterapitjeneste, fysioterapitjeneste og formidling av hjelpemidler.

Kommunebarometeret 2015 rangerer Sør-Varanger kommune som nr. 333 innenfor helse, det er en liten forbedring fra 341. plass forrige år. Til sammenligning er Alta rangert som nr. 252, Fauske som nr. 188 og Målselv som nr. 124.

Karakter og plassering	6 = Best. 1 = Dårligst. Over 3,5: Nærmere de beste enn de svakeste					Plassering				
HELSE	KB 2011	KB 2012	KB 2013	KB 2014	KB 2015	2011	2012	2013	2014	2015
LEGEDEKNING: Andel legeårsverk per 10.000 innbyggere (15 % vekt innen sektoren)	2,8	2,5	2,3	2,1	2,1	166	184	222	247	261
LEGEDEKNING: Ledig plass på fastlege-listene, andel av totalt antall plasser (5 %)	1,1	1,0	1,0	1,1	1,1	327	410	391	375	386
HELSESØSTER: Antall årsverk per 10.000 innbyggere under 5 år (10 %)	2,6	2,6	3,1	2,8	2,7	280	279	213	268	289
PSYKIATRISK SYKEPLEIER: Antall årsverk per 10.000 innbyggere (10 %)	2,4	2,6	2,8	2,1	1,8	224	207	198	300	337
INNLEGGELSER: Antall innleggelser på sykehus per 1.000 innbyggere (15 %)				2,8	2,4				331	362
SKOLEHELSE: Andel barn m fullført under-søkelse innen utgangen av 1. trinn (5 %)	2,1	6,0	6,0	4,5	5,8	387	1	1	282	195
HJEMMEBESØK: Andel hjemmebesøk, ny-fødte innen to uker etter hjemkomst (5 %)	4,7	3,8	5,2	6,0	5,4	279	329	230	1	203
MEDISINBRUK: Diabetesmedisin, per 10.000 innbyggere (5 %)	1,9	2,0	2,3	2,6	2,8	375	371	359	350	338
MEDISINBRUK: Hjerte- og karmedisin, per 10.000 innbyggere (5 %)	3,3	3,3	3,2	3,2	3,1	261	258	267	271	263
MEDISINBRUK: Medisin psykiske lidelser (5 %)	5,1	5,3	5,2	5,4	5,3	71	56	49	47	56
MEDISINBRUK: Totalt alle legemidler (10 %)	2,1	2,1	2,2	2,2	2,3	281	293	283	270	266
FOREBYGGING: Netto driftsutgifter fore-bygging, kr per innb - snitt tre år (10 %)	4,7	2,9	2,8	2,5	3,3	29	119	113	159	91

Årstallene henviser til det året Kommunebarometeret er publisert.

Kommunen får god karakter når det gjelder andel barn med fullført undersøkelse innen utgangen av 1.klasse og andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker etter hjemkomst. I tillegg skårer kommunen høyt som følge av lavt medisinbruk mot psykiske lidelser blant kommunens innbyggere.

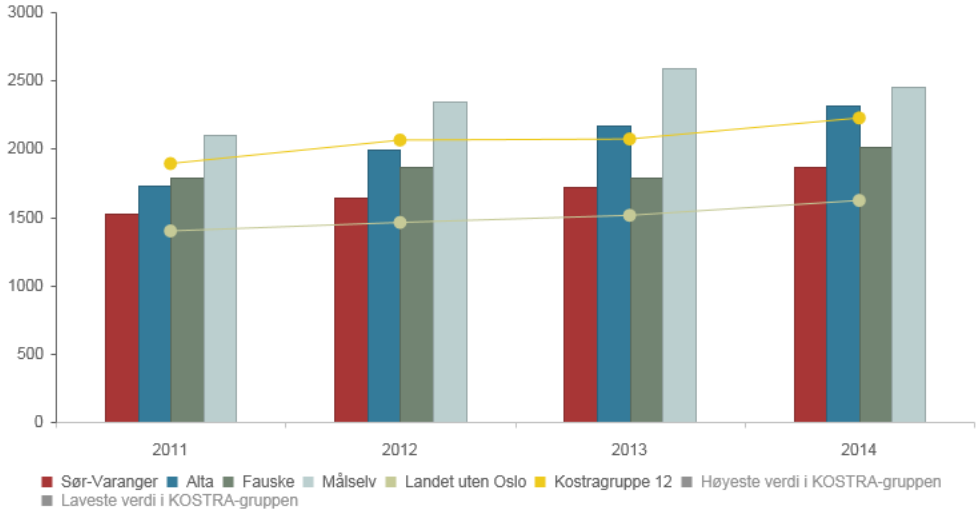
Legedekning, antall innleggelser på sykehuset og medisinbruk for diabetes blant kommunens innbyggere er noen av nøkkeltallene der kommunen rangeres lavt. Ikke alle nøkkeltallene i kommunebarometeret er kommunens ansvar, men indikerer utfordringer som kommunen må forholde seg til.

8.1 Prioritering

Sør-Varanger kommune bruker en forholdsvis lav andel av kommunens frie inntekter til kommunehelse sammenlignet med andre. Selv om andelen øker noe det siste året er det er bare 11 kommuner i landet som bruker en lavere andel frie midler til kommunehelsetjenester enn Sør-

Varanger. Mens Sør-Varanger bruker 4,1 % av samlede netto utgifter til kommunehelsetjenester ligger snittet i kostragruppen på 5,0 %.

Netto driftsutgifter til kommunehelsetjeneste pr innbygger

Omregnet i kroner bruker Sør-Varanger kr 2 438 pr innbygger, mens snittet i kostragruppen er kr 3 028. Av sammenligningskommunene er det Fauske som ligger nærmest Sør-Varanger når man ser på nettoutgift pr innbygger. De bruker kr 413 mer enn Sør-Varanger pr innbygger. Med et innbyggertall på 10 221 utgjør det en forskjell på 4,2 mill. kroner.

	Sør-Varanger 2013	Sør-Varanger 2014	Fauske	Målselv	Alta	Landet uten Oslo	Kostragruppe 12
Prioritet							
Netto driftsutgifter i prosent av samlede netto driftsutgifter	3,8 %	4,1 %	5,0 %	5,7 %	5,6 %	4,5 %	5,0 %
Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, kommunehelsetjenesten	2 301	2 438	2 851	3 164	3 248	2 319	3 028
Netto driftsutg til diagnose, behandling og rehabilitering pr. innbygger	1 722	1 862	2 014	2 449	2 317	1 621	2 225
Netto driftsutg til forebygging, helsestasjon- og skolehelsetj. pr innb 0-20	1 612	1 172	2 474	2 046	1 318	2 057	2 145
Netto driftsutgifter til forebyggende arbeid, helse pr. innbygger	175	285	240	206	540	163	233

Sør-Varanger har altså forholdsvis lave netto driftsutgifter til kommunehelsetjenesten pr innbygger sammenlignet med andre. Det er kun landet som har lavere utgifter pr innbygger av dem en sammenligner seg med i tabellen nedenfor. Dette gjelder innenfor alle tjenesteområdene, både helsestasjons- og skolehelsetjeneste og lege-, fysioterapi, - og ergoterapitjenesten, med unntak av forebyggende helsearbeid der bare Alta har høyere utgifter pr innbygger enn kommunen.

8.2 Diagnostisering/behandling og legevakt

	Sør-Varanger 2013	Sør-Varanger 2014	Fauske	Målselv	Alta	Landet uten Oslo	Kostragruppe 12
Dekningsgrad							
Legeårsverk pr 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	10,9	10,8	11,8	14,5	12,1	10,4	11,5
Fysioterapiårsverk per 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	9,9	9,8	8,7	9,0	9,3	9,0	10,3

Legedekningen i Sør-Varanger er noe lavere enn sammenligningskommunene. Ved utgangen av 2014 hadde kommunen 11 leger, hvorav 9 fastleger og 2 turnusleger. Man har ansatt en ny fastlege fra 1.9.2015 og legedekningen vil da bli noe bedre. Kommunen fremkommer med noe høyere dekning av fysioterapeuter enn de andre.

	Sør-Varanger 2013	Sør-Varanger 2014	Fauske	Målselv	Alta	Landet uten Oslo	Kostragruppe 12
Kvalitet							
Gjennomsnittlig listelengde	958	946	879	819	836	1 108	956
Gjennomsnittlig listelengde korrigert for kommunale timer	1 463	1 392	1 089	1 381	1 130	1 227	1 202
Antall åpne fastlegelister	0	1	1	3	3	1 766	53
Andel pasienter på liste uten lege	10,4 %	1,7 %	13,8 %	1,2 %	9,3 %	0,8 %	6,3 %
Reservekapasitet fastlege	100 %	100 %	103 %	93 %	102 %	105 %	102 %
Andel kvinnelige leger	50 %	56 %	25 %	71 %	40 %	40 %	39 %

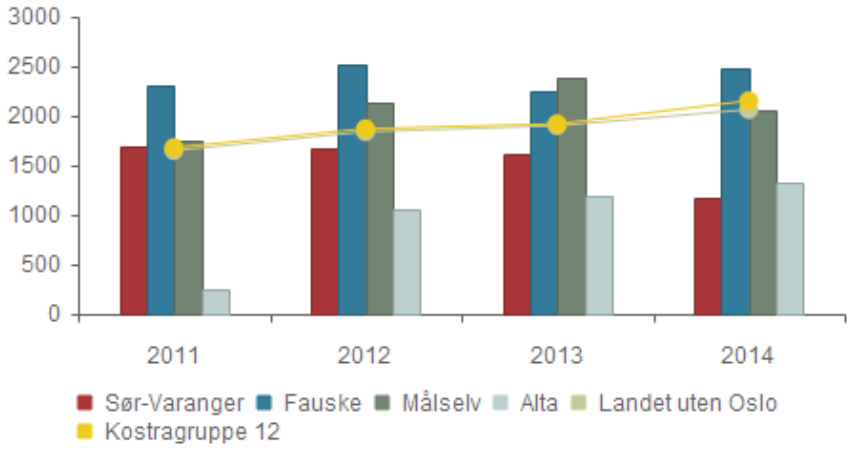
Fastlegene i Sør-Varanger har forholdsvis mange pasienter på sin pasientliste sammenlignet med andre, og spesielt når en regner om kommunale timer til pasienter. Selv om listelengden er redusert det siste året er det bare 62 kommuner i landet som har høyere listelengde enn Sør-Varanger når man har omregnet kommunale tjenestetimer til pasienter.

Ved utgangen av 2014 hadde kommunen 1 åpen fastlegeliste. Andel pasienter på liste uten fastlege er redusert det siste året. Sør-Varanger har ikke reservekapasitet på fastlegelistene. Reservekapasitet angir listetaket i forhold til antall pasienter registrert på listen. En høyere verdi enn 100 angir at det er ledig kapasitet.

Andelen kvinnelige leger i Sør-Varanger er økt det siste året og flere enn halvparten av legene i kommunen er kvinner.

8.3 Forebygging, helsestasjon og skolehelsetjeneste

Netto driftsutgifter til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste pr. innb. 0-20

	2011	2012	2013	2014
Sør-Varanger	1 686	1 666	1 612	1 172
Fauske	2 303	2 510	2 240	2 474
Målselv	1 744	2 119	2 378	2 046
Alta	257	1 056	1 185	1 318
Landet uten Oslo	1 644	1 834	1 894	2 057
Kostragruppe 12	1 674	1 864	1 913	2 145

Sør-Varanger bruker lite av lave netto driftsutgifter til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste pr innbygger i alderen 0-20 år sammenlignet med alle. I følge analyseverktøyet Framsikt er det kun 14 kommuner i landet som har lavere netto driftsutgifter per innbygger i målgruppen enn Sør-Varanger. Diagrammet nedenfor viser en reduksjon i kommunes utgifter fra 2013 til 2014 som knyttes til reduserte avskrivninger.

	Sør-Varanger 2013	Sør-Varanger 2014	Fauske	Målselv	Alta	Landet uten Oslo	Kostragruppe 12
Dekningsgrad							
Årsverk av helsesøstre pr. 10 000 innbyggere 0-5 år. Funksjon 232	60,1	59,2	115,8	107,7	55,2	64,7	83,0
Årsverk av jordmødre pr. 10 000 fødte	108,7	0,0	209,5	138,9	0,0	53,0	71,8

Når det gjelder dekningsgrad av helsesøster målt mot små barn i kommunen fremkommer den som forholdsvis lav sammenlignet med andre. I Kostragruppen er det 2 kommuner som fremkommer med lavere dekning av helsesøstre enn Sør-Varanger. I denne sammenligningen er det kun beregnet stillinger som er bemannet med helsesøstre. Kommunen har helsesøsterstillinger ved helsestasjonen som er bemannet med annet kvalifisert personale. Om en inkluderer disse i beregningen ville kommunens dekningsgrad vært 85 årsverk pr 10 000 innbyggere i alderen 0-5 år.

Kommunen har 1 årsverk kommunejordmor. Ved innrapporteringstidspunktet var stillingen ubemannet.

	Sør-Varanger 2013	Sør-Varanger 2014	Fauske	Målselv	Alta	Landet uten Oslo	Kostragruppe 12
Kvalitet							
Antall fødte i løpet av året	92	107	74	72	240	-	-
Antall innbyggere 0-20 år	2 530	2 533	2 322	1 663	5 900	-	-
Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker etter hjemkomst	108	94	118	94	54	86	85
Andel barn som har fullført helseundersøkelse ved 2-3 års alder	114	80	101	105	91	99	98
Andel barn som har fullført helseundersøkelse ved 4 års alderen	88	93	92	98	96	97	97
Andel barn som har fullført helseundersøkelse innen utgangen av 1. skoletrinn	89	99	93	118	111	95	97
Åpningstid ved helsestasjon for ungdom per 1000 innbyggere 13-20 år	2,7	1,8	1,9	4,2	1,6	-	-
Åpningstid ved helsestasjon for ungdom. Sum timer per uke	3,0	2,0	2,0	3,0	4,0	-	-

Antall fødte i Sør-Varanger kommune øker med 15 det siste året, også antall innbyggere i målgruppen for helsestasjons- og skolehelsetjenester øker litt.

Andel småbarn som har mottatt tjenester fra helsestasjon er noe lavere i Sør-Varanger i forhold til sammenligningskommunene, spesielt blant 2-3 åringer. Samtidig har 99 % av alle 1.klassinger i kommunen fullført helseundersøkelse.

Helsestasjon for ungdom har redusert åpningstiden fra 3 til 2 timer pr uke. Sett i forhold til antall innbyggere i målgruppen, 13-20 år har kommunen omtrent likeverdig tilbud som sammenligningskommunene.

9 Pleie og omsorg

I år rangerer kommunebarometeret Sør-Varanger som nr. 303 innenfor eldreomsorg, dette er en dårligere plassering enn tidligere år, men samtidig 3.best i fylket. Alta er rangert som nr. 330, Fauske som nr. 266 og Målselv som nr. 375.

Karakter og plassering	6 = Best. 1 = Dårligst. Over 3,5: Nærmere de beste enn de svakeste					Plassering				
ELDREOMSORG	KB 2011	KB 2012	KB 2013	KB 2014	KB 2015	2011	2012	2013	2014	2015
BEMANNING: Andel ansatte med fagutdanning (10 % vekt innen sektoren)	2,8	3,1	3,6	3,2	2,7	304	288	232	264	303
BEMANNING: Tid med lege og fysioterapeut på sykehjem (10 %)	4,5	3,8	3,3	2,3	3,2	61	98	138	244	150
BEMANNING: Årsverk av ergoterapeut og geriatrisk sykepleier per 1.000 innb. over 80 år (10 %)	4,6	4,6	4,3	3,8	3,7	56	61	80	102	107
PROFIL: Hvor stor andel av de over 80 år med tjenester, får den hjemme? (10 %)	3,4	3,0	3,3	3,5	3,3	251	251	188	186	195
TILBUD: Gjennomsnittlig antall timer praktisk bistand i hjemmet (5 %)	1,5	1,3	3,1	3,6	3,2	347	374	186	130	154
TILBUD: Gjennomsnittlig antall timer hjemmesykepleie (5 %)	3,2	3,2	3,7	3,8	3,3	117	122	99	90	104
BEHOV: Andel av 67+ med bistand, som har stort omsorgsbehov (5 %)	4,9	4,4	3,8	3,8	2,5	56	92	122	139	179
HELSETILSTAND: Dødelighet i prosent av landsgjennomsnittet (100 = snittet) (10 %)	3,2	2,9	2,7	3,3	3,4	290	333	331	287	265
KORTTIDSPLASSER: Gjennomsnittlig oppholdstid per plass, målt i dager (10 %)			5,7	3,8	3,3			58	244	239
SAMHANDLING: Antall døgn på sykehus for utskrivningsklare pasienter, per 10.000 innb. (5 %)	3,1	2,6	5,7	1,0	2,2	357	382	265	422	392
ENEROM: Andel brukertilpasset enerom på sykehjem med bad/wc (5 %)	2,4	4,0	2,3	3,1	2,8	370	324	369	348	365
DEMENTE: Andel plasser til demente, mot antall over 80 år på sykehjem (5 %)	2,9	2,6	2,7	4,3	2,5	286	294	294	107	316
TRYGGHET: Trygghetsalarm per 1.000 hjemmeboende eldre over 80 år (5 %)	4,6	4,9	5,0	5,4	5,2	84	75	58	46	50
BRUKERE: System for brukerundersøk-elser i hjemmetjenesten/institusjon (5 %)	1,0	2,7	4,3	6,0	6,0	306	254	197	1	1

Årstallene henviser til det året Kommunebarometeret er publisert.

Antall døgn på sykehus for utskrivningsklare pasienter, høy andel gamle med tjenester som har stort bistandsbehov samt lav andel plasser til demente i forhold til hvor mange over 80 år som bor på sykehjem er noen av områdene der kommunen får lav karakter.

Kommunen har system for brukerundersøkelser og har høy andel av eldre hjemmeboende med trygghetsalarm gir positivt utslag i kommunebarometeret.

9.1 Pleie og omsorgstjenestene samlet

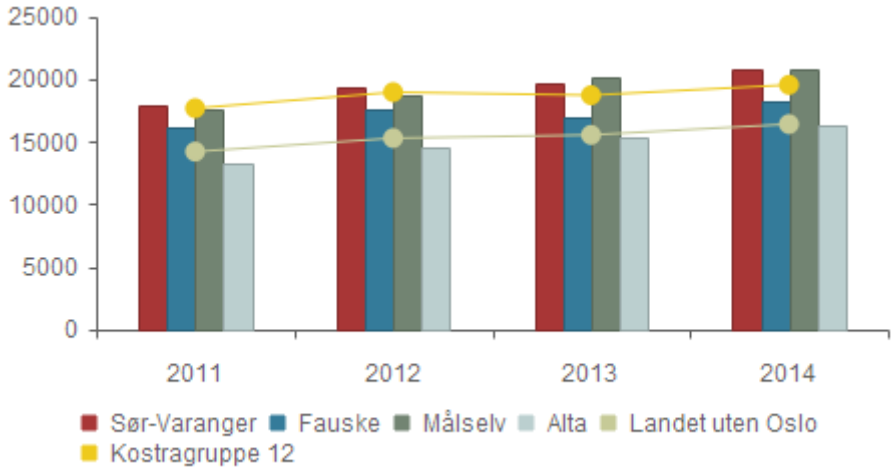
Pleie og omsorgstjenestene omfatter aktivisering og servicetjenester ovenfor eldre og funksjonshemmede, bistand, pleie og omsorg i institusjoner for eldre og funksjonshemmede og bistand pleie og omsorg til hjemmeboende.

	Sør-Varanger 2013	Sør-Varanger 2014	Fauske	Målselv	Alta	Landet uten Oslo	Kostragruppe 12
Prioritet							
Netto driftsutgifter pleie og omsorg i prosent av kommunens totale netto drifts	32,7 %	34,8 %	31,9 %	37,5 %	28,1 %	31,5 %	32,0 %
Aktivisering, støttetjenester (f234) - andel av netto driftsutgifter til plo	3,5 %	3,0 %	1,9 %	5,7 %	4,1 %	5,2 %	5,4 %
Institusjoner (f253+261) - andel av netto driftsutgifter til plo	46,5 %	43,0 %	51,5 %	48,0 %	47,0 %	44,7 %	44,8 %
Tjenester til hjemmeboende (f254) - andel av netto driftsutgifter til plo	50,0 %	54,0 %	46,6 %	46,3 %	48,9 %	50,1 %	49,8 %

En stadig større andel av kommunens totale nettodriftsutgifter brukes til pleie og omsorgstjenester. Av dem en her sammenligner seg med er det kun Målselv som prioriterer pleie og omsorg høyere enn Sør-Varanger.

Innenfor pleie og omsorgstjenestene prioriterer Sør-Varanger tjenester til hjemmeboende høyest av dem man her sammenligner seg med og andelen utgifter til denne målgruppen øker. Mer enn halvparten av kommunens driftsutgifter til pleie og omsorg knyttes til tjenester til hjemmeboende. Tjenester til hjemmeboende omfatter alle type hjemmetjenester, eksempelvis tjenester for funksjonshemmede, psykisk helsetjenester og hjemmesykepleie.

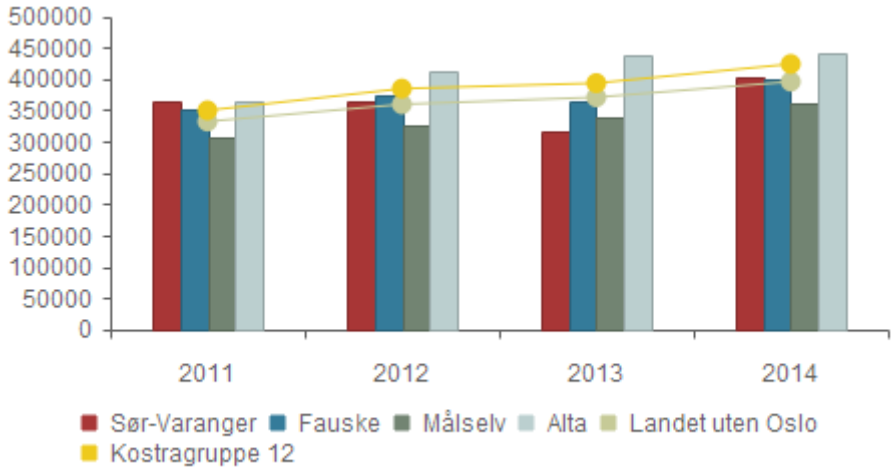
Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, pleie- og omsorgtjenesten

	2011	2012	2013	2014
Sør-Varanger	17 964	19 361	19 581	20 759
Fauske	16 152	17 592	16 925	18 200
Målselv	17 597	18 719	20 104	20 776
Alta	13 267	14 588	15 268	16 265
Landet uten Oslo	14 192	15 268	15 524	16 386
Kostragruppe 12	17 650	18 931	18 690	19 515

Pleie og omsorgstjenester prioriteres høyt i Sør-Varanger og kommunen bruker stadig mer per innbygger til dette tjenesteområdet. Nettoutgiftene per innbygger øker med kr 1 178 eller 6 % det siste året. I 2014 brukte Sør-Varanger kr 20 759 per innbygger til pleie og omsorg, dette er forholdsvis høyt sammenlignet med andre.

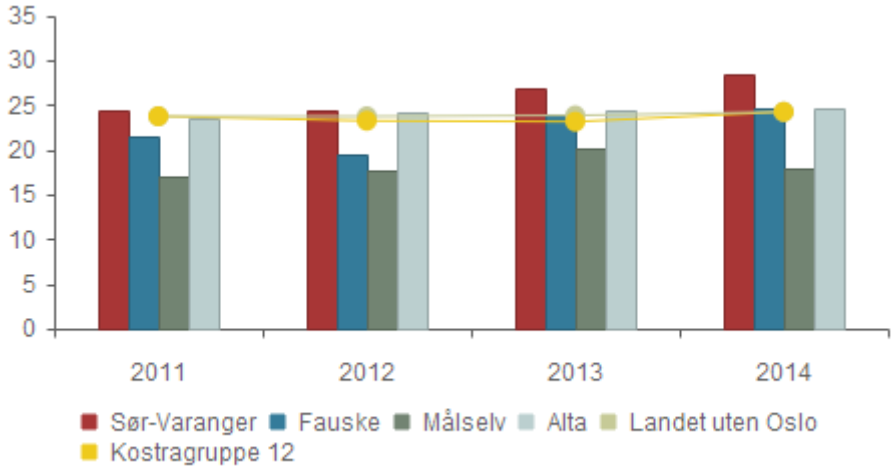
Korrigerte brutto driftsutgifter pr. mottaker av kommunale pleie og omsorgstjenester

	2011	2012	2013	2014
Sør-Varanger	363 517	363 290	316 781	403 152
Fauske	351 467	375 125	363 660	399 858
Målselv	307 028	326 388	339 436	362 562
Alta	365 115	411 393	438 080	440 438
Landet uten Oslo	331 875	359 358	370 488	395 421
Kostragruppe 12	349 572	384 277	393 068	423 570

Ser man på brutto driftsutgifter målt i kroner per mottaker av kommunale pleie og omsorgstjenester ligger kommunen midt på treet sammenlignet med de andre. Utgiftene fremkommer noe over nasjonalt nivå, men samtidig noe lavere enn kostragruppen.

Andel av alle brukere som har omfattende bistandsbehov

	2011	2012	2013	2014
Sør-Varanger	24,3 %	24,4 %	26,8 %	28,5 %
Fauske	21,4 %	19,5 %	23,9 %	24,6 %
Målselv	17,0 %	17,7 %	20,1 %	17,8 %
Alta	23,4 %	24,1 %	24,3 %	24,7 %
Landet uten Oslo	23,7 %	23,7 %	23,8 %	24,2 %
Kostragruppe 12	23,7 %	23,2 %	23,1 %	24,2 %

En stadig større andel av alle brukere av pleie og omsorgstjenester i kommunen fremkommer med omfattende bistandsbehov. Kommunen har høyest andel brukere med omfattende bistandsbehov av dem en her sammenligner seg med.

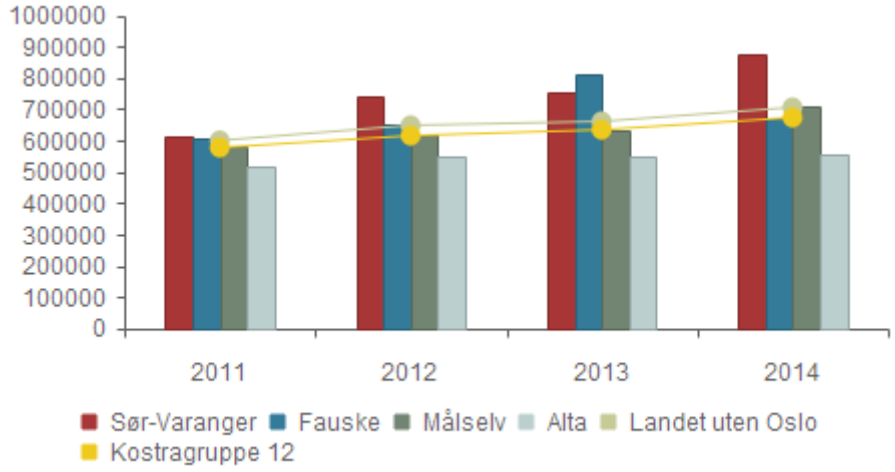
	Sør-Varanger 2013	Sør-Varanger 2014	Fauske	Målselv	Alta	Landet uten Oslo	Kostragruppe 12
Personell							
Årsverk ekskl. fravær i brukerrettede tjenester pr. mottaker	0,3	0,4	0,5	0,4	0,7	0,5	0,5
Andel legemeldt fravær av totalt antall kommunale årsverk i brukerrettet tjeneste	8 %	7,4 %	10,3 %	9,8 %	10,1 %	8,9 %	9,1 %
Andel årsverk i brukerrettede tjenester m/ fagutdanning	73,0 %	72,0 %	77,0 %	70,0 %	73,0 %	75,0 %	76,0 %
Andel årsverk i brukerrettede tjenester m/ fagutdanning fra høyskole/universite	27,0 %	31,0 %	27,0 %	29,0 %	36,0 %	34,0 %	33,0 %
Andel årsverk i brukerrettede tjenester m/ fagutdanning fra videregående skole	46,0 %	41,0 %	50,0 %	41,0 %	37,0 %	41,0 %	44,0 %

Sør-Varanger kommune fremkommer i tabellen over med noe færre årsverk per mottaker sammenlignet med andre. Årsverkene er avtalte, fratrukket legemeldt sykefravær og fødselspermisjon, slik at en kommer nærmest mulig det antall årsverk mottakerne opplever. Ubesatte stillinger vil altså ikke fremkomme her.

Andel avtalte årsverk med legemeldt sykefravær i forhold til totalt antall avtalte årsverk i kommunale brukerrettede tjenester i pleie- og omsorgstjenesten fortsetter å gå ned i Sør-Varanger. Kommunen fremkommer med det laveste legemeldte sykefravær i forhold til kommunale årsverk.

Når det gjelder utdanning innen pleie og omsorgstjenestene ligger kommunen noe under nasjonalt nivå. 72 % av kommunens årsverk knyttet til brukerrettede tjenester innenfor pleie og omsorg er fagutdannet. Andel med høyere fagutdanning fra høyskole eller universitet har økt det siste året, mens andel årsverk med fagutdanning fra videregående skole er gått ned.

Lønnsutgifter pr kommunalt årsverk ekskl. fravær, pleie og omsorg

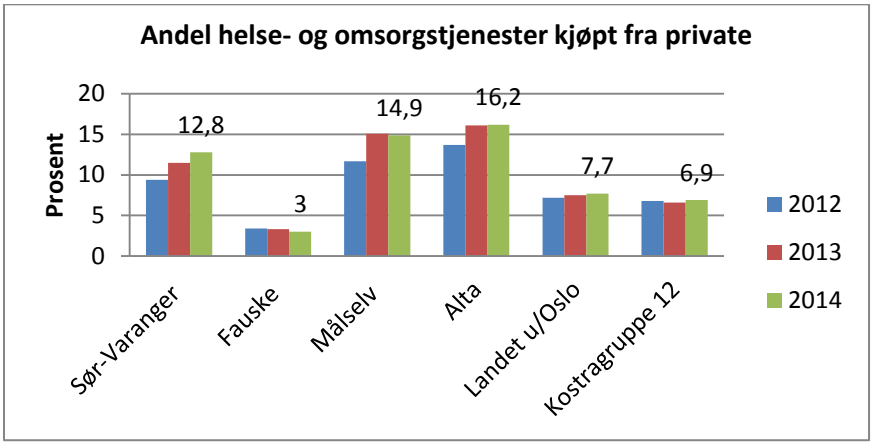

	2011	2012	2013	2014
Sør-Varanger	614 347	739 937	755 064	877 838
Fauske	604 548	649 973	812 343	673 289
Målselv	583 894	621 986	632 078	711 639

Alta	518 260	549 489	548 995	558 845
Landet uten Oslo	600 087	648 455	660 894	705 558
Kostragruppe 12	577 307	615 467	634 347	672 997

Sør-Varanger kommune fremkommer med forholdsvis høye lønnsutgifter per kommunalt årsverk i pleie og omsorgstjenestene sammenlignet med de andre. Ser man på utviklingen de siste fire årene skiller kommunen seg ut med en vesentlig høyere økning enn de andre.

Indikatoren viser lønn og sosiale utgifter ved egen tjenesteproduksjon korrigert for sykelønnsrefusjon. Årsverkene er avtalte, fratrukket legemeldt sykefravær og fødselspermisjon, slik at en kommer nærmest mulig det antall årsverk mottakerne opplever. Utgifter til vikarbyrå og kjøp av tjenester fra private er ikke inkludert her.

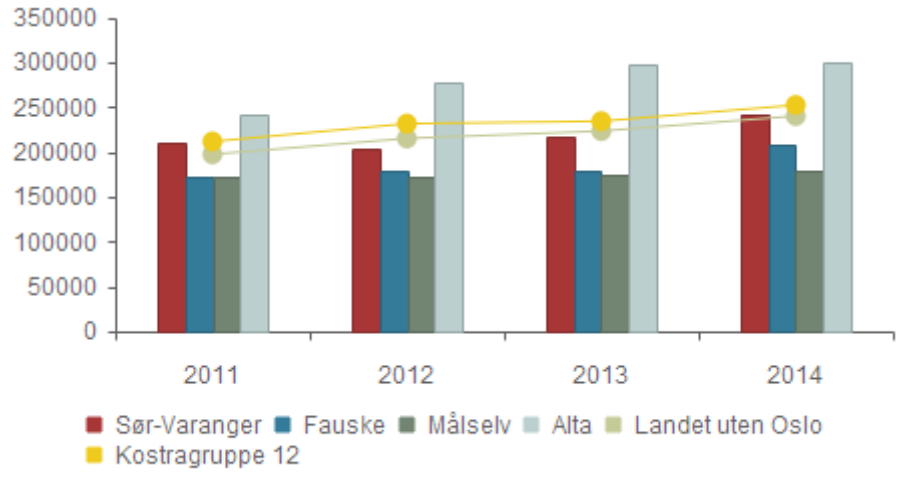

Kjøp av tjenester fra private utgjør stadig en større andel av kommunens brutto driftsutgifter til helse- og omsorgstjenester. Kommunen kjøper tjenester for en lavere andel enn Målselv og Alta, men ligger forholdsvis høyt over gjennomsnittet i landet og kostragruppen.

9.2 Kjernetjenester til hjemmeboende

Kjernetjenester til hjemmeboende omfatter blant annet tjenester som hjemmesykepleie, praktisk bistand, miljøarbeidertjenester, støttekontakt, matombringing og trygghetsalarm.

Brutto driftsutgifter pr. mottaker av hjemmetjenester

	2011	2012	2013	2014
Sør-Varanger	210 357	202 725	216 897	241 382
Fauske	172 611	179 911	179 686	207 500
Målselv	171 804	172 148	175 182	178 820
Alta	241 108	276 549	297 709	300 111
Landet uten Oslo	197 133	214 853	223 077	239 788
Kostragruppe 12	211 395	231 309	234 027	252 055

Diagrammet over viser at Sør-Varanger kommune i gjennomsnitt bruker kr 241 000 til hjemmetjenester per mottaker. Dette er noe mindre enn kostragruppen og Alta, men samtidig over nasjonalt nivå. Enhetskostnaden til hjemmebaserte tjenester har det siste året økt med kr 24 000, eller ca. 11 % i kommunen. Dette er noe mer enn landet og kostragruppen som har økt brutto driftsutgifter per mottaker av hjemmetjenester med ca. 7 % siden 2013.

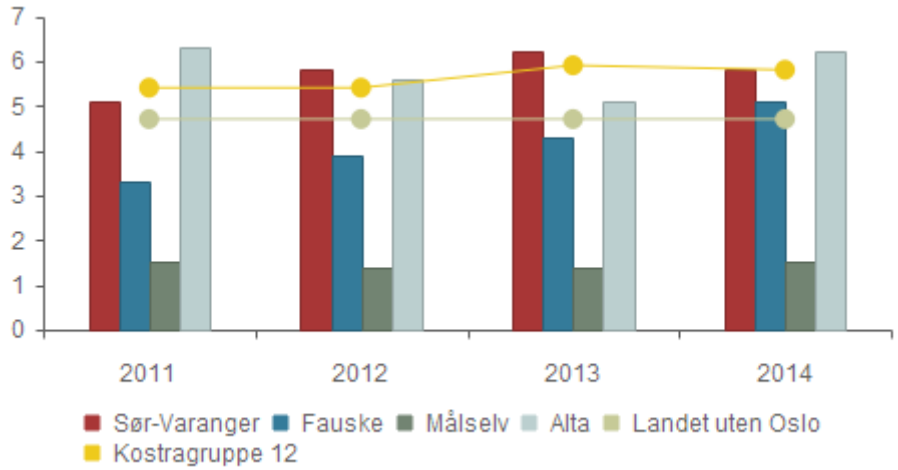
	Sør-Varanger 2013	Sør-Varanger 2014	Fauske	Målselv	Alta	Landet uten Oslo	Kostragruppe 12
Mottakere av hjemmetjenester							
Antall mottakere av hjemmetjenester i alt	486	490	434	333	664	175 251	7 527
Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innb. 0-66 år	22	23	23	25	19	20	23
Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innb. 67-79 år	113	107	59	77	83	69	76
Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innb. 80 år og over	444	441	363	399	347	333	362
Bistandsbehov							
Andel hjemmeboere med høy timeinnsats	8,4 %	6,7 %	2,3 %	6,6 %	8,6 %	6,9 %	7,9 %
Andel hjemmetj.mottakere med omfattende bistandsbehov, 0-66 år	17,7 %	15,6 %	14,1 %	-	22,0 %	19,8 %	19,6 %
Andel hjemmetj.mottakere med omfattende bistandsbehov, 67-79 år	18,5 %	19,4 %	11,1 %	-	9,3 %	13,7 %	12,5 %
Andel hjemmetj.mottakere med omfattende bistandsbehov, 80 år og over	14,0 %	21,3 %	14,7 %	-	9,4 %	12,7 %	12,1 %

Sør-Varanger kommune har forholdsvis mange mottakere av hjemmetjenester sammenlignet med andre. Dette gjelder spesielt blant innbyggerne fra 67 år og over. Per 1000 innbyggere i alderen 67-79 år er det 107 som mottar hjemmetjenester, dette er ca. 40 % flere enn gjennomsnittet i Kostragruppen. Per 1000 innbyggere 80 år og over gir kommunen hjemmetjenester til 441 ca. 22 % flere enn gjennomsnittet i kostragruppen.

Kommunen fremkommer med en noe lavere andel mottakere av hjemmetjeneste med høy timesats sammenlignet med kostragruppen, men omtrent lik andel som landsgjennomsnittet. Høy timesats er brukere med vedtak om direkte brukerrettede hjemmetjenester for mer enn 35,5 timer per. Dette tilsvarer 1,0 årsverk i turnusarbeid.

Andel mottakere av hjemmetjenester med omfattende bistandsbehov øker i aldersgruppen 67 år og eldre. Kommunen har en høyere andel med omfattende bistandsbehov i denne aldersgruppen enn de andre man sammenligner seg med. I aldersgruppen 0-66 år fremkommer kommunen med en lavere andel med omfattende bistandsbehov enn alle unntatt Fauske. Omfattende bistandsbehov er brukere som skårer mer enn 4,5 i et sentralt helseregister (IPLOS). Det er 5 skåringer i IPLOS hvor 1 tilsvarer laveste behov, mens skåre på 5 tilsier at brukeren har behov for full bistand/assistanse i alle aktiviteter.

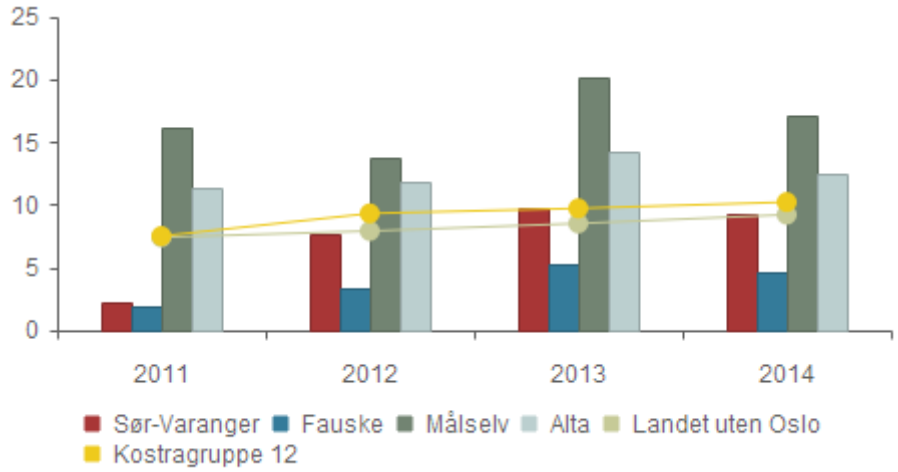
Gjennomsnittlig antall tildelte timer pr uke, hjemmesykepleie

	2011	2012	2013	2014
Sør-Varanger	5,1	5,8	6,2	5,8
Fauske	3,3	3,9	4,3	5,1
Målselv	1,5	1,4	1,4	1,5
Alta	6,3	5,6	5,1	6,2
Landet uten Oslo	4,7	4,7	4,7	4,7
Kostragruppe 12	5,4	5,4	5,9	5,8

Antall tildelte timer hjemmesykepleie sett i forhold til antall tjenestemottakere er redusert i kommunen det siste året. Brukere i Sør-Varanger mottar i gjennomsnitt 5,8 timer hjemmesykepleie per uke dette er likt med kostragruppen, men noe over landsgjennomsnittet. I Sør-Varanger er praktisk bistand til personlig hygiene definert som hjemmesykepleie i rapporteringsverktøyet, noe som fører til at kommunen får høyere tall på dette område enn øvrige kommuner som definerer dette som praktisk bistand. Det jobbes i tjenesten med å få endret dette.

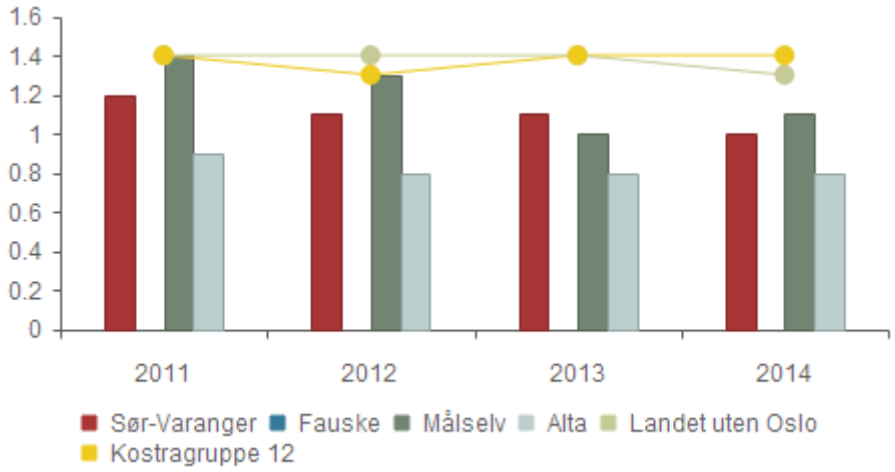
Gjennomsnittlig antall tildelte timer pr uke, praktisk bistand

	2011	2012	2013	2014
Sør-Varanger	2,2	7,6	9,7	9,3
Fauske	1,9	3,3	5,2	4,7
Målselv	16,2	13,7	20,1	17,1
Alta	11,4	11,9	14,2	12,4
Landet uten Oslo	7,4	7,9	8,5	9,2
Kostragruppe 12	7,5	9,3	9,7	10,2

Når det tildelte timer praktisk bistand per mottaker av praktisk bistand fremkommer kommunen omtrent som landsgjennomsnitt, men noe under kostragruppen. I gjennomsnitt tildelte kommunen hver bruker 9,3 timer praktisk bistand per uke. Dette må sees i sammenheng med rapportering på hjemmesykepleie i forrige punkt.

Brukerbetaling, praktisk bistand, i prosent av korrigerte brutto driftsutgifter

	2011	2012	2013	2014
Sør-Varanger	1,2 %	1,1 %	1,1 %	1,0 %
Fauske	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Målselv	1,4 %	1,3 %	1,0 %	1,1 %
Alta	0,9 %	0,8 %	0,8 %	0,8 %
Landet uten Oslo	1,4 %	1,4 %	1,4 %	1,3 %
Kostragruppe 12	1,4 %	1,3 %	1,4 %	1,4 %

Brukerbetaling for praktisk bistand er noe redusert det siste året i forhold til kommunens brutto driftsutgifter til formålet. Diagrammet viser at brukerne av hjemmebaserte tjenester i Sør-Varanger dekte 1,0 % av kommunens brutto driftsutgifter med egenandeler i 2014. Det er høyere enn Alta, men lavere enn de andre man sammenligner seg med her.

9.3 Institusjonsdrift for eldre og funksjonshemmede

Kommunen hadde ved utgangen av året 84 kommunale institusjonsplasser hvorav 80 er sykehjemsplasser og 4 er avlastningsboliger til barn og unge i Villa Aktiv.

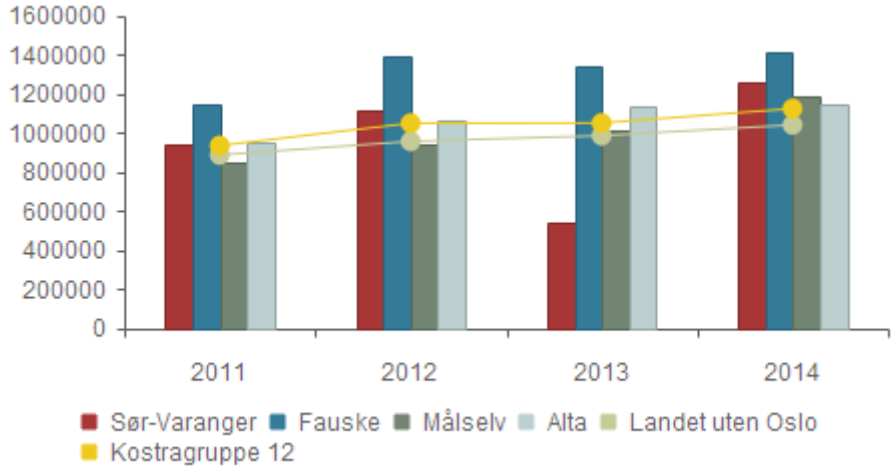
	Sør-Varanger 2013	Sør-Varanger 2014	Fauske	Målselv	Alta	Landet uten Oslo	Kostragruppe 12
Dekningsgrad Institusjonsplasser							
Kommunale sykehjemsplasser	88	80	70	63	97	-	-
Plasser avsatt til tidsbegrenset opphold i institusjon	17	19	14	4	37	-	-

Plasser i avlastningsinstitusjoner	4	4	-	-	11	-	-
Plasser i institusjon i prosent av innbyggere 80 år over	-	19,3 %	16,4 %	18,9 %	25,0 %	18,4 %	19,2 %
Andel kommunale institusjonsplasser av totalt antall institusjonsplasser	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	62,2 %	93,0 %	94,7 %
Andel plasser i skjermet enhet for personer med demens	-	21,2 %	32,5 %	12,5 %	20,5 %	24,5 %	21,0 %
Andel plasser i brukertilpasset enerom m/ eget bad/wc	63,2 %	60,0 %	100,0 %	93,8 %	79,5 %	84,0 %	83,6 %
Andel plasser i enerom i pleie- og omsorgsinstitusjoner	100,0 %	100,0 %	100,0 %	93,8 %	79,5 %	94,8 %	93,8 %

Ser man på antall institusjonsplasser i forhold til totalt antall innbyggere 80 år og over har kommunen omtrent samme institusjonsdekning som landet og kostragruppen.

Antall sykehjemsplasser er redusert med 8 det siste året. Sykehjemmene i kommunen har kun enerom, men fremkommer med en lavere andel rom som er brukertilpasset med eget bad/wc enn de andre.

Brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass

	2011	2012	2013	2014
Sør-Varanger	936 713	1 111 032	537 275*	1 260 750
Fauske	1 140 341	1 392 173	1 337 500	1 408 112
Målselv	849 959	939 203	1 009 493	1 186 922
Alta	947 710	1 067 430	1 131 890	1 143 889
Landet uten Oslo	886 198	955 590	984 522	1 039 336
Kostragruppe 12	934 313	1 048 307	1 049 166	1 122 599

*Sør-Varanger kommune fremkommer med feil enhetskostnad for 2013. Dette skyldes en feil ved innrapportering.

Sør-Varanger kommune fremkommer med forholdsvis høye enhetskostnader per institusjonsplass sammenlignet med andre, bare Fauske har høyere kostnader per kommunal plass.

Brutto driftsutgifter knyttet til de 4 avlastningsplassene på Villa aktiv drar opp enhetskostnaden per kommunal institusjonsplass. Villa aktiv har blant annet i forbindelse med avvikling av sommeravlastningen opprettet alternative avlastningsplasser slik at det i perioder gis døgntilbud til flere enn 4 brukere. Dermed blir kostandene her noe høyere enn faktiske kostnader til 4 avlastningsplasser.

Samtidig har kommunen lagt ned sykehjemsplasser i løpet av året. Kommunen hadde altså utgifter til flere sykehjemsplasser første del av året enn på rapporteringstidspunktet, noe som påvirker enhetskostnaden.

	Sør-Varanger 2013	Sør-Varanger 2014	Fauske	Målselv	Alta	Landet uten Oslo	Kostragruppe 12
Beboere i institusjon							
Andel innbyggere 67 år og over som er beboere på institusjon	5,2 %	5,1 %	4,0 %	4,8 %	6,1 %	5,1 %	5,7 %
Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på institusjon	17,2 %	17,6 %	14,0 %	14,8 %	16,9 %	13,4 %	14,8 %
Andel beboere i institusjoner 80 år og over	80,9 %	88,0 %	74,7 %	74,6 %	70,2 %	70,5 %	74,3 %
Andel brukere i institusjon som har omfattende bistandsbehov: Langtidsopphold	87,2 %	95,2 %	92,2 %	-	-	82,3 %	83,1 %
Andel brukere i institusjon som har omfattende bistandsbehov: Tidsbegrenset opphold	63,6 %	45,0 %	57,1 %	-	-	42,2 %	39,2 %

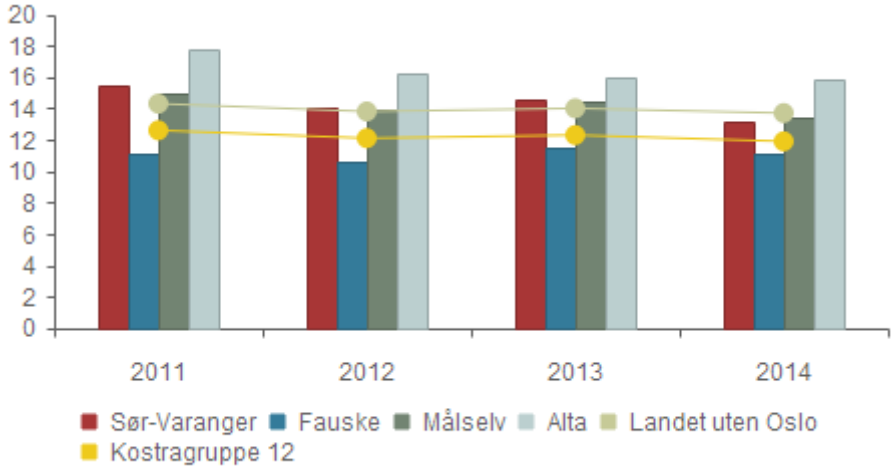
En høyere andel av innbyggerne på 80 år og over i Sør-Varanger kommune er beboer på institusjon sammenlignet med andre.

Kommunen har en høyere andel beboere i institusjon med omfattende omsorgsbehov enn de andre, uavhengig om det er langtids- eller korttidsopphold.

	Sør-Varanger 2013	Sør-Varanger 2014	Fauske	Målselv	Alta	Landet uten Oslo	Kostragruppe 12
Dekning av lege og fysioterapeut							
Fysioterapitimer pr. uke pr. beboer i sykehjem	0,3	0,4	0,3	0,1	0,3	0,4	0,4
Legetimer pr. uke pr. beboer i sykehjem	0,4	0,5	0,3	0,3	0,5	0,5	0,5

Dekning av lege og fysioterapeut i sykehjem har blitt bedre det siste året og kommunen har nå samme nivå som landet og kostragruppen på dette området. Verdien er angitt i timer med 2 desimaler, dvs. 0,25 timer tilsvarer 15 minutter pr. beboer.

Brukerbetaling i institusjon i forhold til brutto driftsutgifter

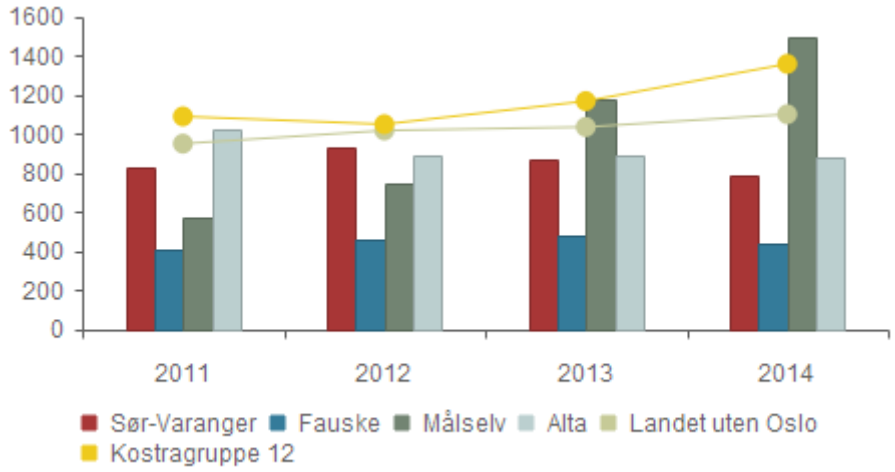

	2011	2012	2013	2014
Sør-Varanger	15,4	14,1	14,6	13,2
Fauske	11,1	10,6	11,5	11,1
Målselv	14,9	13,9	14,4	13,4
Alta	17,7	16,2	16,0	15,8
Landet uten Oslo	14,3	13,8	14,0	13,7
Kostragruppe 12	12,6	12,1	12,3	11,9

Diagrammet over viser en nedgang i andel av kostandene i institusjon som beboerne dekker ved egenandel, men kommunen fremkommer fortsatt med en høyere andel brukerbetalinger i institusjon enn kostragruppen.

9.4 Aktivisering av eldre og funksjonshemmede

Netto driftsutgifter til aktivisering/støttetjenester per innbygger 18 år og over

	2011	2012	2013	2014
Sør-Varanger	824	929	865	784
Fauske	413	456	482	442
Målselv	570	750	1 173	1 497
Alta	1 026	889	889	881
Landet uten Oslo	949	1 016	1 034	1 099
Kostragruppe 12	1 088	1 048	1 166	1 356

Diagrammet over viser at kommunens netto driftsutgifter til aktivisering- og støttetjenester er gradvis redusert de siste tre årene, målt i kroner per innbygger 18 år og over. Sør-Varanger prioriterer aktivisering- og støttetjenester til eldre og funksjonshemmede forholdsvis sammenlignet med andre.

9.5 Befolkningsframskriving og tjenestebehov

Kommunebarometeret har med bakgrunn i tall fra SSB fremskrevet Sør-Varanger kommunes behov for hjemmetjenester og sykehjemsplasser frem mot 2027.

Framskrivingen av behovet for nye plasser og nye tilbud er i hovedsak basert på andel av befolkingen i de ulike aldersgruppene som i dag har sykehjemsplass eller hjemmetjeneste fra kommunen. Beregningene nedenfor forutsetter middels befolkningsvekst.

Innbyggere 67-79 år					
Middels vekst	Antall	Endring fra 2015	Behov hjemmetj.*	Behov heldøgns plass*	Vekstnivå
2015	1 011				
2019	1 124	113	44	0	Lavere enn landet
2023	1 229	218	85	0	Lavere enn landet
2027	1 299	288	113	0	Lavere enn landet

Tabellen fra kommunebarometeret viser at behovet for hjemmetjenester til innbyggerne i alderen 67-79 år forventes å øke jevnt framover. Det ligger ikke an til behov for flere sykehjemsplasser til denne aldersgruppen.

Innbyggere 80-89 år					
Middels vekst	Antall	Endring fra 2015	Behov hjemmetj.*	Behov heldøgns plass*	Vekstnivå
2015	346				
2019	327	-19	-17	-3	Lavere enn landet
2023	381	35	31	6	Lavere enn landet
2027	463	117	104	21	Lavere enn landet

Når det gjelder befolkningsgruppen over 80 år forventes det en nedgang både i behov for hjemmetjenester og sykehjemsplasser fram mot 2019. Deretter vil behovet øke jevnt både for hjemmetjenester og sykehjemsplasser.

10 Barnevern

Kommunebarometeret rangerer Sør-Varanger stadig lavere innenfor barnevern. Kommunen er rangert som nr. 415 og tredje sist av de 417 kommunene som har rapportert tilstrekkelig. Foregående år ble kommunen rangert som nr. 399. Alta er til sammenligning rangert som nr. 159 og Fauske nr. 211. Målselv har ikke rapportert tilstrekkelig og er derfor rangert som nr. 343.

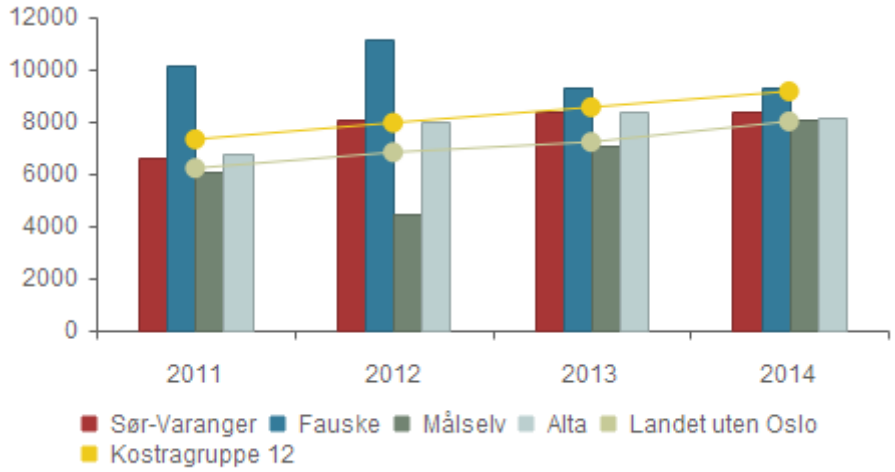
Karakter og plassering	6 = Best. 1 = Dårligst. Over 3,5: Nærmere de beste enn de svakeste					Plassering				
BARNEVERN	KB 2011	KB 2012	KB 2013	KB 2014	KB 2015	2011	2012	2013	2014	2015
ÅRSVERK: Stillinger med fagutdanning, per 1.000 barn 0-17 år (20 % vekt i sektoren)	2,2	2,4	2,5	2,3	2,9	252	248	243	285	181
SAKSBEHANDLINGSTID: Andel undersøkelser m behandlingstid over 3 mnd	4,4	2,5	2,8	2,3	1,5	147	339	321	339	389
SAKSBEHANDLINGSTID: Andel undersøkelser med behandlingstid over 3 mnd, snitt siste fire år (15 %)	3,4	2,9	2,9	2,4	1,1	226	249	261	290	362
UTARBEIDET PLAN: Andel barn med utarbeidet plan (7,5 %)	4,0	4,2	2,9	3,7	3,0	248	277	334	239	329
UTARBEIDET PLAN: Andel barn med utarbeidet plan, snitt siste fire år (7,5 %)	4,5	4,5	4,2	3,4	2,9	134	176	217	265	299
TILTAK I HJEMMET: Andel saker med tiltak i hjemmet (10 %)	3,1	2,7	2,3	2,2	2,1	256	273	327	347	345
TIDLIG INNSATS: Netto utgifter til forebygging, helsestasjon og skolehelsetjeneste (5 %)	2,1	2,3	1,9	1,9	1,0	266	224	300	320	414
SAKSBEHANDLING: Avsluttede undersøkelser, per årsverk knyttet til saksbehandling og adm. (5 %)	2,1	2,3	4,1	4,0	4,1	266	224	124	60	82
INTERNKONTROLL: Innført (10 %)	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	336	352	375	387	392
BRUKERPERSPEKTIV: Brukerundersøkelser siste fire år (5 %)	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	149	147	166	162	187

Årstallene henviser til det året Kommunebarometeret er publisert.

Kommunen får god karakter på saksbehandling, målt i antall avsluttede undersøkelser per årsverk. Økning i andel saker med tiltak i hjemmet slår positivt ut i rangeringen.

Fristbrudd vektes tungt i kommunebarometeret. Internkontroll, brukerundersøkelser og tidlig innsats målt i nettoutgifter til forebygging, helsestasjon og skolehelsetjeneste er andre områder der kommunen får dårligste karakter.

Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, barnevernstjenesten

	2011	2012	2013	2014
Sør-Varanger	6 572	8 045	8 349	8 346
Fauske	10 159	11 136	9 244	9 261
Målselv	6 059	4 436	7 091	8 044
Alta	6 778	7 972	8 382	8 120
Landet uten Oslo	6 191	6 798	7 192	7 978
Kostragruppe 12	7 293	7 927	8 520	9 126

Målt i kroner per innbygger i målgruppen bruker Sør-Varanger kommune omtrent som de andre av frie midler til barneverntjenesten. Bare Fauske og gjennomsnittet i kommunegruppen fremkommer med høyere netto driftsutgifter til barnevern per innbygger i alderen 0-17 år.

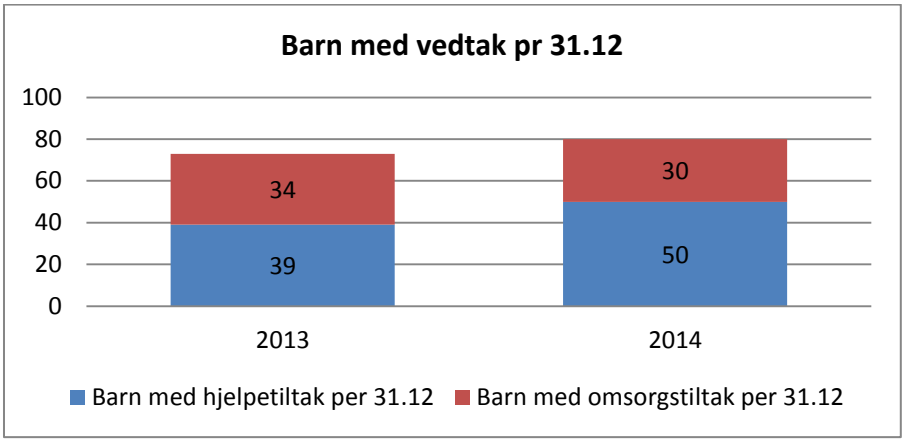
	Sør-Varanger 2013	Sør-Varanger 2014	Fauske	Målselv	Alta	Landet uten Oslo	Kostragruppe 12
Fordeling av utg. innenfor barnevernet							
Andel netto driftsutgifter til saksbehandling (funksjon 244)	28,3 %	28,5 %	45,2 %	46,7%	33,0%	32,0 %	34,2 %
Andel netto driftsutgifter til barn som ikke er plassert av barnevernet (f.251)	3,2 %	4,1 %	6,6 %	9,1 %	19,8%	12,1 %	9,9 %
Andel netto driftsutgifter til barn som er plassert av barnevernet (f.252)	68,5 %	67,3 %	48,2 %	44,1%	47,1%	55,9 %	55,9 %

Ser man på bruk av midlene innenfor barneverntjenesten er mer enn to tredjedeler av nettodriftsutgiftene i Sør-Varanger knyttet til barn med tiltak utenfor ordinær familie. Andelen er noe redusert det siste året, men kommunen bruker en vesentlig høyere andel enn de andre til tiltak utenfor ordinær familie. Dette vises igjen med lavere andel av utgiftene knyttet både til saksbehandling og spesielt til tiltak i hjemmet.

	Sør-Varanger 2013	Sør-Varanger 2014	Fauske	Målselv	Alta	Landet uten Oslo	Kostragruppe 12
Dekningsgrad							
Antall barn 0-17 år	2 095	2 108	1 949	1 390	4 992	-	-
Barn med undersøkelse ift. antall innbyggere 0-17 år	6,9 %	6,7 %	5,8 %	6,9 %	6,1 %	4,3 %	-
Andel undersøkelser som førte til tiltak	22,9 %	29,3 %	38,8 %	42,6 %	45,3 %	44,3 %	-
Barn med barnevernstiltak ift. innbyggere 0-17 år	4,7 %	4,7 %	5,4 %	6,0 %	6,2 %	4,8 %	-

Barneverntjenesten i Sør-Varanger undersøker en forholdsvis høy andel av innbyggerne i alderen 0-17 år, spesielt i forhold til nasjonalt nivå. Av dem man her sammenligner seg med er det kun Målselv som undersøker en større andel av innbyggerne i målgruppen.

Kommunen har imidlertid en lavere andel undersøkelser som førte til tiltak og også en lavere andel barn med vedtak om tiltak fra barnevernet enn de andre.

Antall barn med vedtak om tiltak fra barneverntjenesten per 31.12 er økt med 7 personer det siste året og ved utgangen av 2014 hadde 80 barn i Sør-Varanger vedtak om tiltak. På tross av økning i antall barn med tiltak fremkommer utviklingen som positiv i forhold til at det er en nedgang i antall barn under offentlig omsorg og flere barn med hjelpetiltak. Høy andel tiltak i hjemmet er bra.

	Sør-Varanger 2013	Sør-Varanger 2014	Fauske	Målselv	Alta	Landet uten Oslo	Kostragruppe 12
Prioritet							
Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, barnevernstjenesten	8 349	8 346	9 261	8 044	8 120	7 978	9 126
Netto driftsutgifter, barneverntjenesten per barn med tiltak	176 687	177 717	171 895	133 107	131 604	165 521	-
Brutto driftsutgifter per barn som ikke er plassert av barnevernet (f 251)	20 431	24 786	23 730	15 677	44 192	33 173	-
Brutto driftsutgifter per barn som er plassert av barnevernet (f 252)	256 521	275 930	238 548	259 737	154 238	342 150	-

Tabellen over viser at Sør-Varanger kommune bruker omtrent som de andre til barneverntjenester målt i kroner per innbygger i målgruppen. Kommunen har som nevnt en lavere andel barn med vedtak og fremkommer dermed med høyere netto driftsutgifter per barn med tiltak av dem man her sammenligner seg med.

Tiltak i hjemmet, når barn bor i sin opprinnelige familie, fremkommer som noe rimeligere i Sør-Varanger enn landsgjennomsnittet og i Alta, men samtidig dyrere enn Fauske og Målselv. Kommunen har økte utgifter til slike tiltak det siste året og i 2014 kostet det kommunen nær kr 25 000 per tiltak i hjemmet.

Tiltak utenfor hjemmet, når barn er plassert av barnevernet, koster mer i Sør-Varanger enn i de andre kommunene man her sammenligner seg med. I 2014 kostet et plasseringstiltak nærmere kr 276 000 i Sør-Varanger. Det er forholdsvis stor variasjon mellom sammenligningskommunene i

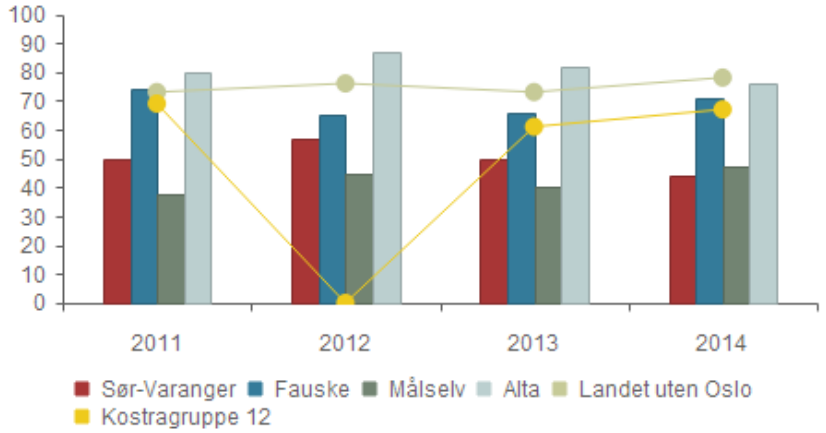
utgifter til slike tiltak. Mens kommunen bruker over kr 120 000 mer per tiltak enn Alta, er forskjellen til Målselv kr 16 000 per tiltak.

	Sør-Varanger 2013	Sør-Varanger 2014	Fauske	Målselv	Alta	Landet uten Oslo	Kostragruppe 12
Produktivitet							
Stillinger med fagutdanning per 1 000 barn 0-17 år	3,6	4,5	6,4	5,6	4,5	4,1	4,7
Barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk	21,8	19,4	13,7	18,2	20,0	16,4	0,0
Andel barn med tiltak per 31.12. med utarbeidet plan	74,0 %	68,0 %	71,0 %	67,0 %	89,0 %	82,0 %	0,0 %

Bemanningen i barneverntjenesten kommunen er forbedret det siste året. Kommunen hadde ved utgangen av 2014 likt antall årsverk pr barn i målgruppen som Alta, men færre enn Målselv og Fauske. Hvert årsverk har i gjennomsnitt 19,4 barn med undersøkelse eller tiltak i Sør-Varanger. Dette er noe over nasjonalt nivå, men omtrent som Alta og Målselv.

Sør-Varanger har det sist året hatt en nedgang i andel barn med tiltak som også har utarbeidet plan. Kommunen har sammen med Målselv den laveste andelen av dem en her sammenligner seg med. Utarbeidet plan for barn med tiltak er et lovkrav.

Andel undersøkelser med behandlingstid innen 3 måneder

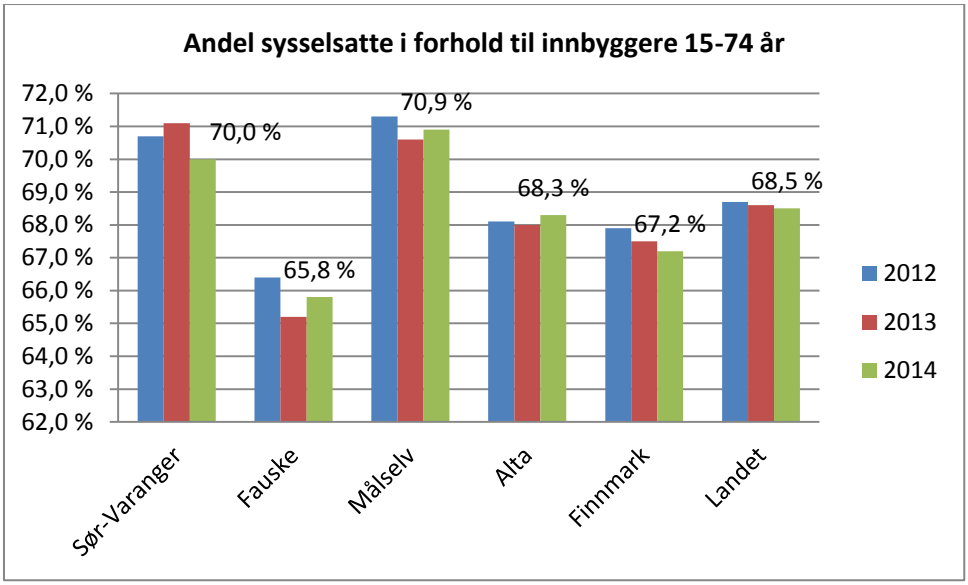
	2011	2012	2013	2014
Sør-Varanger	50,0 %	57,0 %	50,0 %	44,0 %
Fauske	74,0 %	65,0 %	66,0 %	71,0 %
Målselv	38,0 %	45,0 %	40,0 %	47,0 %
Alta	80,0 %	87,0 %	82,0 %	76,0 %
Landet uten Oslo	73,0 %	76,0 %	73,0 %	78,0 %
Kostragruppe 12	69,0 %	0,0 %	61,0 %	67,0 %

Diagrammet over viser at Sør-Varanger har behandlet mindre enn halvparten av undersøkelsessakene i 2014 innen de 3 måneder som barnevernloven setter. Dette er en svak statistikk. Kommunen har altså mange saker med behandlingstid utover fristen for behandling av undersøkelser i barnevernet. Det er imidlertid ikke nødvendigvis snakk om lovbrudd da loven åpner for at "i særlige tilfeller kan fristen være seks måneder".

De siste tre årene har statistikken for fristoverskridelser i kommunen gradvis blitt dårligere og kommunen fremkommer i 2014 med den laveste andel undersøkelser behandlet innen fristen av dem man her sammenligner seg med.

11 Sosialtjenesten og sysselsetting

11.1 Sysselsatte og arbeidsledige

Sør-Varanger kommune har en forholdsvis høy andel sysselsatte sammenlignet med andre. Ved utgangen av 4.kvartal 2014 var 70 % av kommunens innbyggere i alderen 15-74 år registrert sysselsatt, dette er en nedgang på 1,1 % fra samme tidspunkt året før, men fortsatt over nasjonalt nivå.

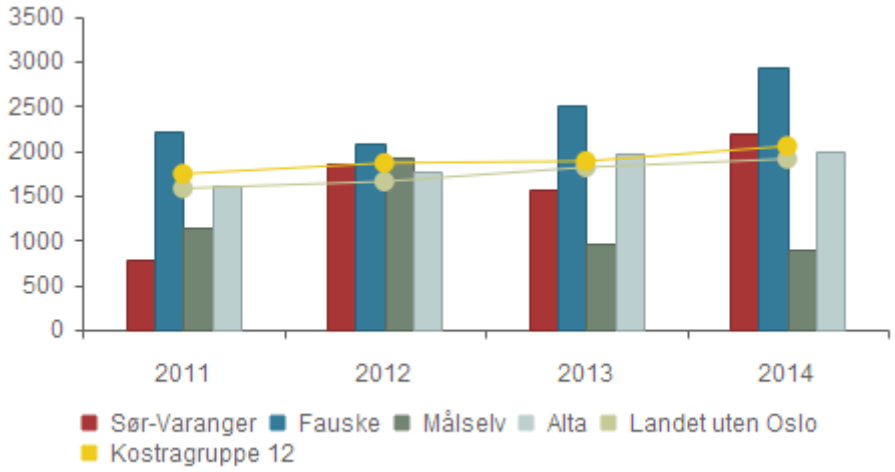
	2012		2013		2014	
	Sysselsatte personer bosatt i kommunen	Sysselsatte personer med arbeidssted i kommunen	Sysselsatte personer bosatt i kommunen	Sysselsatte personer med arbeidssted i kommunen	Sysselsatte personer bosatt i kommunen	Sysselsatte personer med arbeidssted i kommunen
Menn	2 806	2 935	2 890	3 094	2 907	3 061
Kvinner	2 542	2 606	2 585	2 626	2 572	2 617
Totalt	**5 348**	**5 541**	**5 475**	**5 720**	**5 479**	**5 678**

Tabellen over viser utviklingen i antall sysselsatte personer bosatt i Sør-Varanger kommune og antall sysselsatte personer med arbeidssted i Sør-Varanger kommune de tre siste årene. Antall sysselsatte personer bosatt i Sør-Varanger kommune er stadig økende. Ved utgangen av 2014 var det registrert 5 479 sysselsatte personer bosatt i kommunen.

11.2 Sosialtjenester

Sosialtjenester omfatter råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid, tilbud til personer med rusproblemer samt økonomisk sosialhjelp.

Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr. innbygger

	2011	2012	2013	2014
Sør-Varanger	781	1 853	1 557	2 198
Fauske	2 205	2 072	2 501	2 919
Målselv	1 146	1 925	968	886
Alta	1 615	1 769	1 962	1 999
Landet uten Oslo	1 577	1 654	1 812	1 906
Kostragruppe 12	1 739	1 860	1 881	2 049

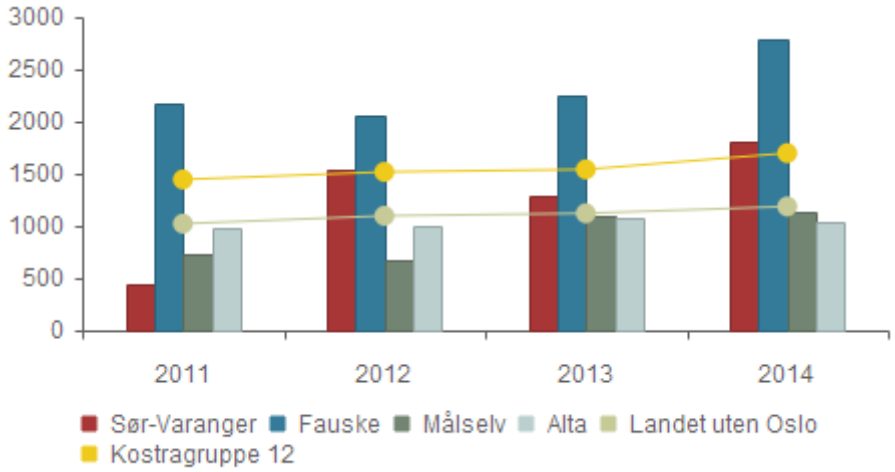
Sør-Varanger bruker noe mer pr innbygger til sosialtjenesten enn gjennomsnittet i landet og Kostagruppen. Det fremkommer en forholdsvis stor økning i kommunens netto driftsutgifter til sosialtjenester 2013 til 2014. Noe av økningen knyttes til utgifter som tidligere har vært kostnadsført på feil tjenestefunksjon.

	Sør-Varanger 2013	Sør-Varanger 2014	Fauske	Målselv	Alta	Landet uten Oslo	Kostra gruppe 12
Prioritet							
Netto driftsutg. til sosialtjenesten i prosent av samlede netto driftsutg.	2,6 %	3,7 %	5,1 %	1,6 %	3,5 %	3,7 %	3,4 %
Fordeling av utgiftene i sosialtjenesten							
Andel til råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid	51,6 %	51,5 %	56,6 %	77,7 %	31,8 %	37,7 %	49,2 %
Andel til tilbud til personer med rusproblemer	6,8 %	18,3 %	13,4 %	0,2 %	7,5 %	12,5 %	8,4 %
Andel til økonomisk sosialhjelp	41,6 %	30,2 %	30,0 %	22,1 %	60,7 %	49,9 %	42,4 %

Av kommunens samlede nettodriftsutgifter er 3,7 % knyttet til sosialtjenesten. Andel utgifter til sosialtjenester har økt i Sør-Varanger det siste året. Sør-Varanger ligger på samme nivå som landsgjennomsnittet når det gjelder andel frie midler som benyttes til sosialtjenester.

Ser man på fordelingen av utgiftene innenfor sosialtjenesten fremkommer det en økning i andelen til tilbud til personer med rusproblemer og en redusert andel til økonomisk sosialhjelp. Andel til råd veiledning og sosialt forebyggende arbeid er omtrent som foregående år.

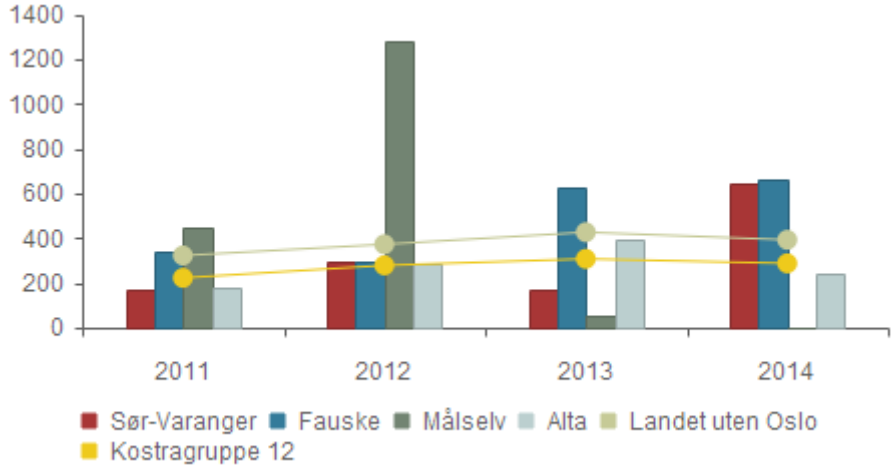
Netto driftsutgifter til råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid pr. innb, 20-66 år

	2011	2012	2013	2014
Sør-Varanger	440	1 541	1 277	1 802
Fauske	2 166	2 059	2 241	2 774
Målselv	738	678	1 095	1 127
Alta	976	997	1 076	1 040
Landet uten Oslo	1 018	1 093	1 117	1 182
Kostragruppe 12	1 440	1 512	1 536	1 692

Diagrammet viser at Sør-Varanger har forholdsvis høye netto driftsutgifter til råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid mål i kroner per innbygger i alderen 20-66 år. Det er bare 77 kommuner i hele landet som fremkommer med høyre utgifter til formålet enn Sør-Varanger. Noe av økningen knyttes til tilskuddet til Nora senteret som tidligere har vært kostnadsført på feil tjenestefunksjon.

Netto driftsutgifter til tilbud til personer med rusprobl. pr. innb. 20-66 år

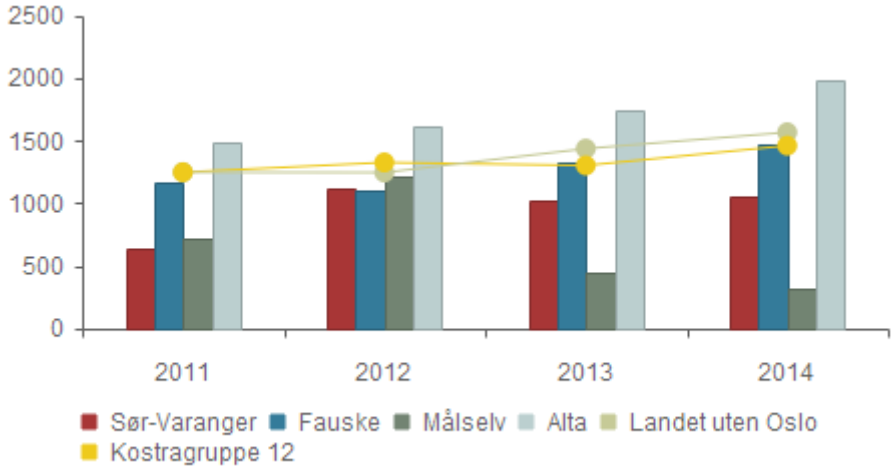

	2011	2012	2013	2014
Sør-Varanger	170	291	167	642
Fauske	340	295	623	658
Målselv	451	1 275	51	3
Alta	179	289	391	244
Landet uten Oslo	322	372	426	392
Kostragruppe 12	222	278	307	287

Innenfor tilbud til personer med rusproblemer fremkommer det en forholdsvis stor økning fra 2013 til 2014. Sør-Varanger har en økning i nettoutgiftene til denne tjenesten med kr 475 per innbygger i alderen 20-66 år. Også innenfor dette området skyldes noe av økningen utgifter som tidligere er feilført på annen tjenestefunksjon, men en del av økning er faktisk økning i tjenestetilbudet.

Sammenlignet med andre har Sør-Varanger og Fauske forholdsvis høye nettoutgifter til tilbud til personer med rusproblemer, målt i kroner pr innbygger i alderen 20-66 år.

Netto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp pr innbygger 20-66 år

	2011	2012	2013	2014
Sør-Varanger	640	1 124	1 029	1 059
Fauske	1 162	1 104	1 330	1 470
Målselv	721	1 222	453	320
Alta	1 489	1 613	1 749	1 986
Landet uten Oslo	1 247	1 245	1 435	1 565
Kostragruppe 12	1 247	1 325	1 301	1 459

Når det gjelder økonomisk sosialhjelp har Sør-Varanger kommune sammenlignet med andre forholdsvis lave utgifter, målt i kroner pr innbygger i alderen 20-66 år. Kommunen har nettoutgifter omtrent på samme nivå som foregående år.

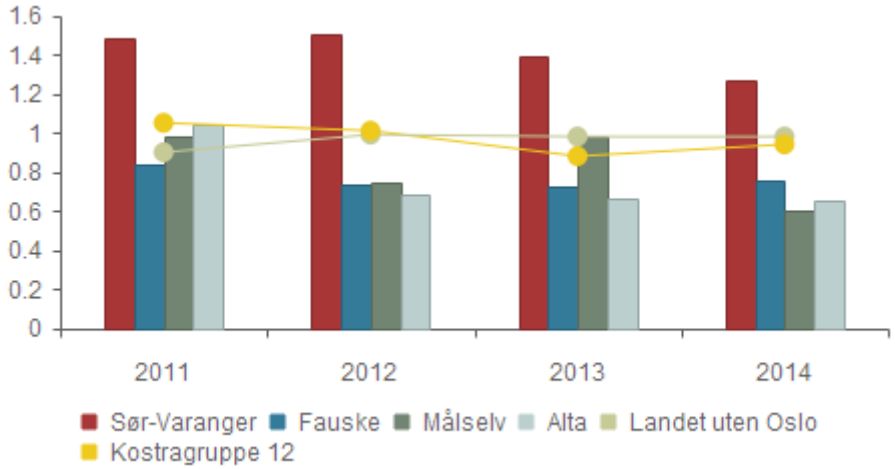
	Sør-Varanger 2013	Sør-Varanger 2014	Fauske	Målselv	Alta	Landet uten Oslo	Kostra gruppe 12
Sosialhjelpsmottakere							
Sosialhjelpsmottakere	285	289	311	92	700	266	0
Andelen sos.hjelpsmottakere i forhold til innbyggere	2,8 %	2,8 %	3,2 %	1,4 %	3,5 %	2,5 %	0,0 %
Andelen sos.hjelpsmottakere 18-24 år, av innb. 18-24 år	7,8 %	7,4 %	10,5 %	4,4 %	7,5 %	0,0 %	0,0 %
Andelen sos.hjelpsmottakere i alderen 20-66 år, av innbyggerne 20-66 år	4,2 %	4,2 %	5,0 %	2,1 %	5,4 %	3,9 %	0,0 %
Andel mottakere med sos.hjelp som hovedinntekt	46,0 %	46,0 %	38,9 %	54,3 %	26,7 %	45,5 %	0,0 %
Sosialhjelpsmottakere med stønad i 6 måneder eller mer	56	61	79	10	173	91	0
Sosialstønad							
Samlet stønadssum (bidrag + lån)	7 840 513	7 722 891	10 543 277	1 930 509	24 781 656	10 511286	8 395 428

Gjennomsnittlig utbetaling pr. stønadsmåned	7 817	7 557	8 692	7 630	9 430	0	0
Gjennomsnittlig stønads-lengde mottakere 18-24 år	3,2	3,5	3,0	2,5	2,9	0,0	0,0
Gjennomsnittlig stønads-lengde mottakere 25-66 år	3,7	3,6	4,3	2,9	4,0	0,0	0,0

Sør-Varanger kommune utbetalte i overkant av 7,7 mill. kroner i økonomisk sosialhjelp i 2014. Dette er omlag kr 100 000 mindre enn året før. Gjennomsnittlig utbetaling per stønadsmottaker av sosialhjelp fortsetter å gå ned i Sør-Varanger kommune. Kommunen utbetalte i gjennomsnitt kr 260 mindre per
stønadsmåned i 2014 enn året før og har med det den laveste gjennomsnittsutbetalingen av dem en her sammenligner seg med.

Andel sosialhjelpsmottakere i Sør-Varanger kommune er omtrent som foregående år. Kommunen ligger noe over nasjonalt nivå, men lavere enn Fauske og Alta. Andel sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde er uendret og noe høyere enn landsgjennomsnittet. Det fremkommer en liten økning i antall sosialhjelpsmottakere som har mottatt stønad i 6 måneder eller mer.

Årsverk i sosialtjenesten pr. 1000 innbygger

	2011	2012	2013	2014
Sør-Varanger	1,5	1,5	1,4	1,3
Fauske	0,8	0,7	0,7	0,8
Målselv	1,0	0,8	1,0	0,6
Alta	1,0	0,7	0,7	0,7
Landet uten Oslo	0,9	1,0	1,0	1,0
Kostragruppe 12	1,1	1,0	0,9	0,9

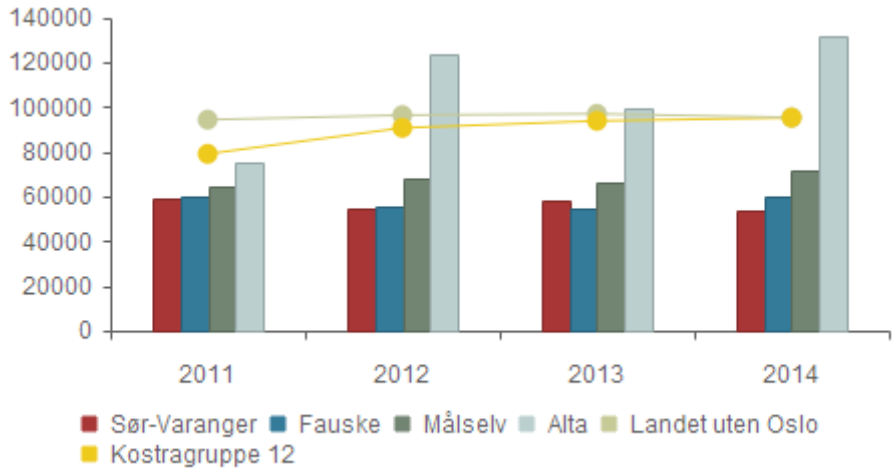
Sør-Varanger fremkommer med forholdsvis mange årsverk knyttet til sosialtjenesten sammenlignet med andre. Diagrammet over viser gradvis reduksjon i kommunen de siste tre årene, men Sør-Varanger fremstår fortsatt som godt bemannet innenfor tjenesteområdet. Mens Sør-Varanger har 13 årsverk per 10 000 innbyggere, har til sammenligning Alta, Fauske og Målselv mellom 6 og 8 årsverk til samme antall innbyggere. Gjennomsnittet i landet er 10 årsverk per 10 000 innbyggere.

12 Tekniske tjenester

12.1 Samferdsel

	Sør-Varanger 2013	Sør-Varanger 2014	Fauske	Målselv	Alta	Landet uten Oslo	Kostragruppe 12
Prioritet							
Andel nto. dr.utg. for samf. i alt av samlede nto. dr.utg	1,8 %	0,2 %	1,5 %	3,8 %	2,4 %	1,6 %	2,1 %
Bto. inv.utg. i kr pr. innb., komm. veier og gater	970	1 417	899	1 448	816	826	1 130
Kostnader i kr til gatebelysn. pr. lyspunkt , kommunal vei og gate	642	570	797	734	493	675	621
Nto. dr.utg. ekskl. avskrivninger i kr pr. km kommunal vei og gate	56 046	53 034	57 221	69 584	89 635	82 786	75 806
Produktivitet							
Bto. dr.utg. ekskl. avskrivninger i kr pr. km kommunal vei og gate	57 869	53 823	59 779	71 934	131 648	95 185	95 066
Bto. dr.utgifter i kr pr. km kommunal vei og gate	67 457	62 531	69 164	86 331	154 416	121 552	114 369
Dekningsgrad							
Andel kommunale veier og gater med fartsgrense 40 km/t eller lavere	25,7 %	25,7 %	61,5 %	10,2 %	33,9 %	38,4 %	37,2 %
Gang- og sykkelvei i km som er et kommunalt ansvar pr. 10 000 innb	5	5	5	12	18	13	18
Kvalitet							
Antall parkeringsplasser skiltet for forflytningshemmede pr. 10 000 innb	12	0	0	0	8	13	15
Antall utstedte parkeringstillatelser for forflytningshemmede pr. 10 000 innb	233	230	104	40	251	119	137

Produktivitet - Bto. dr.utg. ekskl. avskrivninger i kr pr. km kommunal vei og gate

	2011	2012	2013	2014
Sør-Varanger	59 064	54 602	57 869	53 823
Fauske	59 602	55 081	54 795	59 779
Målselv	64 340	68 136	66 169	71 934
Alta	75 151	123 305	99 215	131 648
Landet uten Oslo	94 168	96 209	96 795	95 185
Kostragruppe 12	78 912	90 530	93 650	95 066

Sør-Varanger kommune bruker mindre enn alle sammenligningskommunene på drift og vedlikehold av veier og gater. Innenfor investeringer er bildet et annet der kommunen ligger langt over de

kommunene vi sammenligner oss med. Dette er i tråd med kommunestyrets vedtak der det er bevilget 10 mill kroner per til investeringer knyttet til kommunale veier over en fireårsperiode.

12.2 Brann og ulykkesvern

	Sør-Varanger 2013	Sør-Varanger 2014	Fauske	Målselv	Alta	Landet uten Oslo	Kostragruppe 12
Prioritet							
Antall utrykninger: sum utrykninger til branner og andre utrykninger pr. 1000 innbyggere	0,6	0,0	1,3	3,6	1,8	2,7	0,0
Netto driftsutgifter til forebygging av branner og ulykker pr. innbygger	80	48	-1	41	81	65	83
Netto driftsutgifter til beredskap mot branner og ulykker pr. innbygger	926	1 061	690	643	796	691	953
Netto driftsutgifter, brann og ulykkesvern, i prosent av totale netto driftsutg	1,7 %	1,9 %	1,2 %	1,2 %	1,5 %	1,5 %	1,7 %
Kvalitet							
Antall årsverk til brann- og ulykkesvern pr. 1000 innbyggere	1,64	1,47	0,88	0,60	1,11	0,73	
Økonomi							
Årsgebyr for feiing og tilsyn (gjelder rapporteringsåret +1)	296	296	329	216	349	415	369

Som tabellen viser har Sør-Varanger kommune lavere gebyr for feiing og tilsyn enn Fauske og Alta kommune, kostragruppen og landsgjennomsnittet, men noe høyere enn Målselv kommune.

Selv om antall årsverk til brann- og ulykkesvern har gått ned fra 2013 til 2014 har kommunen fortsatt høy bemanning per 1000 innbygger sammenlignet med de øvrige kommunene. Sør-Varanger kommune har også høyere kostnader per innbygger til beredskap mot branner og ulykker enn sammenligningskommunene. I 2013 vedtok kommunestyret at brannvesenet i kommunen skulle legges om fra et kasernert brannvesen til deltidskorps med virkning fra 2014. Ordningen kom ikke i gang før mot slutten av året og den budsjetterte besparelsen ble derfor ikke realisert i 2014, tvert i mot har kostnadene per innbygger økt. Dette forklares både med lavere inntekter for tilleggstjenester samt at omleggingen kom så sent i gang.

12.3 Vann, avløp og renovasjon

Kommunens karakterbok	6 = Best. 1 = Dårligst. Over 3,5: Nærmere de beste enn de svakeste					Kommunens nøkkeltall	De beste i landet
	KB 2011	KB 2012	KB 2013	KB 2014	KB 2015	KB 2015	KB 2015
GEBYR: Årsgebyr, vann, avløp, renovasjon og feiing (15 % vekt innen sektoren)	4,7	4,3	3,9	4,2	4,5	8 732	6 631
VANNFORBRUK: Snitt forbruk per tilknyttet innbygger (15 %)		5,4	5,0	5,3	5,3	180	130
VANNLEKKASJE: Estimert lekkasje per meter ledning per år (15 %)		2,6	1,0	1,0	1,2	12	0
STYRING: Andel av husholdningene med vannmåler (15 %)	1,1	1,1	1,2	1,2	1,2	3	100
FORNYING: Andel fornyet vannledningsnett siste tre år (10 %)		2,1	3,8	4,8	4,6	1,4	2,0
FORNYING: Andel fornyet spillvannsnett siste tre år, avløp (10 %)	2,5	3,0	5,5	5,9	3,9	1,0	1,6
ALDER: Beregnet snittalder for vannledningsnett (5 %)		2,5	1,8	1,9	1,7	41	17
ALDER: Beregnet snittalder for spillvannsnett (5 %)	3,9	4,0	4,0	4,0	3,0	36	14
VALGMULIGHET: Antall muligheter for å påvirke renovasjonsgebyr (10 %)				2,0	2,0	1	5

Årstallene henviser til det året Kommunebarometeret er publisert.

Vann, avløp og renovasjon er lavt vektet i kommunebarometeret. Sør-Varanger kommune er rangert som nummer 184 i årets barometer. Dette er en forbedring fra i fjor der kommunen kom på en 238. plass.

Det er spesielt vannforbruk, fornying og gebyr kommunen får høyt skår for mens vannlekkasjer og andel husholdninger med vannmåler som trekker ned.

	Vann	Avløp	Renovasjon	Slamtømming	SUM
Henførbare indirekte kostnader	699	591	337	71	1 698
Kalkulatoriske rentekostnader	1 004	1 648			2 652
Kalkulatoriske avskrivninger	1 577	2 195			3 772

Vann, avløp og renovasjon er et selvkostområde. I 2014 har kommunen anskaffet nytt selvkostberegningsverktøy, som i dag også brukes av 175 andre norske kommuner. Det nye verktøyet dokumenterer på en oversiktlig måte utgifter og inntekter som er lagt inn i selvkostregnskapet.
I 2014 var samlede gebyrinntekter innenfor området på 44,3 mill kr. For vann og avløp var det regnskapsmessige overskuddet hhv kr. 490.000,- og kr. 830.000,-. For renovasjon var det et underskudd på kr. 493.000,-. Overskudd settes inn på fond, men underskudd dekkes av opparbeidede fond. Et overskudd eller underskudd skal tilbakeføres eller dekkes inn innen fem år etter at det oppstod.

	Vann	Avløp	Renovasjon	Slamtømming	SUM
Saldo selvkostfond 01.01.14	8 083	4 835	883	0	13 801
Avsetning til selvkostfond	489	831		217	1 537
Bruk av selvkostfond			493		493
Avsatt renteinntekter selvkostfond	210	133	15	3	361
Saldo selvkostfond 31.12.14	8 782	5 799	405	220	15 206

Opparbeidede fond skal i løpet av 2015 brukes til vedlikehold av eksisterende vann og avløpsledninger etter en oppsatt plan.

13 Havn

Kirkenes havnevesen skal bidra til effektiv havnedrift, i dette inngår trafikkstyring, beredskapsoppgaver, saksbehandling ihht særlov og forvaltning av havneanlegg. Havnevesenets forretningsmessig drift innebærer utleie av kai og arealer, med naturlig tilhørende salg av varer og tjenester slik som fortøyningstjenester, drikkevann, elektrisk kraft m.m. I tillegg deltar administrasjonen i utviklings- og markedsprosjekter som er relevant for utvikling av havna.

Havnestatistikk i nøkkeltall	**2012**	**2013**	**2014**	**Endring fra 2012-2014**
Antall anløp	1 037	1 144	1 343	29,5 %
Samlet bruttotonnasje	6 591 931	6 834 120	9 524 032	44,5 %
Samlet godsmengde i tonn	2 465 516	2 294 381	5 409 369	119,4 %

Aktivitetsnivået i havnevesenet har økt jevnt de siste årene. Det er økt etterspørsel etter tjenester og på alle områder opplever administrasjonen kapasitetsutfordringer. I forhold til 2013 registrerer havnevesenet i 2014 en økning i antall anløp av fartøy tilknyttet petroleumsindustri på ca. 150 anløp. For de øvrige fartøystypene er det kun mindre svingninger. Havneadministrasjonen har registrert ca. 7 000 utleiedøgn på kaianlegg i Kirkenes, hvorav ca. 1 600 er tilknyttet kommunale kaier. Forklaringen på dette er at kommunale kaier i hovedsak er nyttet til korttidsutleie og til fartøy i rutegående trafikk, noe som er tråd med offentlige kaiers formål. Godsmengden øker i hovedsakelig som flg. av oljeomlastning på reden og ca. 20 % økning i jernmalmeksport. De øvrige varetypene har kun små variasjoner i forhold til tidligere år.

14 Kostnadsnivå

Årets kommunebarometer har med bakgrunn i nettokostnad per innbygger, justert for utgiftsbehov og sammenlignet kommunens kostnadsnivå med de andre kommunene i landet. Utgiftsbehovet beregnes etter innbyggere i målgruppen for de ulike tjenesteområdene. Sør-Varanger rangeres som kommune nummer 373 når det kostnadsnivå. Grunnskole og pleie og omsorg er områdene som vektes tyngst innenfor dette område.

Kommunens karakterbok	6 = Best. 1 = Dårligst. Over 3,5: Nærmere de beste enn de svakeste					Kommunens nøkkeltall	De beste i landet
	KB 2011	KB 2012	KB 2013	KB 2014	KB 2015	KB 2015	KB 2015
GRUNNSKOLE: Korrigerte netto utgifter til grunnskolesektoren (inkl SFO), 1.000 kr per innbygger (30 %)	2,5	2,3	2,1	1,9	2,3	14,9	11,3
PLEIE OG OMSORG: Korrigerte netto utgifter til pleie og omsorg, 1.000 kr per innbygger (35 %)	1,9	1,7	1,3	1,2	1,6	20,4	12,9
BARNEHAGE: Korrigerte netto utgifter per barn i barnehage, 1.000 kr per innbygger (15 %)	5,9	6,0	6,0	6,0	6,0	6,4	6,9
BARNEVERN: Korrigerte netto utgifter per barn med tiltak i barnevernet, 1.000 kr per innbygger (5 %)	3,6	3,9	3,8	4,0	4,3	1,8	0,9
SOSIALTJENESTE: Korrigerte netto utgifter per innbygger, 1.000 kr per innbygger (5 %)	5,1	5,2	2,3	3,4	2,4	3,2	1,0
KOMMUNEHELSE: Korrigerte netto utgifter per innbygger, 1.000 kr per innbygger (5 %)	4,0	4,8	4,9	4,9	4,9	2,1	1,7
ADMINISTRASJON: Korrigerte netto utgifter per innbygger, 1.000 kr per innbygger (5 %)	2,6	3,1	3,4	3,9	3,3	4,7	2,8

Årstallene henviser til det året Kommunebarometeret er publisert.

Sør-Varanger fremkommer med kostander over normalnivået på tre av syv områder som er tatt med i kommunebarometeret. Innen grunnskole ligger kommunen om lag kr 3 600 høyere i drift per innbygger enn de kommunene som driver billigst i landet. Når det gjelder pleie- og omsorg viser diagrammet over at kommunen bruker kr 7500 mer per innbygger målt mot de som driver billigst.

Tallene for barnehage viser at Sør-Varger er blant de billigste. Også når det gjelder barnevern og kommunehelse fremkommer Sør-Varanger med lavere utgifter per innbygger enn normalnivået.

14.1 Hvor mye kan kommunen i teorien spare?

Hva kan kommunen i teorien spare?	Kommunens nøkkeltall	De billigste i landet	Den 100. billigste	Potensial mot billigste	Potensial mot nr 100
	1.000 kr/innb	KB 2015	KB 2015	mill kr	mill kr
GRUNNSKOLE: Korrigerte netto utgifter til grunnskolesektoren (inkl SFO), 1.000 kr per innbygger (30 %)	14,9	11,3	12,0	37,3	29,2
PLEIE OG OMSORG: Korrigerte netto utgifter til pleie og omsorg, 1.000 kr per innbygger (35 %)	20,4	12,9	14,7	76,8	59,0
BARNEHAGE: Korrigerte netto utgifter per barn i barnehage, 1.000 kr per innbygger (15 %)	6,4	6,9	7,5	0,0	0,0
BARNEVERN: Korrigerte netto utgifter per barn med tiltak i barnevernet, 1.000 kr per innbygger (5 %)	1,8	0,9	1,4	9,2	3,9
SOSIALTJENESTE: Korrigerte netto utgifter per innbygger, 1.000 kr per innbygger (5 %)	3,2	1,0	1,6	22,7	17,0
KOMMUNEHELSE: Korrigerte netto utgifter per innbygger, 1.000 kr per innbygger (5 %)	2,1	1,7	2,0	4,5	1,1
ADMINISTRASJON: Korrigerte netto utgifter per innbygger, 1.000 kr per innbygger (5 %)	4,7	2,8	3,3	19,7	13,7
SUM (i millioner kroner)	53,6	37,4	42,6	170,2	123,9

Diagrammet ovenfor er hentet fra kommunebarometeret. Her fremkommer et regnestykke som viser at Sør-Varanger kommune i teorien vil kunne spare 124 mill. kroner sammenlignet med den 100 billigste kommunen i landet. Sammenlignet med den billigste kommunen i landet vil kommunens innsparingspotensial kunne være 170 mill. kroner.

Dette er et teoretisk regnestykke som bygger på innrapporteringer fra alle kommunene i landet og det kan være faktorer som er vanskelig å fange opp. Det kan også være politiske ønskelig å drive dyrere enn andre innenfor enkelte områder. Likevel gir dette et bilde på kommunens innsparingspotensial.